

Statnett

Årsrapport 2010

20:10
Vi binder
Norge
sammen

140 9 800 4 stk.

transformatorstasjoner

km ledning

utenlandskabler

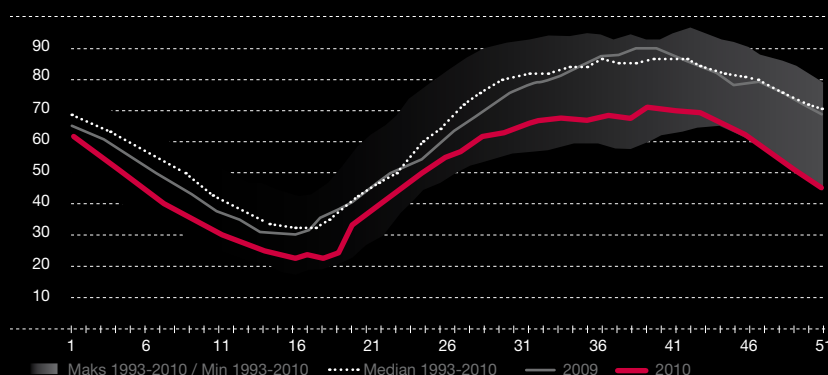
HOVEDTALL (mill. kroner)	2010	2009	2008	2007
Driftsinntekter	7 247	2 862	4 256	3 415
Driftsresultat	3 279	-403	1 194	1 025
Resultat før skattekostnad	3 058	-668	1 742	880
Årsresultat	2 198	-480	1 517	651
Totalkapital	22 070	19 342	20 919	16 439

NØKKELTALL (mill. kroner)	2010	2009	2008	2007
Avkastning sysselsatt kapital før skatt justert for mer-/mindreinntekt	6,4 %	3,9 %	3,2 %	7,9 %
Avkastning sysselsatt kapital	14,0 %	-0,3 %	12,5 %	7,6 %
Totalrentabilitet	16,8 %	-1,2 %	12,5 %	8,4 %
Egenkapitalrentabilitet etter skatt	33,1 %	-7,9 %	25,0 %	12,4 %
Egenkapitalprosent	34,7 %	29,0 %	31,5 %	33,8 %

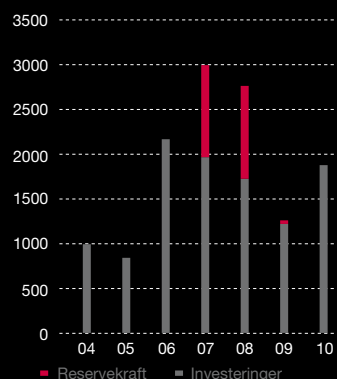
Organisasjonen vår

Magasinfylling i Norge

Utvikling investeringer (mmok)

Kort fortalt

Statnett som selskap

Statnett er systemansvarlig i det norske kraftsystemet. Dette innebærer å drifte om lag 10 000 km med høyspentlinjer og 140 stasjoner over hele landet. Driften overvåkes av 1 lands- og 3 regionsentraler. Statnett har også ansvaret for forbindelser til Sverige, Danmark og Nederland. Konsernet er organisert i fire divisjoner; Nettdrift, Nettutbygging, Kommersiell utvikling og Strategi og samfunnskontakt. Statnett har 897 ansatte og har hovedkontor i Oslo.

Vårt oppdrag

Statnett skal bygge neste generasjon sentralnett for å sikre kraftforsyningen, bidra til verdiskaping og legge forholdene til rette for bedre klimaløsninger.

Våre hovedmål

Forsyningssikkerhet

Statnett skal sikre kraftforsyningen gjennom et nett med tilfredsstillende kapasitet og kvalitet.

Verdiskaping

Statnetts tjenester skal skape verdier for våre kunder og samfunnet.

Klima

Statnett skal legge til rette for realisering av Norges klimamål.

Våre verdier

For å lykkes må vi være en organisasjon med sunne verdier. Verdiene til Statnett er langsiktighet, respekt og fellesskap. Disse verdiene beskriver grunnholdninger som er nødvendig for og lykkes og setter kursen for hvordan ledelse og ansatte skal opptre i sitt daglige arbeid.

001 Vi binder Norge sammen

- 001 Intervju med konsernsjefen
- 006 Fra produksjon til forbruker
- 007 Fra marked til marked
- 008 Fra by til bygd
- 009 Fra selskap til samfunn

010 Virksomhetsbeskrivelse

- 012 Nettdrift
- 016 Strategi og samfunnskontakt
- 020 Nettutbygging
- 024 Kommersiell utvikling

028 Samfunnsansvar

042 Eierstyring og selskapsledelse

050 Styrets beretning

- 062 Presentasjon av styret

064 Finansiell rapportering

- 066 Totalresultatregnskap
- 067 Balanse
- 068 Oppstilling av endringer i egenkapital
- 069 Kontantstrømoppstilling
- 070 Noter
- 113 Revisjonsberetning

115 Statistikk

- 115 Statistikk for Norge
- 116 Kraftuttrykk

Ansatte

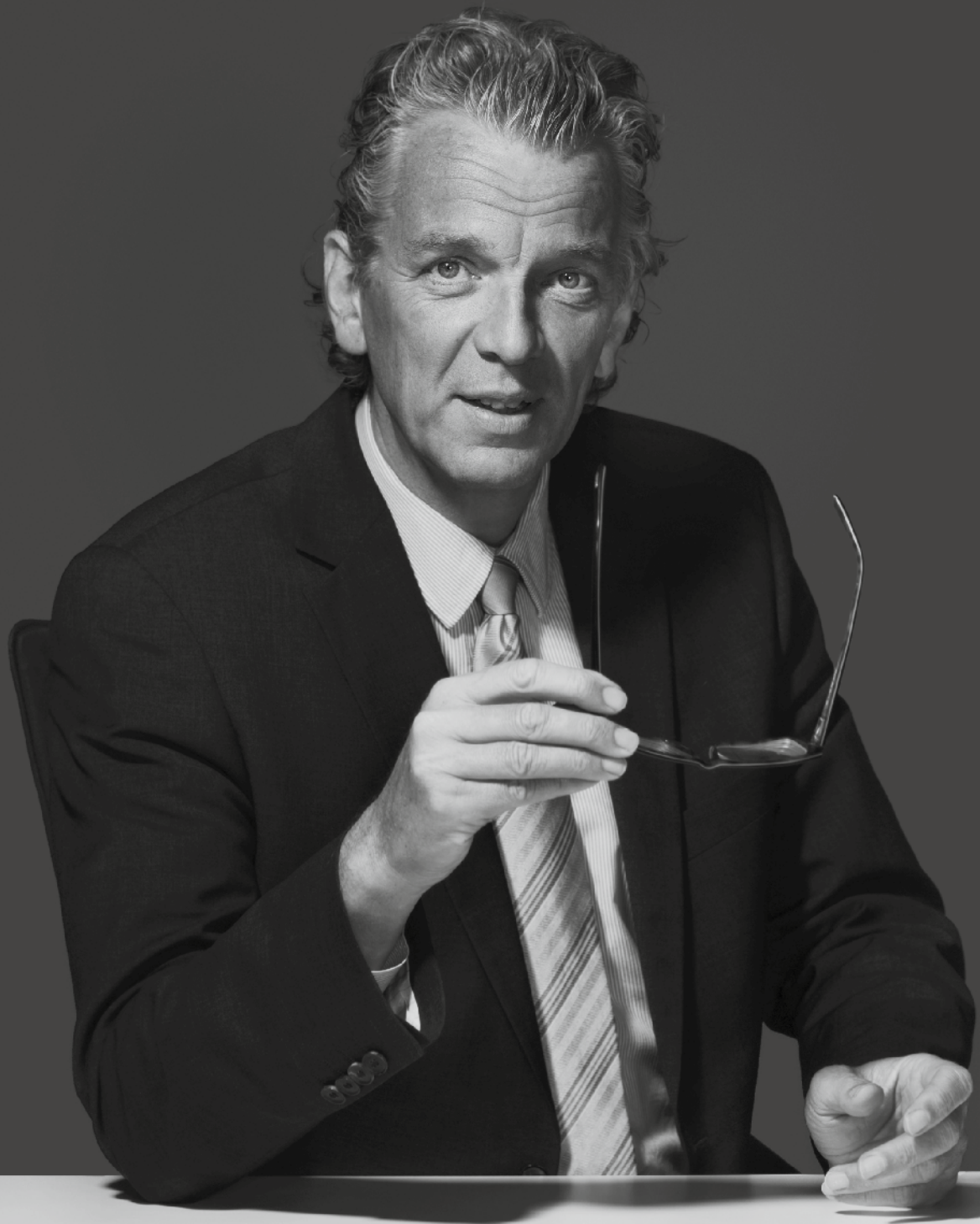
897

Noen må
være mer
presis enn
andre.

Øyeblikket. Timingen.
Momentet. Det er presisjon
det handler om.
Momentan presisjon.

«Vi skal være en planlegger,
arkitekt og utvikler.»

Auke Lont / Konsernsjef Statnett

Navn: Auke Lont

Ansvar: Ledelse

Mål: Nok strøm til enhver tid – i dag og i morgen

Bakgrunn

Vår rolle og vårt mandat er veldig tydelig: Å sørge for at enhver har nok strøm til enhver tid, sier konsernsjef Auke Lont, som har tatt mål av seg til å bygge neste generasjon sentralnett.

Ifølge Lont vil neste generasjon sentralnett bidra til å realisere tre hovedmål: Å ivareta forsyningssikkerheten og å legge til rette for verdiskaping og gode klimaløsninger.

– Det som gjør oppgaven spesiell i kraftforsyningen, i motsetning til for eksempel oljebransjen, er at strømmen ikke kan lagres. Derfor handler det om momentan balanse mellom produksjon og forbruk. Dessuten må vi samtidig tenke i det korte og lange bildet. Samtidig som vi må drifte nettet effektivt i dag, må vi utvikle et nett som gjør at den momentane balansen også gjelder i fremtiden, sier Lont.

Dagens sentralnett

En av de første og største oppgavene som Auke Lont tok fatt på da han ble konsernsjef i Statnett i februar 2009, var hvordan fremtidens energiforsyning skulle se ut, med historien og nåtiden som bakteppe. Frem til 1992 ble det investert betydelig i norsk kraftproduksjon, mens forbruket ikke økte i samme grad. Da energimarkedene ble deregulert på 1990-tallet, bidro det til å utløse betydelige reserver i produksjonssystemet.

– Det som skjedde da, var veldig riktig. Vi fikk dereguleringene, markedet fungerte og vi hadde ikke bruk for mer produksjon. Tidsånden var å høste, og dette ble etter hvert også det mentale tankesettet til både produsenter, nettselskaper, forbrukere og politikere. Men trolig ble dette drevet minst en etappe for langt, sier Auke som understreker at forbruket nå har tatt seg opp, samtidig som nettet begynner å «degenerere» på grunn av alder.

– Vi er kommet til det punkt, at hvis vi ikke gjør noe, så blir kapasiteten dårligere. Det vi opplever i det korte bildet, er at systemet settes på prøve, sier Lont som illustrerer situasjonen ved å sammenligne med en pasient med høyt blodtrykk. – Vi ser det ikke nødvendigvis på vedkommende, men pasienten kan både trenge blodfortynnende medisin og bypassoperasjoner. På samme måte er det med sentralnettet. Det er tid for gode, langsiktige og bærekraftige løsninger, sier Lont.

Neste generasjon sentralnett

Statnett har derfor samlet seg om oppdraget «å bygge neste generasjon sentralnett innen 2030». Bare de neste 10 årene planlegger Statnett å investere opp mot 40 milliarder kroner i nett, stasjoner og kabler.

– Her skal vi være en planlegger, arkitekt og utvikler. På mange måter er neste generasjon sentralnett en konkretisering av alle Statnett sine tre hovedmål: Å ivareta forsyningssikkerheten og å legge til rette for verdiskaping og gode klimaløsninger.

Lont har forståelse for at mange ikke har fått med seg realitetene i energiforsyningen, men understreker at utfordringene er reelle nok:

– I første kvartal 2010 hadde vi 1 300 timer med redusert driftssikkerhet til Bergensområdet, og i Nord-Norge har vi et altfor sårbart nett. Men hvis vi ikke har klart å få frem hos folk at vi har en stram forsyningssituasjon, så er det vi selv som må gjøre en bedre formidlingsjobb.

Klimaperspektivet

Lont peker også på klimaperspektivet som en avgjørende motivator for Norges og Statnett sine utbyggingsplaner. – Vår rolle er å være en tilrettelegger, men vi har en ambisjon om at det i alle fall ikke skal stå på Statnett når det gjelder den store klimatilpasningen. Norge er et av verdens rikeste land, vi har ganske mye fornybar energi i utgangspunktet, og har også mye fornybare ressurser som kan bygges ut. Norge burde derfor ha gode muligheter for å kunne komme i mål i forhold til FNs klimamål sier Lont.

FNs klimamål innebærer at CO₂-utslippene i 2050 ikke bør overstige 2 tonn per hode, mens vi i Norge slipper ut 12 tonn per hode i dag. – Skal vi nå dette målet i 2050, må vi ha kommet et godt stykke på vei innen 2030, for å gjøre samfunnet og energisystemet i stand til å omstille seg. Derfor er vår visjon at neste generasjon sentralnett skal stå klart i 2030, sier Lont.

Norden og Europa

Det bærekraftige samfunnet vil ifølge Statnett være preget av mer strøm. Innføringen av grønne sertifikater i Norge og Sverige vil utløse ny investeringsvilje, hvor potensialet er 26,4 terrawattimer (TWh) i ny produksjon innen 2020. Men også denne nye produksjonen må kobles til nettet. Samtidig har også Sverige et oppgraderingsbehov. Lont understreker derfor viktigheten av å samarbeide over landegrensene.

– Våre planer inkluderer en ganske stor oppgradering av våre kabelforbindelser til utlandet, både i Norden og mellom Norge og Europa for øvrig. Kontinentet har en sterk satsing på fornybar energi i form av bl.a. vindkraft, som er en variabel kraftkilde. Her kan derfor den fleksible norske vannkraften spille en vesentlig rolle. Dette er en forretningsmulighet for Norge og et bidrag til verdiskaping både direkte og indirekte, sier Lont, som understreker at det må skje på kommersielle vilkår. – Skal vi kunne tilby Europa reguleringsevnen som de norske vannmagasinene utgjør, må vi ha ytterligere kabelkapasitet. Forutsetningen for å bygge disse forbindelsene til utlandet er selvsagt at investeringene får god nok avkastning, sier Lont.

Statnett står klar

Både det korte og det lange bildet, og hensynene til forsyningssikkerhet, verdiskaping og klima, gir derfor ifølge Lont den samme løsningen: En større utbygging av sentralnettet og utenlandsforbindelsene.

Lont er klar på at selskapet ikke kan gjøre jobben alene. – Vi legger opp til et tett samarbeid med regionale og lokale nettselskaper, lokale myndigheter og leverandørindustrien. Det hjelper ikke at vi har en god plan, hvis ikke alle ser behovet eller er enige i våre løsninger. «Hardanger-saken» er et tydelig eksempel på dette. Vi må derfor øke behovsforståelsen og inviterer til samarbeid og dialog om gode løsninger, sier Lont som forteller at Statnett er klar til å gjøre sin del av jobben: – Internt har vi videreutviklet organisasjonen betydelig, bl.a. gjennom nyrekrutteringer, internopplæring og en ny prosjektmodell. Vi er på god vei inn i en ny reise, som også inkluderer et nytt hovedkontor på Nydals høyden i 2013. Så ja, vi er klar til å «bygge landet», sier Auke Lont.

Høydepunkter 2010

#2

Hardanger-utbygging godkjent

1. mars 2011 presenterte olje- og energiminister Terje Riis-Johansen beslutningen om at Statnett kunne fortsette byggingen av ledningen mellom Sima og Samnanger i Hardanger, i tråd med konsesjonen som ble gitt 2. juli 2010. Ledningen skal gjøre at sentralnettet i denne regionen gir en tilfredsstillende sikkerhet for strømforsyningen, samtidig som det gir muligheter for videre verdiskaping og satsing på ny fornybar energi i Hordaland.

Avgjørelsen i saken kom etter at fire uavhengige utvalg hadde gått igjennom alle sider ved et sjøkabelalternativ. Utvalgene ble nedsatt av olje- og energiministeren i august etter at saken fikk svært stor oppmerksomhet etter konsesjonsvedtaket i juli 2010. Sima – Samnanger-prosjektet hadde byggestart høsten 2010. Hele ledningen skal etter planen ferdigstilles i 2012.

#1

Jordskjelvet i Japan gir ringvirkninger

De store ødeleggelsene på kjernekraftverket i Fukushima etter jordskjelvet og tsunamien i Japan kan få store konsekvenser. Ødeleggelsene har satt søkelyset på sikkerheten ved slike kraftverk, og igjen skapt debatt om kjernekraft som energikilde.

Tysklands forbundskansler Angela Merkel besluttet i etterkant av ødeleggelsene å utsette vedtaket om å forlenge levetiden ved landets 17 kjernekraftverk, samt midlertidig å stenge ned syv av de eldste kraftverkene. Avgjørelsen har fått blandet motakelse i EU, men viser at ringvirkningene etter jordskjelvet kan bli store.

For Norge setter dette søkelyset på forsyningsikkerhet. Hendelsen i Japan kom samtidig som kraftsituasjonen for Sør Norge ble karakterisert som anstrengt. I en slik situasjon er Norge svært avhengig av kraftimport. Kjernekraft utgjør om lag 20% av produksjonen i det Nordiske markedet. Statnett følger derfor utviklingen nøye.

#3

Statnett sponser skøytelandslaget

Statnett gikk i 2010 inn som generalsponsor for Norges skøyteforbund (NSF). Avtalen er treårig og vil bli aktivt benyttet for å profilere Statnett eksternt og motivere ansatte internt.

Sponsoratet skal bidra til å skape forståelse og kunnskap om Statnetts rolle og virksomhet blant folk flest, og ikke minst til å gjøre Statnett kjent og attraktiv som arbeidsplass.

Samtidig bidrar samarbeidet til at Norges Skøyteforbund kan utvikle neste generasjons skøyteløpere, slik Statnett skal utvikle neste generasjon sentralnett. Samarbeidet med noen av verdens beste skøyteløpere brukes også internt til å bygge motivasjon og stolthet blant Statnetts medarbeidere. En intern treningskampanje er satt i gang for å få enda flere i gang med fysisk aktivitet.

Vi binder Norge
sammen –
hvert eneste år,
hver dag, hvert
sekund.

Vår samfunnsrolle

Som systemansvarlig i det norske kraftsystemet, har Statnett en klar og tydelig rolle:

- Å sørge for trygge og stabile leveranser av elektrisitet ved å koordinere produksjon og forbruk i et godt vedlikeholdt kraftsystem
- Å sikre kvalitet over tid gjennom å utvikle det norske sentralnettet, forbindelser til utlandet og gode markedsløsninger
- Å tilby alle aktører tilgang til transportnettet på like vilkår

Samfunnets behov

Som samfunn stilles vi overfor utfordringer og valg i forhold til kraftsystemet, både på kort og lang sikt:

- Samfunnet vårt er stadig mer avhengig av strøm og er derfor i økende grad sårbart i forhold til forsyningsikkerhet
- Våre lokalsamfunn og bedrifter er avhengig av strøm for å kunne skape verdier og utvikle seg videre
- Vi har, både i Europa og i Norden, valgt å møte klimautfordringen med en større satsing på fornybar energi
- Vi har i Norge et oppdemmet oppgraderingsbehov knyttet til et gammelt kraftnett
- Vi må finne utbyggingsløsninger som er skånsom i forhold til naturen og godt forankret i våre lokalsamfunn

Våre mål

Statnett har derfor valgt tydelige hovedmål:

- Å sikre trygg strømforsyning gjennom drift, overvåking og beredskap
- Å legge til rette for verdiskaping, både for kunder og samfunn
- Å legge til rette for realisering av Norges klimamål

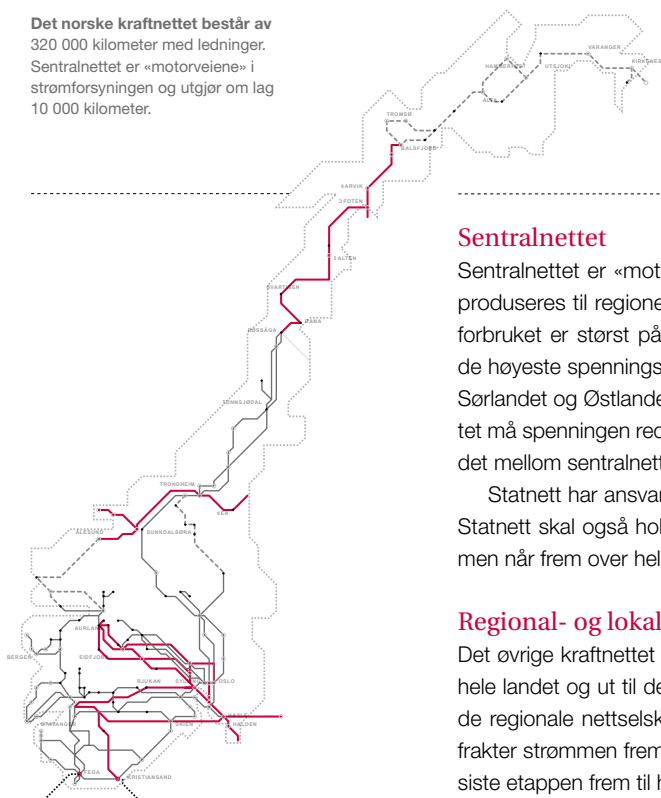
Statnett har derfor valgt å samle seg om dette oppdraget:

Å bygge neste generasjon sentralnett.

Fra produksjon til forbruker

Elektrisitet må produseres i samme øyeblikk som den blir brukt. Når du skrur på kaffetrakteren, må altså tilsvarende kraftmengde produseres et annet sted.

Det norske kraftnettet består av 320 000 kilometer med ledninger. Sentralnettet er «motorveiene» i strømforsyningen og utgjør om lag 10 000 kilometer.

Kraftproduksjonen

Vann er råstoffet i norsk vannkraftproduksjon. 97 prosent av strømmen som produseres i Norge kommer fra vannkraft. Det finnes totalt ca. 750 kraftverk i Norge.

Kraftprodusentene lager kraft fra ulike energikilder, som vann og vind. Deretter selger de kraften på den nordiske kraftbørsen Nord Pool Spot og leverer den til overføringsnettet. Kraftprodusentene omfatter alt fra Statkraft, som står for en tredjedel av den norske kraftproduksjonen, til små kommunale og private anlegg.

Sentralnettet

- 380-750 kV linje
- - 300-330 kV
- · DC-linje
- 220 kV linje
- - 132-150 kV linje

140

transformatorstasjoner

Sentralnettet

Sentralnettet er «motorveiene» i strømforsyningen og frakter strømmen fra der kraften produseres til regionene hvor forbruket er. Størst kraftproduksjon har Vestlandet mens forbruket er størst på Østlandet. Sentralnettet består av om lag 10 000 kilometer med de høyeste spenningsnivåene, sentralt beliggende i Nord-Norge, Midt-Norge, Vestlandet, Sørlandet og Østlandet. Før elektrisiteten kan fraktes videre på regionalnettet og lokalnettet må spenningen reduseres. Dette skjer via nedtransformeringsanlegg, som er bindeledet mellom sentralnettet og regionalnettet.

Statnett har ansvar for det sentrale norske overføringsnettet og eier det meste av det. Statnett skal også holde øye med, koordinere og balansere kraftsystemet, slik at strømmen når frem over hele landet.

Regional- og lokalnettene

Det øvrige kraftnettet består av 310 000 kilometer med ledninger som strekker seg over hele landet og ut til den minste bygd. Regionalnettet, som gjerne dekker et fylke, eies av de regionale nettselskapene. Fra regionalnettet går strømmen videre til lokalnettet, som frakter strømmen frem til de ulike lokalmiljøene og boligfeltene. Før strømmen fraktes den siste etappen frem til huset ditt, må spenningen reduseres til 230 volt.

De regionale og lokale nettselskapene eier og har ansvar for de lokale og regionale strømnettene. Det er disse nettene som skal sørge for at strømmen transporteres helt frem til huset ditt.

Kraftforbrukerne

I Norge er strøm den viktigste kilden både for oppvarming og belysning. De store kunde-gruppene er forbrukerne, kontorer og industrien.

Fra marked til marked

Strøm er ferskvare. Det gjør at salgsprosessen er mer komplisert enn for handelsvarer som kan oppbevares på lager, selges over disk og tas i bruk når kunden ønsker det.

For å håndtere kraftsituasjonen vurderer Statnett løpende behovet for å inndele landet i markedsområder. Ved årsskiftet var Norge inndelt i fem markedsområder, Sørøst-Norge, Sørvest-Norge, deler av Vestlandet, Midt-Norge og Nord-Norge.

Kraft varer bare i det øyeblikket den produseres. Salg av kraft forutsetter derfor at det finnes et velfungerende system for å fastsette pris og levering på strømmen.

Det nordiske kraftmarkedet består av svært ulike aktører; husholdninger, bedrifter, store og små kraftleverandører, kraftkrevende storindustri og alt fra små lokale kraftverk til store kraftprodusenter. En viktig forutsetning for et velfungerende kraftmarked er gode handelsmodeller og et tilstrekkelig antall selgere og kjøpere. Kraftmarkedet har derfor flere delmarkeder, et sluttbrukermarked, et fysisk engrosmarked, et finansielt marked og et regulermarked.

Elspotmarkedet

Nord Pool Spot, hvor Statnett eier 30 prosent, er i dag det største kraftmarkedet i verden. Nærmere 340 selskaper fra 18 land handler kraft for levering samme eller neste dag på markedsplassen som i 2010 omsatte 307 TWh.

74%

forbruk omsatt via elspotmarkedet

Sluttbrukermarkedet

I sluttbrukermarkedet er vi alle aktører når vi innhenter tilbud fra flere kraftleverandører og velger én av dem. Sluttbrukermarkedet i alle de nordiske landene er deregulert, men ikke harmonisert. Selv om sluttbrukerne fritt kan velge kraftleverandør, er valgmulighetene foreløpig begrenset til eget land.

Det fysiske engrosmarkedet

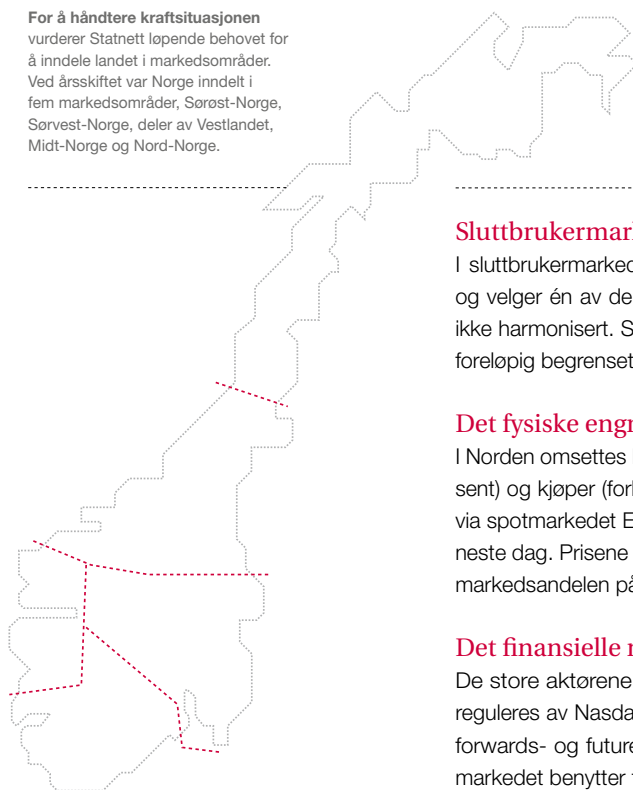
I Norden omsettes kraft via kraftbørsen Nord Pool Spot eller direkte mellom selger (produsent) og kjøper (forbruker). I 2010 ble 74 prosent av det totale forbruket i Norden omsatt via spotmarkedet Elspot på Nord Pool Spot. På Nord Pool Spot handles kraft for levering neste dag. Prisene vil følge svingninger i tilbud og etterspørsel gjennom døgnet. Den høye markedsandelen på kraftbørsen styrker likviditeten og spotprisen som referansepris.

Det finansielle markedet

De store aktørene handler også med kraftderivater på det finansielle markedet, som reguleres av Nasdaq OMX Commodities. Her foregår handel med terminkontrakter, som forwards- og futureskontrakter og opsjoner. Produsenter og store forbrukere i engrosmarkedet benytter terminkontrakter og opsjoner til prissikring og risikostyring.

Regulerkraftmarkedet

Regulerkraftmarkedet balanserer kraftsystemet og utlikner ubalanser mellom forbruk og produksjon. Statnett overvåker og analyserer handelen for å oppdage misforhold mellom planlagt produksjon og forventet forbruk. Særlige forhold blir påtalt og rapportert til Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE), som kan gjennomføre tiltak som får markedet til å fungere enda bedre.

Fra by til bygd

Samfunnet vårt er avhengig av forsynings sikker strøm, til alle landsdeler, og døgnet rundt. Det er derfor avgjørende å sørge for en nøy avstemt balanse mellom produksjon og forbruk. Hele tiden.

Temperatursvingninger

Temperatursvingninger er den største usikkerhetsfaktoren i forhold til balanse mellom produksjon og forbruk.

Store påkjenninger

Norge har et 100 prosent væravhengig kraftsystem. Som kraftkilde. Og når det gjelder utsatthet.

Lokalisering av feil

Når feil oppstår, handler det om å rette feil, så raskt og sikkert som overhodet mulig.

Kraftbehovet defineres

Hvor mye strøm som skal produseres i dag, bestemmes ut fra gårsdagens handel på den nordiske kraftbørsen Nord Pool Spot. Ubalanse mellom produksjon og forbruk er likevel vanlig. I Norge påvirkes strømbroken i stor grad av temperaturen ute, og temperatursvingninger er derfor den største usikkerhetsfaktoren.

Statnett og Svenska Kraftnät skal korrigere ubalansen for hele Norden gjennom det fellesnordiske regulerkraftmarkedet. Her legger produsenter og noen store forbrukere inn tilbud på å regulere opp eller ned et gitt antall MW til en gitt pris. Tilbudene samles på forhånd og sorteres etter pris. Når behov inntreffer, blir den billigste kraften benyttet først.

Kraftflyten overvåkes døgnet rundt

Kraftsystemet har klare grenser for hvor stor trafikk ledningene tåler. En landssentral og tre regionsentraler overvåker kraftflyten og belastningen løpende. Dessuten ser sentralene på risiko og sørger for at strømmen kommer frem ved planlagte utkoblinger, feil og når flaskehals oppstår på grunn av ekstra høyt strømforbruk.

Statnett har som hovedregel at det skal finnes minst to veier inn til et område. Dermed finnes det en alternativ vei om det oppstår problemer på en ledning. Statnetts ledningsnett er bygget for å takle store påkjenninger. De mest værutsatte ledningene og mastene skal tåle vindhastigheter opp til 50 meter per sekund og mer – altså minst orkans styrke.

Når feil oppstår

Hvis ledninger og master likevel havarerer, sørger sikkerhetsmekanismer for utkobling, slik at ikke personer blir skadet eller utstyr ødelagt. Ved slike skader må region- og landssentral lede strømmen over alternative ruter.

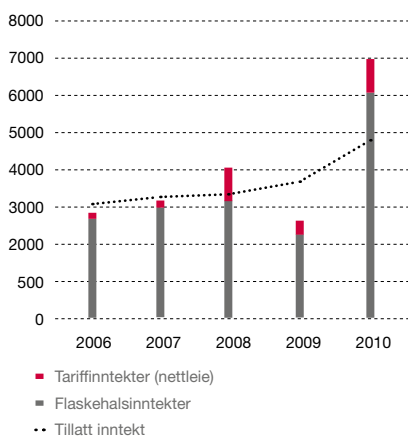
Samtidig vil Statnetts feltmannskap lokalisere feilen, undersøke feilstedet og bestemme hva som må gjøres for å få forbindelsen i gang igjen. Når en mast har havarert, tar det vanligvis fra én til tre dager å rette opp feilen.

Fra selskap til samfunn

Statnett er Norges systemansvarlige nettselskap, med overordnet ansvar for å styre driften av landets kraftsystem. Vi produserer ikke selv strømmen, men legger til rette for at den kommer frem til forbrukerne.

Utvikling i driftsinntekter

fra regulert virksomhet og flaskehalsinntekter i forhold til tillatt inntekt

Statnetts oppdrag

Statnett SF er systemansvarlig i det norske kraftsystemet. Som systemansvarlig har Statnett ansvaret for at det til enhver tid er momentan balanse mellom produksjon og forbruk av elektrisk kraft i Norge. Statnett skal sørge for en samfunnsøkonomisk rasjonell drift og utvikling av det sentrale overføringsnettet for kraft. Statnett SF skal planlegge og prosjektere, bygge, eie og drive overføringsanlegg.

Vi har definert vårt oppdrag slik

Statnett skal bygge neste generasjon sentralnett for å sikre kraftforsyningen, bidra til verdiskaping og legge forholdene til rette for bedre klimaløsninger.

Energimyndighetene

Statnett SF eies av den norske staten ved Olje- og energidepartementet (OED) som legger til rette for en samordnet og helhetlig energipolitikk. Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) er fagdirektoratet for energi- og vassdragsforvaltningen i Norge og konsesjonsmyndighet for Statnett.

Statnetts inntekter

Statnetts driftsinntekter kommer hovedsakelig fra nettleie i nettet samt flaskehalsinntekter. Flaskehalsinntekter oppstår som følge av at det overføres kraft fra områder med lav pris til områder med høy pris i Norden og mellom Norge og Nederland.

NVE fastsetter årlig et tak på Statnetts tillatte inntekt. Denne posten tilsvarer Statnetts inntektsramme samt tillegg i inntektsrammen det enkelte år. Statnett er ansvarlig for å fastsette årlig nettleie som sammen med flaskehalsinntekter over tid skal tilsvare Statnetts tillatte inntekt. Det innebærer at ved høye flaskehalsinntekter så vil Statnett fastsette lavere nettleie.

Årlig vil det oppstå avvik mellom Statnetts faktiske driftsinntekter fra den regulerte virksomheten og Statnetts tillatte inntekt. Spesielt er det variasjon i flaskehalsinntektene som kan medføre dette avviket. Avviket kalles mer- eller mindreinntekt. Forskrifter fra NVE setter krav om at merinntekt tilbakeføres kundene i form av reduksjon i fremtidige nettleie, mens mindreinntekt gir økt fremtidig nettleie.

Nettvirksomheten:

Kjernen i Statnett dreier seg om å koordinere og sørge for momentan balanse mellom produksjon og forbruk. Statnett skal videre vedlikeholde og utvikle det sentrale kraftnettet i Norge. Dette inkluderer større utbyggingsprosjekter for å sikre trygghet og tilstrekkelig strømforsyning som dekker fremtidige behov over hele landet. Statnett bygger også forbindelser til strømnettet i andre land.

Sentralnettsordningen:

Statnett er operatør for og eier det

norske sentralnettet. Sentralnettskundene, i 2010 om lag 65, består av kraftprodusenter, industribedrifter og regionale nettselskaper. Statnett har ansvar for å utforme både tariffstruktur og den årlige tariffsatsen. Sentralnettsordningen mottar også handelsinntekter fra utenlandsforbindelsene. Sentralnettsordningen er adskilt fra Statnetts øvrige virksomhet.

Balanseavregning:

Statnett skal sørge for at ubalanse mellom planlagt og faktisk kraftproduksjon og forbruk utlignes

og avregnes for hver aktør i kraftmarkedet. Avvik avregnes time for time i henhold til prisene i spot- og regulerkraftmarkedet.

Andre oppgaver:

På vegne av myndighetene har Statnett ansvar for Ediel, som er en standard for elektronisk utveksling av handelsinformasjon i kraftbransjen. Statnett har også ansvar for å utstede opprinnelsesgarantier til norske strømprodusenter, og er fra 2011 registeransvarlig for grønne sertifikater.

Noen må
stå på
startstreken
hver dag.

Virksomheten vår

Nye distanser. Nye løp.
Men den samme arbeids-
oppgaven. Å balansere
krefter og energibruk.

«Når først det uønskede skjer, gjelder
det å ha handlekraft og ståpåvilje.»

Øivind Rue / Konserndirektør divisjon Nettdrift

Navn: Øivind Rue

Ansvar: Drift

Mål: Sikker strømforsyning – døgnet rundt

Bakgrunn

Kraftsituasjonen i Norge har de siste årene vært den strammeste noensinne med rekordlave magasiner, rekordhøyt forbruk og ekstreme værforhold. Men gjennom god drift, overvåking og høy beredskap, sikres samfunnet løpende strømforsyning.

– Påkjeningene på det norske kraftsystemet har vært de største noensinne. Samtidig har vi en økende risiko for at feil vil medføre at forbrukere mister forsyningen. Vi har håndtert det så langt. Men samfunnet er nok på overtid i forhold til å styrke det norske sentralnettets vesentlig, sier Øivind Rue, konserndirektør for Nettdrift.

Landsomfattende

Nettdrift har to hovedoppgaver. Det ene er systemdriften, dvs. den løpende koordineringen av hele kraftsystemet, balanseringen fra sekund til sekund og fra dag til dag. I utøvelsen av dette systemansvaret er Statnett myndighet og opererer på vegne av staten. Det andre området knytter seg til løpende drift og vedlikehold av alle anleggene. Ansvaret innebærer også å gjennomføre nødvendige feilrettinger. Divisjonen har dermed det samlede beredskapsansvaret i selskapet. Nettdrift er klart den største enheten i Statnett, med sine 450 årsverk over hele landet.

Værvhengig

De siste par årene har utfordringene på driftssiden vært store. – Vi har et 100 prosent værvhengig kraftsystem. Det har preget kraftsituasjonen det siste halvannet året. Vi har hatt to kalde vintre på rad, med et veldig høyt forbruk. Vi har slått alle forbruksrekorder, på time-, dag-, uke- og månedsbasis. Vinteren 2010/2011 har vært preget av rekordlave magasinfyllinger i hele landet. Og systemet driftes med svært små marginer en rekke steder. Vi er i en situasjon som vi aldri har vært i nærheten av når det gjelder utsatthet, sier Rue. Også kraftimporten har vært rekordstor. – Da er det tilfredsstillende å se at kraftflyten i systemet, inkludert handelen over landegrensene, fungerer slik den skal. Vi har maktet å håndtere forbruksrekordene vinteren 2010/2011, sier Rue.

Sterk kultur

Den anstrengte kraftsituasjonen innebærer også at kritikaliteten ved anleggsfeil, er mye større. – Nå er vi avhengig av at kraftsystemet henger sammen, og av at vi ikke får noen vesentlige feil. Men når først det uønskede skjer, så handler det om vår egen evne til raskt å håndtere situasjonen, reparere feil og få anleggene så raskt som mulig opp igjen. Her har det vært en fantastisk ståpåvilje i organisasjonen, hvor våre medarbeidere har reparert anlegg i 15-20 kuldegrader og stiv kuling. Vi har en sterk kultur i førstelinje drift, som handler om å stille opp når det gjelder, sier Rue.

Overvåking

Til driftsdivisjonen hører også en landssentral og tre regionsentraler, med døgkontinuerlig vakt og overvåking av kraftsystemet. Sentralene gjennomfører balansering og koblinger, når det er nødvendig. – Når kraftsystemet stiller Statnett overfor de største utfordringene, er Statnett på sitt beste. Systemdriften ser tydelig hvor sårbarheten i nettet er størst, mens anleggsdriften jobber aktivt med å forebygge og utbedre ledninger og stasjoner. Denne

integrasjonen av systemovervåking og anleggsdrift, hjelper oss til å holde fokus på regionene og anleggene som er mest krevende, sier Rue.

Landsentralene i Norge og Sverige, er ansvarlig og operative i balanseringen av det nordiske kraftsystemet. Et tett og godt samspill mellom Statnett og Svenska Kraftnät er derfor svært viktig i det nordiske kraftsystemet.

Tankevekker

Rue mener at de to siste vintrene uansett bør være en tankevekker for alle. – Samfunnets sårbarhet knyttet til strømforsyningen, er stor, både reelt og mentalt. Vi har hatt forbruksutkoblinger i nord og i sør pga omfattende feil. Forbrukere i regionene fremstiller slike utfall av en varighet på 1-2 timer som uakseptabelt. Mange har kanskje tatt kraftforsyningen som en selvfølge. Det kan man faktisk ikke; nødvendige investeringer må gjennomføres om vi skal opprettholde den kvaliteten vi har vært vant til. Vi ser imidlertid nå at de som er ansvarlige i forhold til samfunnsikkerheten, i kommuner og fylker, er langt mer på hugget, bl.a. i forhold til å lage risiko- og sårbarhetsanalyser. Og det er nødvendig og bra, sier Rue.

Alternative tiltak

Driftsansvaret innebærer også å påvirke forbruksbildet på kort sikt og å ha gode erstatningstiltak på forsyningsiden som kan iverksettes umiddelbart.

Landet er nå delt i fem markeds- og prisområder for elspotkraft, som skal stimulere til mest mulig effektiv ressursbruk og sikker drift. Inndelingen er definert dels grunnet fysiske nettbegrensninger, og dels i forhold til hvordan energisituasjonen er i den enkelte region.

– Å kun ha ett markedsområde, som mange ønsker, er ikke mulig med dagens nett og energisituasjon. Vi ønsker færre elspotområder enn i dag, og vil oppnå det ved å forsterke nettet. Men gitt kraftsituasjonen i dag, trenger vi disse fem markedsområdene for å gi sikker drift.

For å håndtere svært anstrengte kraftsituasjoner med høy risiko for rasjonering har Statnett utviklet flere virkemidler. Et eksempel er såkalte energiopsjoner. Dette innebærer at Statnett kjøper seg fri fra en leveringsforpliktelse, til en på forhånd avtalt pris. Bruk av dette virkemiddelet krever godkjenning fra NVE. Denne ordningen bidrar da til å redusere forbruket i en eventuell svært kritisk kraftsituasjon med stor rasjoneringsrisiko.

Reservekraftverkene i Midt-Norge er også en del av beredskapsbildet. Her er tankegangen at dette er kraftverk som systemet vil kunne bruke i ekstremår, dvs. i svært anstrengte kraftsituasjoner. Da skal det ene gasskraftverket kunne settes i drift på 4 timers varsel, og det andre i løpet av 72 timer. Hittil har det ikke vært nødvendig å sette reservekraftverkene i drift.

Fornyelse og forsterkning løsningen på sikt

Gjennom disse tiltakene, står dermed Statnett noe bedre rustet til å kunne håndtere en eventuell forsyningskrise. – På sikt er løsningen en vesentlig fornyelse og forsterkning av det norske sentralnettet. For Nettdrift sin del vil arbeidsdagen uansett handle om sikker og effektiv drift og vedlikehold, løpende overvåking og høy beredskap. Og om å ta vare på og viderutvikle vår sterke bedriftskultur, sier Rue.

Høydepunkter

#2

Lite vann i magasinene – stor import i 2010

Statnett varslet 16. mars 2011 at kraft-situasjonen for hele Sør-Norge ble vurdert som anstrengt. Dette kom etter at Statnett i desember første gang varslet at situasjonen var strammet til.

Ved utgangen av 2010 var det 24 prosent mindre vann i magasinene enn på samme tidspunkt i et gjennomsnittså. Fyllingsgraden i norske kraftmagasiner var allerede lav ved inngangen til vinteren som følge av et år preget av lite nedbør, høyt forbruk og manglende svensk kjernekraft. En lengre periode med unormalt lavt tilsig i kombinasjon med høyt forbruk, bidro i løpet av 2010 til en ytterligere forverring av situasjonen. Det gjorde Norden generelt og store deler av Norge avhengig av kraftimport.

For å håndtere situasjonen ble Norge i løpet av 2010 inndelt i fem markedsområder. Sørvest-Norge og deler av Vestlandet ble lagt til de tre markedsområdene Sørøst-Norge, Midt-Norge og Nord-Norge.

#1

Ny forbruksrekord

6. januar 2010 ble det satt ny forbruksrekord i Norge med 23 969 MW, eller 24 millioner kilowatt, nesten 1 000 MW mer enn forrige rekord satt i 2001.

Det høye forbruket skyldes særlig økende behov for strøm til oppvarming i det kalde været. Men det var også andre faktorer som bidro til det høye forbruket. Tidlig på vinteren 2009/2010 var kraftprisen for den vanlige forbruker relativt lav. Selv om man i engros-markedet for strøm, Nord Pool Spot, registrerte høye priser i enkelte timer på døgnet, var dette et prissignal som kun nådde ut til en liten del av forbruket.

Samtidig kunne det synes som om folk var i ferd med å legge finanskrisens økonomiske bekymringer bak seg, noe som også trakk forbruket opp. Dette gjaldt også forbruket i kraftintensiv industri. I perioden august 2009 til januar 2010 steg forbruket i denne sektoren med 500 MW. Forbruket i denne sektoren forble relativt jevnt gjennom 2010.

#3

Statnett reparerte feil på NorNed-kabelen

Fredag 29. januar 2010 oppstod det feil på NordNed-kabelen mellom Norge og Nederland. Feilen lå 70 km utenfor kysten av Nederland.

De omfattende reparasjonsarbeidene ble ledet av Statnett på oppdrag av den nederlandske systemoperatøren TenneT, som eier den delen av kabelen der feilen oppstod. Statnetts innsats pågikk i totalt fem uker og viser at bedriften har unik spesialkompetanse på håndtering og reparasjoner av slike forbindelser.

Arbeidene innebar feillokalisering, oppgraving, å løfte opp og fjerne den skadede delen av kabelen, og erstatte den med ny kabel. Deretter ble kabelen lagt ned på bunnen, tildekket og testet før den igjen ble koblet inn.

Kabelen lå ute til 27. april.

«En viktig lærdom er å gå åpent
og bredt ut før konseptvalget tas.»

Gunnar Løvås / Konserndirektør Strategi og samfunnskontakt

Navn: Gunnar Løvås

Ansvar: Strategi

Mål: Utvikle neste generasjon sentralnett

Bakgrunn

De viktigste driverne for å bygge ut neste generasjon sentralnett, er forsynings-sikkerhet og hensynet til klima. Gjennom åpen dialog skal vi komme frem til de beste løsningene.

Gunnar G. Løvås er konserndirektør for Strategi og samfunnskontakt i Statnett. Det innebærer bl.a. at han er sjefen for de langsiktige perspektivene i selskapet. Hans divisjon er ansvarlig både for å beskrive hvordan neste generasjon sentralnett bør se ut, og å sikre at den blir implementert. Hvordan selskapet skal forholde seg til offentligheten og interessenter som blir berørt av Statnetts virksomhet, er også en integrert del av ansvarsområdet.

– Vi har ikke bare ansvar for å spå om fremtiden. Vi former den også. Vi vil nok fremover legge enda mer vekt på hvordan vi kan forme fremtidens energiforsyning, bringe frem kunnskap og premisser for politikken, for andre aktørers atferd og for investeringsbeslutningene, sier Løvås, som understreker at Statnett vil ha en bred tilnærming.

– I Statnett skal vi også tenke på Enøk, fjernvarme, elbiler etc., som har betydning for vår energiutvikling. Gjennom vår rolle som leder for det nasjonale Smart Grid-senteret, ser vi også på nye og smartere styringssystemer. Svaret behøver ikke nødvendigvis i alle sammenhenger være nye kraftledninger. Vi skal gjøre vårt for at det er de beste prosjektene på vegne av AS Norge som blir realisert.

Driverne

For å kunne planlegge for fremtiden, trenger man innsikt i hva som er driverne bak energiutviklingen. – Vi står overfor store utfordringer i det nordiske kraftsystemet i forbindelse med satsingen på fornybar energi. En annen viktig drivkraft er samfunnets økte forventninger til forsynings-sikkerhet. Vi ser en avhengighet, hvor nesten alle samfunnsfunksjoner stopper opp hvis strømmen blir borte. En tredje drivkraft er at infrastrukturen i Norge er gammel, hvor veldig mye av våre ledninger og anlegg ble bygget på 1950- og 60-tallet. Når det er behov for oppgraderinger, vil det også være fornuftig å bygge nytt og fremtidsrettet, sier Løvås, som understreker at de kalde vintrene og forbruksrekordene de siste par årene ytterligere har synliggjort investeringsbehovene.

Forsynings-sikkerhet

I desember 2010 vedtok Statnett en ny konkretisering av kravet til forsynings-sikkerhet i sentralnettet. I prinsippet skal det nå finnes en alternativ forsyningsvei inn i/ut av en region i sentralnettet. Hvis det blir feil på én kraftledning, skal Statnett likevel kunne levere strøm via en annen forbindelse.

Når prinsippet er etablert, er det ikke minst fordi en rekke fellesskapsfunksjoner, som politi, sikkerhet, telefon, radio, betalingssystemer etc., er svært sårbare dersom det oppstår utfall i sentralnettet.

– Med et slikt klart prinsipp, blir det lettere å kommunisere behovene og tydeliggjøre hva som er drivkreftene bak et utbyggingsprosjekt, sier Løvås.

Både utbyggingsprosjektene i Midt-Norge, Bergen og Nord-Norge har en klar begrunnelse i forhold til prinsippet om alternative forsyningsveier.

Klimasatsing

– I tillegg til forsyningssikkerhet, er vår prioritet å tilrettelegge for fornybarsatsingen på en mest mulig rasjonell og klok måte. Å tilrettelegge for økt kapasitet i forhold til utlandet, er samtidig en naturlig følge av fornybarsatsingen, sier Løvås.

Dette handler både om satsingen på vindkraft og småkraftverk i Norge og Sverige i kjølvannet av ordningen med grønne sertifikater. Og det handler om Europa.

– I Europa er det ambisjoner om en total redesign av energisystemet. Dette smitter over på oss i Norden, både i form av priser og kraftflyt. Samtidig er mye av den fornybare kraften i Europa, som vind og sol, lite regulerbar. Dette gjør at reguleringsevnen til den norske vannkraften blir enda mer verdifull og etterspurt, sier Løvås som understreker at energihandel er samfunnsmessig lønnsomt.

– Energihandel, som handel forøvrig, skaper verdier ved at vi får kjøpt noe billigere eller solgt det dyrere enn man ellers ville fått gjort. Energihandel er også til nytte i forhold til vår egen sikkerhet. Slik handel forventes å være svært lønnsom for AS Norge. Alle inntektene som oppstår, går inn til fellesskapet og vil bidra til å redusere nettleiekostnadene fremover.

Prosjektstyring

Statnett må planlegge både på kort og lang sikt, og trenger ulike styringsverktøy underveis. Nettutviklingsplanen, som utgis årlig, beskriver fremtidsbildet. Gjennom Prosjektporteføljeplanen holder Statnett oversikt over alle konkrete prosjekter de nærmeste årene. Strategienheten styrer porteføljen, og sikrer at prosjektene bygges i riktig rekkefølge.

Statnett har også tatt beslutning om å jobbe etter en konseptvalgmetodikk.

– Det skal bli tydeligere når en sak beveger seg fra en skisse og til et konseptvalg. Vi skal gå bredt ut før konseptvalget tas. Også diskusjonene den siste tiden rundt prosjekter som Hardanger, har vist at dette er fornuftig. Dette bidrar til en større bredde i problemforståelsen og i jakten på alternative løsninger, sier Løvås som forteller at selskapet også i større grad tidlig utvikler en helhetlig plan for en region.

Arbeidet med en masterplan for Oslo og Akershus er eksempelvis påstartet, som skal se på energibehovene i Oslo-regionen, basert på ulike scenarier for befolknings- og næringsvekst frem mot 2050.

Åpen dialog

I det hele tatt har dialogen med samfunnet, stilt Statnett overfor en del utfordringer de siste årene. – Vi har lært mye, både på godt og vondt. En viktig lærdom er at før vi starter et prosjekt, må vi ha en bedre lokal forankring gjennom et tett samarbeid med regionale nettselskaper og lokale myndigheter. Dette er vi allerede godt i gang med flere steder i landet. Vi vil legge mer vekt på en tidligfasedialog, før vi begynner å konkretisere løsninger. Gjennom en tillitsfull dialog, kan vi få verdifulle innspill. Ja, en åpen og tidlig dialog med berørte interessenter, kan trolig bidra til at neste generasjon sentralnett både kan bli bedre og raskere realisert, sier Løvås.

Høydepunkter

#2

Nettutviklingsplanen: Investeringsbehov på 40 milliarder

Nettutviklingsplanen er Statnetts viktigste planverktøy for hvordan sentralnettet skal utvikle seg de kommende årene.

I nettutviklingsplanen for 2010 er det identifisert et behov for å investere for 40 milliarder kroner i utbygging og oppgradering av nytt strømmnett i Norge frem mot 2020. Planene innebærer omfattende investeringer over hele landet. Statnetts analyser og vurderinger viser at investeringer av dette omfanget er avgjørende for å opprettholde forsyningssikkerhet på det nivået et moderne samfunn skal ha, sikre fremtidig verdiskaping i hele Norge, legge til rette for satsing på ny fornybar energi og for å redusere prisforskjellene på strøm.

For å møte et fortsatt økende behov for nettkapasitet, peker nettutviklingsplanen på et stort behov for å bygge nytt eller oppgradere dagens kraftnett fra 300 kV til 420 kV.

#1

Ny prosjektmodell innført

Statnett har innført en ny prosjektmodell som en konsekvens av de store utbyggingsplanene. Prosjektmodellen innebærer etablering av en modell med definert beslutningsprosess og felles begrepsapparat, krav til organisering av prosjekteierskap og krav til kvalitetssikring av beslutningsunderlag.

Prosjektmodellen gir en tydelig inndeling av prosjektet i faser og beslutningsporter som må passerer. I de innledende fasene av et prosjekt, skal modellen være et verktøy for å sikre at riktig prosjekt blir videreført. I de senere faser, skal modellen sikre at prosjektet utføres riktig. Modellen medfører et tydelig krav til beslutningsunderlaget og kvalitetssikringsaktiviteter for hver beslutningsport. I tillegg gir dette grunnlag for å tilpasse både fokus og kompetanse/ressurser til utfordringer og risiko i det spesifikke prosjektet.

Beslutningsportene i modellen er initiering av prosjekt, valg av hovedkonsept, prinsipiell investeringsbeslutning og bekreftet investeringsbeslutning.

#3

Mer konkrete krav til forsyningssikkerhet

Statnetts styre vedtok i 2010 å konkretisere kravene til forsyningssikkerhet ytterligere. I følge de nye kravene skal hele kraftsystemet som hovedprinsipp driftes og planlegges ut i fra N-1 kriteriet. Maksimalt tillatt utfall av forbruk som følge av en enkelt feil i nettet er nå 200 MW, med en varighet på maksimalt en time. Transformator kapasitet skal dimensjoneres slik at det er momentan reserve dersom forbruket som forsynes er over 200 MW.

De nye retningslinjene setter også krav til at det skal være tilgjengelig reservetransformatorer i systemet. Transformatorer som er definert som kritiske for kraftforsyningen, skal kunne erstattes innen fire uker ved havari.

«Vi skal bygge uten skader på mennesker
og med respekt for miljøet.»

Håkon Borgen / Konserndirektør divisjon Nettutbygging

Navn: Håkon Borgen

Ansvar: Utbygging

Mål: Målrettet utbygging – uten tap av menneskeliv

Bakgrunn

Statnett står foran en rekordstor nettutbygging de nærmeste årene, med en mangedobling av aktiviteten. Utbyggingen skal skje uten å gå på akkord med hensynet til helse, miljø og sikkerhet.

De neste 10 årene skal det investeres rundt 40 milliarder kroner i det norske sentralnettet og i kabelforbindelser til utlandet. Mens Statnett de siste tiår primært har vært i en drifts-fase, er selskapet nå på full fart over i en betydelig nettutbygging på opp mot 200-300 km ny kraftledning per år med tilhørende stasjoner. Utbyggingen skal skje samtidig som driften av sentralnettet skal pågå uten uønskede avbrudd for selskapets kunder.

– Dette tilsvarer en mangedobling av utbyggingsaktiviteten, noe som stiller store krav både i forhold til organisering, ressurser og ikke minst kompetanse, sier Håkon Borgen, konserndirektør for Nettutbygging.

– Vårt mål er at vi skal gjennomføre de store investeringsprosjektene og bygge neste generasjon sentralnett på en effektiv og trygg måte. Det er helt avgjørende at vi holder HMS-fanen høyt, og at vi også gjennomfører våre prosjekter med stor respekt for omgivelsene, sier Borgen.

Nettutbygging sitt ansvar

Mens Nettdrift har det daglige drifts- og overvåkingssansvaret og Strategienheten til Statnett jobber med de langsiktige planene, skal Nettutbygging sørge for at de prioriterte prosjektene blir utviklet og realisert. Gjennomføringsansvaret omfatter i korthet å sikre at prosjektet leverer på HMS, kost, tid og kvalitet både før og etter at investeringsbeslutning er fattet. Dette innbefatter planlegging, engineering, kontraktsinngåelser, HMS-oppfølging, prosjektledelse og leverandøroppfølging frem til at prosjektet kan leveres til selskapets driftsorganisasjon.

Femdoblet aktivitet

Sentralnettet omfatter i dag ca. 10 000 km med ledninger og ca. 140 transformatorstasjoner. Utbyggingsplanene omfatter bygging og ombygging av 3-4 000 km med ledninger og ca. 60 stasjoner. Samtidig legges det opp til en oppgradering av nettet, fra 300 kV til 420 kV. Den løpende årlige prosjektporteføljen har passert 2 milliarder kroner, og vil stige til 3 milliarder kroner i 2011 og deretter opp til 5 milliarder kroner pr år.

Store prosjekter

Et av prosjektene som ligger i porteføljen, er utbyggingen av kraftledningen Sima-Samnanger på ca. 90 km, som nå fortsetter med sikte på ferdigstilling i 2012. Ørskog-Fardal er et annet stort prosjekt, som inkluderer 6 stasjoner og 285 km med ledninger som strekker seg over to fylker og 15 kommuner. Her er målet ferdigstilling i 2015. I Nord-Norge er Ofoten-Balsfjord-Hammerfest et stort prosjekt på over 500 km. Også i Sør-Norge er det stor byggeaktivitet, bl.a. fra Kristiansand og opp mot Porsgrunn.

Nettutbygging sitt ansvar inkluderer også gjennomføring av kabelprosjektene, etter at kommersielle handelsavtaler er inngått. Divisjonen er nå i full gang med å bygge en fjerde sjøkabel til Danmark, som etter planen skal i drift i 2014.

Organisering

– Prosjektporteføljen har blitt såpass stor, at det stilles store krav til å ha på plass gode systemer. Dette handler om mennesker, kompetanse og det handler om organisering, sier Borgen. For å få dette til, har Statnett sett det som nødvendig å øke både kapasitet og fleksibilitet, i egen organisasjon og hos leverandørene. De viktigste grepene, er standardisering av prosesser, etableringen av en ny prosjektmodell, et eget prosjektakademi og endret organisering av selskapets kontrakter hvor mer arbeid settes ut til våre leverandører.

Leverandørutvikling

Utbyggingsdivisjonen har de siste par årene økt fra ca. 100 til 150 medarbeidere, mens altså arbeidsoppgavene øker betydelig mer.

– Det er ikke slik at Statnett skal gjøre alt. Vi vil i større grad sette ut oppdrag til leverandører i større pakker, og samtidig legge til rette for å utvikle leverandørindustri regionalt i Norge. Vi legger også opp til et tett samarbeid med de regionale nettselskapene, sier Borgen.

Standardiseringen av arbeidsprosessene må også leverandørene forholde seg til. Statnett legger opp til å etablere turn key (EPC) kontrakter der det er hensiktsmessig.

– Dette krever altså omstillinger, ikke bare hos oss, men også i leverandørledet. Da er det viktig at vi følger opp ordentlig, gjennom en god dialog, kompetansedeling og effektiv prosjektstyring, sier Borgen.

Sterk kjernekompetanse

Divisjon Nettutbygging er ifølge Borgen godt rustet til å påta seg de store utbyggingsprosjektene. På prosjektsiden er det sterke fagfolk både innenfor prosjekt- og byggeledelse. Statnett har også sterke fagmiljøer innenfor planlegging og konsesjonsfaget, samt tung fagkompetanse innenfor kraftledninger, transformatorstasjoner og kabelteknologi. Statnetts fagspesialister har mangeårig erfaring fra planlegging, prosjektering og bygging under særdeles værharde forhold, hvor klima, vind og ising gir ekstreme påkjenninger både på utstyr og mennesker. Kabelkompetansen er også unik og ledende, etter å ha spilt en nøkkelrolle i flere store kabelprosjekter, bl.a. ved å ha bygget verdens lengste sjøkabel mellom Norge og Nederland.

Sikkerhet

Punktet som Håkon Borgen stadig gjentar, er HMS. – I alt vi driver med, skal målet være null skade på personell. Vi driver eksempelvis veldig mye med helikopter, som kan være risikofylt. Det er også like viktig hva som skjer hos våre leverandører og underleverandører som hos oss selv. Vi rapporterer og evaluerer alle hendelser, og skiller heller ikke på om avviket er hos oss eller en av våre underleverandører. Høy etisk standard og respekt for omgivelsene, skal i det hele tatt være kjennemerket på våre prosjekter. Ubetinget, avslutter Borgen.

Høydepunkter

#2

Oppgradert ledning mellom Midt-Norge og Sverige

29. mars 2010 ble samarbeidsprosjektet mellom Svenska Kraftnätt og Statnett med å oppgradere mellomriksforbindelsen mellom Nea og Järpstrømmen ferdigstilt.

27. januar 2010 var det akkurat 50 år siden det for første gang gikk kraft mellom Norge og Sverige. 3. juni 2010 ble det holdt en ny offisiell åpning i Tydal, denne gang for å markere at mellomriksforbindelsen mellom Nea og Järpstrømmen er oppgradert fra 300 kV til 420 kV.

Kraftunderskuddet i Midt-Norge er i et normalår på 8 TWh. Derfor er Nea-Järpsstrømmen en veldig viktig linje for Midt-Norge. Ferdigstillelsen av linja betyr at Statnett nå har en importkapasitet på denne linja på mellom 800 og 1 200 MW. Den økte importkapasiteten har ført til at Midt-Norge har blitt knyttet enda sterkere opp mot det svenske markedet og forsyningssituasjonen for området er forbedret.

#1

Ny Skagerrak-forbindelse mellom Norge og Danmark

Statnett og Energinet.dk besluttet i 2010 å investere i en ny likestrømsforbindelse, Skagerrak 4, mellom Norge og Danmark. Kabelen skal bedre forsyningssikkerheten, legge til rette for mer fornybar kraft og skape verdier i Norge og Danmark. Prosjektet planlegges å stå ferdig i 2014.

Skagerrak 4-forbindelsen vil være gunstig for det norske samfunnet på grunn av kombinasjonen av norsk vannkraft og dansk vind- og varmekraft. For Danmark er en ny kabel til Norge viktig for å innfri ambisiøse planer for utbygging av vindkraft. Disse planene er kun mulig med gode kraftforbindelser til nabolandene.

Skagerrak 4-kabelen blir den fjerde kabelen mellom Norge og Danmark og vil kunne overføre 700 megawatt (MW).

Skagerrak 4-forbindelsen blir totalt på 240 km, hvorav 140 km legges på havbunnen. Forbindelsen omfatter også to stasjonsanlegg, ett i hver ende av kabelen. Den totale investeringen for prosjektet blir 3,5 milliarder norske kroner.

#3

Nytt prosjektakademi

Statnett har etablert et eget prosjektakademi for å møte utfordringene ved å videreutvikle profesjonelt og helhetlig prosjektarbeid og prosjekteierskap.

Prosjektakademiet dekker de viktigste områdene som prosjektledere og medarbeidere må beherske, fra innkjøp og kontraktsstyring, via HMS-ledelse i prosjekt, til praktisk prosjektstyring. Det dekker også prosjekteiers ansvar og myndighet, og profesjonalisering av arbeid i prosjektstyrer. Hver modul i studieprogrammet skal øke innsikt i et konsistent og effektivt rammeverk for prosjektledelse og fagkompetanse som brukes direkte i jobbsammenheng. Både seniorer og mindre erfarne prosjektressurser deltar og bidrar til god erfaringsutveksling.

Modulene kan totalt gi 30 studiepoeng, med mulighet for utvidelse til en mastergrad.

«Verdien av fleksibel norsk vannkraft
for Europa, må bli tatt vare på.»

Bente Hagem / Konserndirektør divisjon Kommersiell utvikling

Navn: Bente Hagem

Ansvar: Marked

Mål: Effektive markeder – innen- og utenlands

Bakgrunn

De europeiske energimarkedene knyttes stadig tettere sammen. Dette øker norsk verdiskaping og for europeiske sentralnettselskaper kan det bety store besparinger i infrastruktur.

Bente Hagem er konserndirektør for divisjon Kommersiell utvikling i Statnett. Divisjonen er ansvarlig for kunderelasjoner og kommersielle spørsmål knyttet til energimarkedene i Norge og Europa. Divisjonen er også ansvarlig for forhandlinger knyttet til kabelforbindelser til utlandet og ivaretar Norges og Statnetts interesser i forhold til organiseringen av energimarkedene i Europa. Statnetts kabelprosjekt til Tyskland og England ligger under kommersiell utvikling. Divisjonen er også ansvarlig for et effektivt oppgjør av engrosmarkedet og fakturering av nettkundene.

Store gevinster gjennom riktigere ressursbruk

Akkurat nå for tiden skjer det mye på den europeiske agendaen. Europeiske beslutningsprosesser er kompliserte, ikke minst på energiområdet. Da det pågikk forhandlinger om å koble sammen energimarkedene i Nordvest-Europa, var 10 myndigheter, 10 regulatorer, 14 sentralnettselskaper og 4 kraftbørser involvert.

– Her vil mange mene ulike ting, så det er krevende å utvikle felles holdninger. Men den nordiske modellen er fortsatt et forbilde for utviklingen av markedsdesignet i Europa, sier Bente Hagem. – Det fine er at på kontinentet er de sikker på at de har laget modellene – da har vi lyktes med vårt arbeid.

I januar i 2011, da kraftmarkedene i Norden og Nordvest-Europa ble koblet sammen, ble verdens største multinasjonale kraftmarked på 1 800 TWh, etablert. Det omfatter i dag all kraftutveksling mellom Norden, Tyskland, Frankrike, Belgia, Nederland, Estland og etter hvert vil også Storbritannia og resten av Baltikum inkluderes.

Riktige prissignaler og reduserte investeringer

Den store fordelen, er at aktørene får riktige prissignaler og bedre ressursbruk i produksjonen av kraft og reduserer behovene for investeringer i infrastruktur. I 2012 kommer også en Priskobling på plass som har enda bedre egenskaper og kan eksporteres og brukes i resten av Europa. En priskobling betyr at en server, stående et sted i Europa, kalkulerer priser og utveksling mellom land i en simultan beregning.

– I tillegg til et redusert investeringsbehov og bedre kraftflyt vil vi få en bedre ressursbruk i kraftproduksjonen. Den billigste produksjonen vil prioriteres, og det blir mindre forurensning og CO₂-utslipp, sier Hagem. Kraftbørsene har en viktig rolle i et felles kraftmarked, og Hagem tror at kraftbørsenes markedsandel vil øke kraftig. Nord Pool Spot har i dag en markedsandel på 74 prosent av handelen.

Det nordiske kraftmarkedet, og nå det Nordvest-europeiske, tjener på mange områder som forbilder og piloter for utviklingen i EU. I EU skjer utviklingen trinnvis, nå sist med en ny Elmarkedspakke i mars 2011. Og Statnett følger med, bl.a. via et nyåpnet representasjonskontor i Brussel.

– Det er mange som gjerne vil ha en forbindelse til Norge, og derigjennom få tilgang til norsk fleksibel vannkraft. Vi ønsker å få til en fornuftig verdsetting, noe som til slutt blir et forhandlingsspørsmål. Men det er viktig at noen følger med underveis og tar et ansvar for

at europeiske energiforskrifter blir utviklet slik at verdien av norsk vannkraft blir tatt vare på. Selv om vi står utenfor EU, er vi tett på prosessene og aktivt med i ENTSO-E, fellesorganet for sentralnettselskaper i Europa, sier Hagem.

Tilfredse kunder

I det norske energimarkedet er divisjon for kommersiell utvikling oppgjørsansvarlig i forhold til kunder, inkludert om lag 8 milliarder kroner i årlige nettariffer og ukentlige oppgjør i engros-markedet for kraft. Divisjonen har også ansvaret for kundegrensesnittene i Statnett, inkludert 65 sentralnettskunder; kraftprodusenter, kraftkrevende industri og vanlige nettselskaper.

– Selv om Statnett har monopol, er det viktig at kundene er tilfredse. Det styrker både vårt omdømme og tilliten til våre oppgaver, sier Hagem, som også opplyser at et nytt CRM system gjør Statnett i stand til å levere bedre tjenester til selskapets kunder.

Siste kundeundersøkelse viste at kundetilfredsheten var på 64 prosent i 2010, mens målet er 75 prosent innen 2015.

Det norske markedet

Hagens divisjon har et overordnet ansvar for markedsdesignet i det norske energimarkedet, dvs. hvordan man bør organisere spotmarkedene, intradagmarkedene og reservekraftmarkedene. Hagem er også styreformann i Nord Pool Spot, hvor Statnett eier 30 prosent. – Et elspotmarked er et meget viktig verktøy for et sentralnettselskap. Gjennom et åpent og gjennomsiktig spotmarked sikrer vi at markedet får riktige priser. Vi vil fortsette å være aktive eiere i Nord Pool Spot, som er i ferd med å utvikle seg til en nord-europeisk kraftbørs, i tråd med resten av markedsutviklingen, sier Hagem.

Det er også løpende fokus på energiprisene i Norge, og hvilken betydning organiseringen av markedene har for prisutviklingen. En offentlig utredning, Bye-utvalget, har anbefalt at markedet bør organiseres med nodeprising, som vil innebære 200 noder eller markedsområder fremfor fem som i dag. Statnett mener at bruk av et begrenset antall markedsområder er det riktige. – Utfordringene med nodeprising ville være store rent markedsmessig, både internt i Norge og i forhold til det faktum at vi nå har et europeisk marked, sier Hagem.

Betale for tilkobling

Et område som Statnett fortsatt jobber med, er å etablere anleggsbidrag i hele nettet. Dette innebærer at større vindparker, utenlandskabler til det norske fastlandet eller petroleumsumindustrien som skal elektrifiseres, må være med å betale for å knytte seg til det norske strømmettet.

– Nå står vi foran en betydelig fornybarsatsing og elektrifisering i Nord, knyttet til Snøhvit 2- og Goliat-utbyggingene. Vi trenger en avklaring av regelverket. Aktørene trenger forutsigbare rammebetingelser. For oss er det viktig å ha god framdrift i prosjektene, sier Hagem.

Den røde tråden i Bente Hagens oppgaver er med andre ord tydelig: Å bidra til effektive energimarkedet og riktig ressursbruk, både i Norge og Europa.

Høydepunkter

#2

Markedskopling i Nordvest Europa

Den 12. januar 2011 ble nok et stort steg tatt mot et felles europeisk kraftmarked da kraftmarkedene i Norge og Nederland ble koblet sammen. Gjennom dette er landene i Norden, Tyskland, Frankrike, Belgia, Nederland og Baltikum (1 800 TWh) knyttet sammen markedsmessig.

Etableringen av denne løsningen har vært tidkrevende og vanskelig å få på plass, og viser at kompleksiteten i internasjonale prosjekter innen denne sektoren ikke må undervurderes.

Løsningen vil sikre at kraften flyter riktig vei, fra områder med lav pris til områder med høy pris og gi bedre utnytting av infrastrukturen. Løsningen vil gi en bedre ressursbruk i den europeiske kraftproduksjonen. Den billigste produksjonen vil prioriteres, og det blir mindre forurensning og CO2-utslipp.

#1

Flere forbindelser til kontinentet

Statnett planlegger flere kabelprosjekt til kontinental-Europa innen 2020. Kablene skal gi Norge tilgang på kraft i situasjoner med lite vann, bidra til mer fornybar kraft i Norden og på kontinentet, samt skape verdier for det norske samfunnet.

Statnett fattet i 2010 investeringsbeslutning om å bygge en fjerde forbindelse mellom Norge og Danmark. I tillegg planlegges det en ny forbindelse fra Sverige. Forbindelsen på 1 400 MW skal etter planen ferdigstilles innen 2017, og er sentral i forbindelse med å legge til rette for å bygge ut mer fornybar kraftproduksjon i Norden.

Det er planer om to prosjekter fra Tyskland (NORD.LINK og NorGer), begge på 1 400 MW. NORD.LINK vil bli en regulert kabel, mens NorGer også har kommersielle parter som medeiere. Statnett eier 50 prosent av NorGer. Søknad om anleggskonsesjon for prosjektene til Tyskland ble sendt Norges vassdrags- og energidirektorat i 2010. Det foreligger videre planer om en kabel nummer to til Nederland. I tillegg planlegges det en 1 400 MWs forbindelse til England (North Sea Network), utført sammen med britiske National Grid.

#3

Kjøp av sentralnettanlegg fra Hafslund

Statnett inngikk i 2010 avtale med Hafslund om kjøp av sentralnettanlegg med tilhørende eiendommer i Oslo. Avtalen har en ramme på 331 millioner kroner.

Avtalen omfatter kjøp av sentralnett i stasjonene Smestad, Sogn, Ulven og Furuset – med tilhørende eiendomsmasser. Disse anleggene er knutepunkter for strømforsyningen inn mot Oslo.

Statnett har som systemansvarlig nettselskap gjennomført analyser av forsynings-situasjonen på Østlandet. Analysen viser at det på sikt blir behov for investeringer i sentralnettet for å øke overføringskapasiteten i denne regionen. Statnetts overtakelse av samtlige sentralnettstasjoner i Oslo-området fra Hafslund, vil gi Statnett bedret posisjon til å gjennomføre investeringer i dette området.

Noen – nei
alle, må
tenke
bærekraft.

Samfunnsansvar

Hard, melkevit is gir
god støtte til kraftfulle skyv.
Vannets naturlige kretsløp
gir støtte til ambisiøse
klimamål.

Vårt samfunnsansvar

Bakgrunn

Samfunnsansvar i Statnett innebærer integrasjon av sosiale og miljømessige hensyn i selskapets daglige drift og i forhold til våre interessenter. Selskapet har gjennom sitt oppdrag et betydelig samfunnsansvar og definerer også samfunnsansvar som en del av selskapets verdigrunnlag. Samfunnsansvaret er integrert i selskapets løpende virksomhetsstyring og forankret i ledelse og organisasjon.

Statnetts rapportering om samfunnsansvar

Hva er samfunnsansvar i Statnett

Samfunnsansvar i Statnett handler om å forstå omgivelsenes forventninger, og å forholde seg til disse på en måte som skaper gjensidig respekt. Slik bidrar samfunnsansvar i Statnett til gjennomslagskraft og gjennomføringsevne og derved til at vi kan nå våre hovedmål.

Samfunnsansvar er også en del av vårt verdigrunnlag. Verdigrunnlaget er kjernen i vårt styringssystem og inneholder virkemidler for å hjelpe oss i å utføre vårt oppdrag på riktig måte. Dette utgjør fundamentet for å skape en positiv, ansvarlig og sunn bedriftskultur med tillit og samarbeid på alle nivåer.

Regjeringen legger til grunn at statlige bedrifter integrerer sosiale og miljømessige hensyn i sin daglige drift. Statnetts styre besluttet i 2010 å styrke arbeidet med samfunnsansvar. Dette kommer til uttrykk i Statnetts strategi og hovedmål, og ved beslutningen om at Statnett skal rapportere etter det globalt anerkjente rapporteringsrammeverket Global Reporting Initiative (GRI).

Gjennom bruk av dette rammeverket ønsker Statnett å gi en overordnet og balansert oversikt over hvordan samfunnsansvar følges opp på de mest sentrale områdene for virksomheten. I GRI-tabellen som finnes på vår hjemmeside, er det henvist til hvor informasjon om de enkelte indikatorene finnes og i hvilken grad disse er besvart.

Rapporteringen om samfunnsansvar omfatter hele Statnetts virksomhet, inkludert heleide datterselskaper der ikke annet er presisert. Generelt er data innhentet og sammenstilt med sikte på å gi en mest

mulig enhetlig og hensiktsmessig presentasjon. Selv om det er lagt vekt på å sikre at opplysningene er fullstendige og korrekte, kan det være noe usikkerhet knyttet til deler av dataene.

Statnett har et langsiktig mål om at rapporteringen om samfunnsansvar verifiseres av en uavhengig tredjepart og at vi slik oppgraderes fra GRI B til B+.

Dialog med interessenter

Forholdet til selskapets omgivelser og dialogen internt og eksternt med selskapets interessenter står sentralt i hvordan Statnett oppfatter samfunnsansvar. Dette gjelder både medarbeidere, kunder og leverandører; myndigheter, bransje- og fagforeninger, interesseorganisasjoner og offentligheten generelt.

Statnett fører dialog med sine interessenter, både som del av den daglige virksomhet og i bestemte aktiviteter og prosjekter. Dialogen er omfattende og skjer blant annet gjennom faste møter, høringer i utbyggingsprosjekter og omdømmemålinger. Samlet sett gir denne dialogen viktig innspill.

Statnett har samtidig erfart at samfunnsdialogen på en del områder bør styrkes, og har allerede iverksatt tiltak, både på prosjekt- og prosessnivå. Gjennom tidlig involvering og åpen dialog med lokale myndigheter, lokalt næringsliv, grunneiere og interesseorganisasjoner, vil vi legge bedre til rette for idéutveksling, konstruktive diskusjoner og fremtidsrettede løsninger for energiforsyning og samfunnsutvikling. Gjennom samspill med våre kunder, leverandører og andre samarbeidspartnere skal vi jobbe for å fremme mest mulig miljøvennlige løsninger i et kortsiktig og langsiktig perspektiv, samtidig som vi ivaretar krav til sikkerhet.

Forsyningssikkerhet

	Enhet	2010	2009
Utfall i Statnetts anlegg ¹	Antall	1	0
Frekvensavvik ²	Minutter	11 286	8 231
Perioder med utilfredsstillende forsyningssikkerhet (N-0) ³	Timer	4 368	ikke målt

1 Hendelser med ikke levert elektrisitet (ILE) mer enn 2 timer eller > 1 000 MWh som følge av feil i Statnetts anlegg.

2 Standardisert måling utført av Svenska Kraftnät målt med en sampling av frekvens per minutt.

3 registrert antall timer med N-0 tilstand (tid hvor kun én barriere mot strømbrudd)

Organisering av samfunnsansvar

Bedrifter med statlig eierskap skal være ledende i å ta samfunnsansvar.¹ For Statnett er ivaretagelse av samfunnsansvar en forutsetning for gjennomslagskraft, gjennomføringsevne og for stabil verdiskaping over tid. Statnetts grunnleggende styringsprinsipper bidrar til at vi imøtekommer de krav og forventninger vi møter av vår eier, ansatte, kunder, leverandører og andre interessenter. Enhver medarbeider har ansvar for å gjøre seg kjent med Statnetts styringssystem og etterleve relevante krav i sitt daglige arbeid.

Det øverste nivået i styringssystemet består av overordnede styringspolicyer som vedtas av styret og er retningsgivende for hele virksomheten. Samfunnsansvar er en viktig del av Statnetts styringspolicyer. Det er utarbeidet styringspolicyer for etiske retningslinjer internt og etiske retningslinjer for våre leverandører. I tillegg omtales samfunnsansvar i policy om Statnetts verdigrunnlag.

Funksjonspolicyer utgjør nivå to i Statnetts styringssystem. Dette er policyer som angir målsettinger, roller og ansvar for Statnetts funksjonsområder. I 2010 ble det vedtatt en egen funksjonspolicy for samfunnsansvar. Formålet med denne policyen er å konkretisere hvilke prinsipper Statnett skal legge til grunn for å ivareta sitt samfunnsansvar innenfor de rammer som eier, lovgiver og samfunnet setter.

På nivå tre i styringssystemet detaljeres ulike krav ytterligere gjennom prosedyrer, instruksjoner og retningslinjer. Det er utarbeidet en egen instruks for datainnsamling for rapporteringen om samfunnsansvar. Her fremgår definisjoner for diverse indikatorer og tilhørende datakilder og beregningsmåter.

Det fjerde nivå består av kvalitetssystemet. Her beskrives etterlevelsen av kravene og samhandlingen mellom ansatte gjennom arbeidsprosesser og tilhørende støttedokumentasjon. Kvalitetssystemet er grunnlaget for sertifisering av Statnett i henhold til ISO 9001 (kvalitetsstyring) og ISO 14001 (miljøstyring).

Statnett og samfunnet

Sikker strømforsyning

Statnett har som oppgave å bidra til sikker strømforsyning. Gjennom godt vedlikehold, god reparasjonsberedskap og betydelige investeringer i tilstrekkelig kapasitet i kraftnettet legger Statnett til rette for forsyningssikkerhet og for utbygging av fornybar kraft. På denne måten bidrar Statnett til at samfunnet skal kunne nå sine klimamål.

Statnett investerte for 1 892 millioner kroner i nettutbygging i 2010. Mer detaljer om våre største investeringer i nett og stasjoner er beskrevet på Statnetts hjemmeside.

Statnett har som hovedregel at det normalt skal være to alternativer for strømtilførsel til et område, såkalt N-1. Statnett måler utilfredsstillende forsyningssikkerhet gjennom å registrere perioder der en kun har én barriere mot strømbrudd i sentralnettet. Målingene viser hvilke områder som er sårbare og bør prioriteres i fremtidig nettutvikling.

Beredskap

En sentral del av forsyningssikkerheten er god beredskap, som først og fremst handler om å forebygge og håndtere ekstraordinære hendelser. Uvær er en særlig utfordring, men også uhell, teknisk svikt og bevisst skadeverk kan påvirke forsyningssikkerheten.

Global Reporting Initiative

Global Reporting Initiative er et globalt anerkjent rapporteringsrammeverk. Formålet med GRI er at rapportering av miljømessige og sosiale resultater skal bli like utbredt som vanlig finansiell rapportering.

Miljøfyrtårn

Miljøfyrtårn er en stiftelse som tilbyr miljøsertifisering som hjelper private og offentlige virksomheter til å drive lønnsomt og miljøvennlig.

1 Stortingsmelding nr 10 (2008 – 2009)

Det er satt av ressurser for å håndtere ulike hendelser som kan oppstå, både innenfor drift og prosjekter.

Tre viktige tiltak har bidratt til å nå målet om å ha en mest mulig robust organisasjon: For det første etableringen av en egen policy for sikkerhet og beredskap. Den tydeliggjør ansvar og er førende for de ulike prosedyrene for god beredskap. For det andre etableringen av en egen beredskapsenhet som har et fagansvar innenfor selskapet beredskapsarbeid. Seksjonen sikrer gode beredskapsrutiner og retningslinjer i Statnett. Og til slutt har Statnett også styrket den operative beredskapen i de enkelte enheter gjennom ansetteler og inngåelse av avtaler med leverandører.

Fordeling av verdiskaping

Statnetts virksomhet skaper verdier både direkte og indirekte. Den direkte verdiskapingen fremgår av selskapets regnskaper og fordeles til eier, myndigheter, ansatte og långivere. Indirekte skjer verdiskapingen blant annet gjennom aktiviteten Statnett genererer i andre selskaper i form av investeringer i infrastruktur og innkjøp av varer og tjenester. I 2010 ble det gjort investeringer på 1 892 millioner kroner og foretatt innkjøp av varer og tjenester for å støtte den operative virksomheten på 918 millioner kroner.

Anskaffelser

Statnett stiller krav til ivaretagelse av samfunnsansvar i vår anskaffelsesaktivitet. Slike krav er nedfelt i prosessbeskrivelser og anskaffelsespolicy, samt i våre kontrakter. I tillegg er det utarbeidet egne etiske retningslinjer for anskaffelser både i egen organisasjon og for våre leverandører.

Alle selskapets anskaffelser skal følge

vår anskaffelsespolicy. Større anskaffelser gjøres av den sentrale anskaffelsesenheden. Statnett bruker Sellicha som trinn 1 kvalifikasjonsordning for å sikre god innkjøpspraksis og som en del av dette også ivaretagelse av samfunnsansvar. For utvalgte produkter benyttes i tillegg en trinn 2 kvalifiseringsordning.

Forpliktelsene som ligger i selskapets rolle som Miljøfyrtårn er reflektert i eget anskaffelsesarbeid og også videreført i innkjøpsavtaler. Statnett forventer at leverandører tar miljøhensyn på alvor og etterlever etiske krav og HMS-krav.

Omdømme, sponing og synlighet

Et viktig mål for Statnetts kommunikasjonsstrategi er å bli bedre kjent. Et grep i denne sammenhengen er å benytte betalt kommunikasjon, herunder sponing, for å oppnå bedre kjennskap og kunnskap til Statnett hos folk flest. Med Statnetts viktige rolle i kraftforsyningen, og virksomhetens store investeringer i sentralnett i årene fremover, er det vesentlig at befolkningen har kjennskap til virksomheten. I rekrutteringssammenheng er dette avgjørende.

I 2010 ble det investert 2,6 millioner kroner i direkte bidrag i forbindelse med sponingsaktiviteter. Største bidrag gikk til Norges Skøyteforbund, som Statnett er general-sponsor for frem til 2013.

Statnett ønsker også å bidra positivt i lokalsamfunnene vi opererer i. Egne ansatte oppfordres derfor til å engasjere seg lokalt i kultur- og idrettsarbeid. Som ekstra stimulans har Statnett etablert en støtteordning for lokal barne- og ungdomsaktivitet. Alle ansatte i hele landet kan søke om slik støtte. For å få tildelt midler må den ansatte ha et tillitsverv eller en annen aktiv rolle. Arbeidet

Fordeling av verdiskaping

	Enhet	2010	2009
Ansatte: lønn og sosiale ytelser ¹	Mill. kr	461	492
Stat og kommune: skatter og avgifter ²	Mill. kr	1 079	21
Långivere: renter	Mill. kr	343	407
Eier: utbytte ³	Mill. kr	315	132
Selskapet: tilbakeholdt egenkap.	Mill. kr	2 010	-967

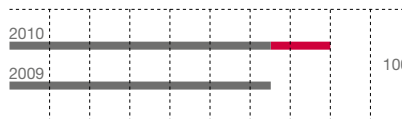
1 Netto lønnskostnad minus arbeidsgiveravgift

2 Skattekostnad, eiendomsskatt og arbeidsgiveravgift

3 Foreslått utbytte

Omdømme

Andel av befolkningen som har tillit til at Statnett sørger for sikker leveranse av strøm.

65%

tillit i 2010

Toini Løvseth

Policyansvarlig i Finnjord Smelteverk

Sett fra brukersiden: Mer åpenhet og dialog

– Det er viktig at Statnett anerkjenner at industrien er en alliansepartner. Som store forbrukere er vi positive til flere markedsbaserte ordninger for å utnytte fleksibiliteten i energisystemet, sier Toini Løvseth, policyansvarlig i Finnjord Smelteverk.

Løvseth er også Norsk Industris representant i Brukerrådet, et høringsorgan hvor en rekke brukergrupper er representert. Alle saker som omhandler Statnetts rolle som systemansvarlig, foreligger Brukerrådet før styrebehandling.

Forsyningssikkerhet

– Kraft er en innsatsvare for kraftkrevende industri, og det er viktig med god og forutsigbar strømforsyning. Dermed støtter vi oppunder Statnetts perspektiver knyttet til forsyningssikkerhet. Samtidig må industrien ha nettarifer vi kan leve med. Vi advarer derfor mot en større nettutbygging enn nødvendig, hvor industrien risikerer å få regningen, sier Løvseth. Det er en øvre grense for hvor mye industrien kan betale for kraft og for nettutvikling.

Områdeprising og tarifferingsmodeller er derfor gjennomgående diskusjonstemaer mellom Statnett og industrien.

– Industrien er positive til at det har kommet flere markedsbaserte ordninger for å utnytte fleksibiliteten som ligger i energisystemet. Det er viktig at Statnett anerkjenner at industrien er en alliansepartner, som kan gi et viktig bidrag til fleksibiliteten i kraftsystemet, ved å justere forbruket.

Åpenhet og dialog

Løvseth mener at Statnett gjennomgående gjør en god jobb.

– Men de har en del utfordringer, som de nå har tatt tak i. Det har vel vært noen tendenser til ingeniørtenkning, at det som er teknisk rett, også er rett totalt sett. Det kan virke som om de i større grad forstår at de må gå i dialog med forbrukerne og samfunnet rundt seg. Der ser vi en endring som er veldig positiv, og jeg håper at de går videre på denne veien. Åpenhet, gjennomsiktighet og dialog er derfor mitt viktigste råd til Statnett, sier Løvseth.

må også være organisert gjennom et lag, en forening eller liknende. Det er en forutsetning at arbeidet har et klart ideelt formål.

Et selskaps omdømme vil dels påvirkes av hvordan omverdenen bedømmer selskapets kvalitet i forhold til produkter og tjenester og dels av en emosjonell dimensjon, i hvilken grad man liker og har tillit til selskapet. Statnett har ansvaret for prosjekter som de siste årene har vekket stor offentlig debatt. Dette skaper også utfordringer i forhold til selskapets omdømme. Samtidig er det viktig å evaluere selskapets omdømme i forhold til hva som er selskapets oppdrag. I lys av disse utfordringene er Statnett tilfreds med at to tredjedeler av befolkningen har høy tillit til at Statnett sørger for sikker leveranse av strøm. Vår målsetting ligger imidlertid høyere, 80 prosent. I forhold til kunder, har kundetilfredsheten økt fra 2009 til 2010. I forhold til omdømme og profil, legger vi også vekt på at Statnett har en meget høy medarbeidertilfredshet og anses for å være en av Norges beste arbeidsplasser (se mer under Rekruttering og medarbeiderutvikling).

Innovasjon og FoU-arbeid

Statnett arbeider innovativt og fremtidsrettet og gjør utstrakt bruk av forskning og utvikling (FoU) som et strategisk verktøy for verdiskaping og nyskaping.

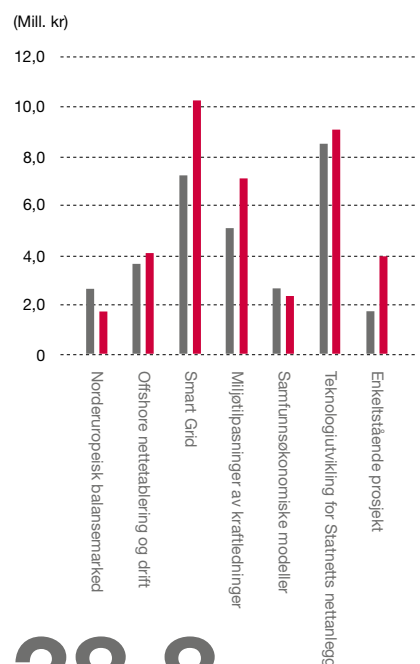
For perioden 2009 – 2011 er det definert fire FoU-programmer:

- Nord Europeisk balansemarked
- Offshore nett – etablering og drift
- Smart Grid
- Miljøtilpasning av kraftledninger

I tillegg er det etablert to temaområder, Samfunnsøkonomiske modeller og Teknologit utvikling for Statnetts nettanlegg. FoU-programmene og temaområdene er viktige satsingsområder for å få frem ny kunnskap og nye løsninger som legger til rette for integrasjon av fornybar energi. Samtidig bidrar de til økt verdiskaping og styrket forsyningssikkerhet.

Statnett samarbeider nært med kompetansmiljøer i Norge og internasjonalt. Eksempler på slike miljøer er andre systemansvarlige nettselskaper (TSO), leverandør-

FOU-midler

38,8

■ 2010 totalt
■ 2009 totalt 31,8

«Bruk av Statnetts kompetanse til utvikling av kraftsektoren i utviklingsland er en målrettet bistandsform.»

industrien, ENTSO-E (European Network of Transmission System Operators for Electricity), IEAs komiteer og EUs rammeprogram for forskning og utvikling.

Statnett samarbeider også tett med utdanningsinstitusjoner og forskningsmiljøer både i Norge og internasjonalt, herunder NTNU, Imperial College i London, Alto University i Finland, Sintef Energiforskning og STRI i Sverige. Universiteter og høyskoler er viktige samarbeidspartnere med henblikk på rekruttering, tilgang på kompetanse, gjennomføring av forskning og utvikling, samt synliggjøring og profilering av Statnett. Statnett har vært aktiv bidragsyter i utvikling av ENTSO-Es FoU-plan. Denne planen vil bli et viktig FoU-virkemiddel for systemansvarlige nettselskaper i Europa. Statnett er også betydelig involvert i Energi21, som ble etablert i 2008. Resultatene fra Energi21 skal danne basis for den nasjonale strategien for forskning, utvikling, demonstrasjon og kommersialisering av fremtidens energiløsninger. En rekke innsatsgrupper arbeider nå med å konkretisere og handlingsrette strategien og å tilpasse anbefalingene på de ulike satsingsområdene til dagens marked, teknologi, industri og kompetanse. Statnett leder arbeidet i Innsatsgruppe Fremtidens energisystemer og vil gjennom dette ha store muligheter til å påvirke retning og innhold i norsk forsknings- og utviklingsarbeid om fremtidens energiløsninger.

Bistandsarbeid

Statnett bidrar til å øke kompetansen i de systemansvarlige selskapene i bl.a. Tanzania, Uganda og Nepal gjennom langsiktig institusjonelt samarbeid. Prosjektene strekker seg over en periode på inntil fem år.

Målsettingen i prosjektene er hovedsakelig å heve kompetansen innenfor kjerneområdene til de systemansvarlige selskapene i de respektive land. Bruk av Statnetts kompetanse til utvikling av kraftsektoren i utviklingsland er en målrettet bistandsform som bidrar med konkrete forbedringstiltak innenfor bl.a. planlegging, utvikling og utbygging av sentralnettet i landene. Det er også opprettet egne prosjekter (Twinning-prosjekt) som har fokus på å utvikle det regionale samarbeidet mellom Tanzania, Uganda og Kenya, der målet er å legge til rette for et fremtidig kraftutvekslingssamarbeid.

Statnett ser det som viktig å bidra til å utvikle kraftforsyningen i de land og områder vi jobber sammen med, da erfaring viser at det å sikre mer stabil elektrisitetsforsyning i utviklingsland, er et viktig tiltak i forhold til å bekjempe fattigdom, legge til rette for næringsutvikling og bidra til å styrke spesielt kvinners stilling.

Gjennom prosjektene gir Statnett også spennende utfordringer og muligheter for egne fagekspert.

Prosjektene er finansiert av Norad og de norske ambassadene i de ulike samarbeidslandene.

Elektromagnetiske felt

Statnett sørger for å være kontinuerlig oppdatert på forskning om eventuelle helsevirkninger av elektromagnetiske felt fra høyspentledninger. Statnett ønsker også selv å bidra til økt kunnskap på dette området.

En arbeidsgruppe nedsatt av Statens Strålevern utarbeidet i 2005 rapporten «Forvaltningsstrategi om magnetfelt og helse ved høyspentanlegg». Der ble blant annet følgende sammenfattet:

Steinar Bygdås

Prosjektleder for Sima-Samnanger
i Statnett

Sett fra prosjektet: Viktig med tidlig-dialog

– Vi har en viktig oppgave, å ivareta samfunnets behov for kraft. Samtidig er det viktig å få en forståelse for behovet og en tidligere dialog om gode løsninger, sier Steinar Bygdås, prosjektleder for Sima-Samnanger.

Som prosjektleder for et stort byggeprosjekt, har Bygdås mange å forholde seg til, fra selskapsledelse og prosjektmedarbeidere internt til kommuner og fylker, grunneiere og andre interessenter. I Hardanger-saken har Bygdås også måtte lære seg å leve med konflikten rundt prosjektet. – Det har vært et omstridt prosjekt. Men det er også et privilegium å få lov til å jobbe med så krevende og utfordrende oppgaver. Når et prosjekt berører så mange, og mange har så sterke synspunkter, så er det om å gjøre å balansere dette på en slik måte at det til syvende og sist blir bra. Vi kan være uenige i sak selvfølgelig, men det har alltid vært en god tone, sier Bygdås.

Viktige lærdommer

– Det er ikke noe nytt at det kan være motstand mot kraftledninger. Men denne gangen hadde motstanden et omfang, som vi ikke hadde sett for oss. Vi har fulgt normale prosesser og regelverk som følger slike prosjekter. Samtidig har vi lært en del. Å få et eierskap hos omgivelsene og de som blir berørt, er uhyre viktig, sier Bygdås som forteller at Statnett allerede er i endring. – Vi må gå ut mye tidligere i planleggingen, å kommunisere behovet klart og tydelig, men samtidig be om innspill. Det er ønskelig fra vår side med et bredt engasjement i en tidlig fase. Dette gjør prosjektet totalt sett bedre. Å hente ut alle de gode løsningsforslagene, som folk lokalt gjerne ser tydeligere, er viktig. Men arbeidet med Sima-Samnanger er på ingen måte avsluttet for Bygdås: – Nå er saken endelig avgjort, og da er prosjektets videre fremdrift bare opp til oss selv.

«Kunnskapssituasjonen i dag er mer avklart enn tidligere og omfattende forskning kan sammenfattes med at det er en mulig risiko for utvikling av leukemi hos barn der magnetfelt i boligen er over 0,4 mikrotlesla, men den absolutte risikoen vurderes fortsatt som meget lav.»

Ved bygging av nye boliger eller nye høyspenningsanlegg, anbefaler gruppen at det gjennomføres et utredningsprogram som grunnlag for å vurdere tiltak som kan redusere magnetfelt. Det anbefales 0,4 mikrotlesla som utredningsnivå for mulige tiltak og beregninger som viser merkostnader og andre ulemper. For nærmere informasjon om arbeidsgruppens arbeid og konklusjoner henvises til rapporten.

Utredningskrav og retningslinjer forholder seg til boliger, skoler og barnehager hvor folk har langvarig opphold. Fritidsboliger anses ikke å komme i denne kategorien.

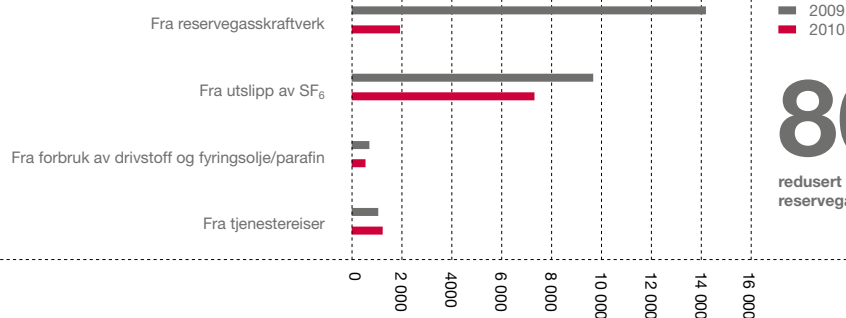
Der den gjennomsnittlige strømstyrken gjennom året gir høyere magnetfelt enn 0,4 mikrotlesla i boliger, skal det utredes mulige tiltak for å redusere feltene til under

0,4 mikrotlesla – uten at det dermed er sagt at tiltak skal gjennomføres. Feltnivå, kostnader og mulige helseeffekter skal avveies før det eventuelt vil være aktuelt å iverksette avbøtende tiltak.

Ved planlegging av nye ledninger forsøker en å holde så stor avstand til eksisterende boligbebyggelse at det gjennomsnittlige magnetfeltet fra ledningen ikke vil overstige 0,4 mikrotlesla i boligene.

Styrket satsing på miljø og klima

Hensynet til miljø og klima er et av Statnetts tre strategiske hovedområder og en integrert del av vår konsernstrategi. Utvikling av sentralnettet er et viktig redskap for at Norge skal nå sine klimamål, blant annet ved at nettet tilrettelegger for innfasing av ny fornybar energi. Hensynet til naturen er viktig i utviklingen av anlegg og driften av dem og Statnett opererer på en slik måte at miljøbelastningene som følger av våre handlinger blir begrenset.

Utslipp av klimagasser (CO₂-ekvivalenter)**86%**

redusert utslipp fra reservemagasin

Miljø i FoU-arbeidet

Flere av FoU-programmene som Statnett startet i 2009 har fokus på klima- og miljøutfordringer. FoU-programmet «Miljøtilpassning av kraftledninger» har spesielt fokus på å utvikle nye mastetyper som er tilpasset naturen og omgivelsene rundt. I tillegg vil programmet gi mer kunnskap om hvordan kraftledninger påvirker dyre- og planteliv. Også de to FoU-programmene Nord Europeiske balansemarked og Offshore nett, har klima-/miljødimensjoner.

FoU-prosjektet knyttet til Smart Grid har også en klar klimadimensjon. Teknologien muliggjør toveis kommunikasjon til og fra apparater og applikasjoner i for eksempel hjemmet. Målet er å utvikle applikasjoner som bidrar til kostnadseffektiv og miljømessig god utnyttelse av hele kraftsystemet.

Miljøstyring

Statnetts miljøstyringssystem er sertifisert etter ISO 14001:2004. Miljøstyringssystemet er en del av det overordnede styringssystemet, og tar sikte på å identifisere de viktigste miljøaspektene ved oppgavene vi utfører. Statnett arbeider for å oppnå kontinuerlig forbedring med hensyn til våre miljøprestasjoner. Hovedkontoret i Oslo samt kontorbyggene for den administrative virksomheten i Alta og på Sunndalsøra er Miljøfyrtårnsertifisert, hvilket betyr at aktivitetene som utøves på disse stedene tilfredsstiller definerte krav til miljøledelse og miljøhandling.

Statnett har etablert en HMS-policy som også omfatter ytre miljø. Virksomheten har en nullfilosofi, og tilrettelegger arbeidet slik at hensynet til sikkerheten, helsen og arbeidsmiljøet til den enkelte arbeidstakeren blir ivaretatt.

Miljøhendelser registreres og følges opp i Statnetts avvikssystem. I 2010 ble det ikke rapportert om noen alvorlige miljøavvik i form av brudd på miljølovgivning eller akuttutslipp.

Statnett og Norske Arkitekters Landsforbund arrangerte våren 2010 en konkurranse om å designe selskapets første skulpturmast. Vinneren ble kåret høsten 2010. Det er planlagt å videreutvikle vinnermasten («Speilveggen») slik at den skal kunne plasseres på Heia i Troms, som en del av Statnetts planlagte 420 kV ledning mellom Ofoten og Balsfjord.

Arbeidet med å etablere stoffkartotekløsning på internett er påbegynt. Sikkerhetsdatablad for samtlige kjemikalier som brukes i Statnett skal gjøres tilgjengelig på internett. Omfang av lagring og bruk av kjemikalier kartlegges, og dette bidrar til at man får oversikt over risikobildet forbundet med kjemikaliehåndteringen i selskapet. Miljø- og eller helseskadelige produkter blir identifisert, og det gjøres en vurdering av om de kan erstattes av mindre farlige og skadelige kjemikalier. Systemet bidrar også til at Statnett kan redusere antall kjemikalier i bruk.

Energieffektivisering og nærhet til offentlig kommunikasjon var sterke og førende faktorer for valget av nytt hovedkontor i Nydalen. Begge elementene er viktige i forhold til virksomhetens eget klimaarbeid.

Statnett vil intensivere det forebyggende arbeidet for å forhindre miljøskader som følge av uønskede hendelser knyttet til ferdsel i naturen med maskiner, snøscooter og andre terrenggående kjøretøy.

Klima

Det viktigste bidraget fra Statnett i forhold til klima innebærer utbygging av neste

Marte Bakken

Teknisk rådgiver i miljøstiftelsen Zero

Sett fra Zero: Oppfordrer til ydmykhet

Miljøstiftelsen Zero er veldig klar på sin første-prioritet i energispørsmålene, hensynet til klima. Zero støtter derfor planene om nettutbygging, men oppfordrer samtidig Statnett til å bli mer ydmyke og flinkere til å lese signaler.

Teknisk rådgiver Marte Bakken formidler Zero sine prioriteringer i energispørsmålene klart og tydelig: – Vi prioriterer gode klimaløsninger øverst, og deretter biologisk mangfold foran mer estetiske miljøhensyn. Den store utfordringen er klimaendringene, som må løses ved å kutte ut eller redusere forurensende utslipp, sier Bakken. Zeros mål er å redusere utslippene med 90-100 prosent, bl.a. ved hjelp av fornybar energi og ny teknologi.

En del av løsningen

Zero mener at Norge bør innta en ledende rolle i klimaspørsmålet. – Vi er positive til mer fornybar energiproduksjon i Norge. Et forsterket kraftnett er en sentral del av klimaløsningen. Det finnes fornybarprosjekter som ikke blir bygget, fordi det ikke er

plass i nettet. Vi er også positive til eksport av fornybar norsk kraft. Nettutbygging kan dermed bidra til en raskere utfasing av fossil energi, sier Bakken som understreker at nettutbygging må skje med respekt for det biologiske mangfoldet, dyreliv og natur.

Sats på dialog

– Statnett må bli flinkere til å lese signalene de får. Mange i energibransjen ble nok overrasket over det store engasjementet som ble utløst bl.a. i Hardanger-saken. Men kritikken har gjort noe positivt med bransjen. Statnett er også blitt mer åpen for dialog, sier Bakken som tror Statnett har mye å vinne på et samarbeid med lokale myndigheter og miljøorganisasjoner som Zero.

– Vi har kunnskap, som Statnett kan ha nytte av. Vi kjenner også godt til hva som kan være potensielle konflikter. Det viktigste rådet vi kan gi, er å være mer ydmyke overfor aktørene de må forholde seg til, og å satse mye på dialog. Men de har gjort noen gode grep og er på riktig vei, sier Bakken.

generasjon sentralnett, tilrettelegging for tilkobling av ny fornybar kraft, sanering av eksisterende strømmnett og spenningsoppgradering av eksisterende strømmnett for å få maksimal kapasitet og begrensede miljøulemp. I tillegg arbeides det med utvikling av nye utenlandsforbindelser som muliggjør CO₂-reduksjoner på kontinentet.

Statnetts egne utslipp av klimagasser er relativt beskjedne, men vi arbeider likevel kontinuerlig for å redusere disse. Utslipp til luft i form av CO₂ fra bl.a. drift av reservegasskraftanlegg, SF₆-gass anlegg, og tjenestekjøring er kartlagt i et klimaregnskap for Statnett. Klimabidraget relatert til eget forbruk (oppvarming, kjøling og drift av våre kontorlokaler og bygningsmasser) er lik null, siden Statnett kjøper strøm som er garantert å være produsert av fornybare energikilder.

Reservegasskraftverkene til Statnett på Nyhamna i Aukra og på Tjelbergodden i Aure er ikke tildelt klimavoter i det norske systemet, men anleggene er kvotepliktige og Statnett rapporterer utslipp til Klima-

og forurensningsdirektoratet (Klif) på årlig basis, slik at vi får utlignet klimavoter. For kontroll og vedlikehold av anleggene har Statnett fått godkjenning fra Klif til å drifte anleggene i inntil 2 døgn per år. Anleggene er primært beregnet brukt i forbindelse med en beredskapssituasjon. Reservegasskraftverkene til Statnett hadde et utslipp av klimagasser i 2009 tilsvarende 14042 tonn CO₂-ekvivalenter, mens det i 2010 er målt til 1982 tonn CO₂-ekvivalenter.

Utslipet av SF₆ fra SF₆-anleggene i Statnett var på hhv. 405 kg og 306 kg i 2009 og 2010. Omregnet til CO₂-ekvivalenter, tilsvarer utslippene en miljøbelastning på hhv. 9 680 tonn og 7 300 tonn CO₂ i 2009 og 2010 (1 kg SF₆ = 23 900 kg CO₂). Reduksjonen fra 2009 til 2010 var altså på 24,5 prosent.

Statnett planlegger å utvide klimaregnskapet for selskapet. Dette innebærer implementering av flere måleparametere og en større grad av systematikk i rapporteringen av virksomhetens miljø- og klimaprestasjoner.

Beholdning og utslipp av SF₆

	Enhet	2010	2009
Beholdning per 31.12	kg	107 447	106 703
Utslipp av SF ₆	kg	306	405

306

kg: utslipp av SF₆

Energibruk og nettap

	Enhet	2010	2009
Elektrisitet (ikke inkl. energitap i trafostasjoner og nett)	MWh	55	55
Naturgass til reservegasskraftverk	tonn	708	5 129
Drivstofforbruk	m ³	217	176
Nettap	GWh	2 241	2 232

«Statnett har som overordnet mål å være anerkjent som en miljøansvarlig utbygger.»

Klimaendringer påvirker også Statnetts virksomhet. Statnett utarbeidet i 2008, i samarbeid med Meteorologisk Institutt og NGI, en rapport om klimaendringenes betydning for de fysiske påkjenningene på overføringsanleggene. I rapporten vurderes konsekvenser av klimaendringer i form av endringer i vindforhold, økt nedbør og flom, ising, ras, endringer i grunnvannstand osv. Resultatene fra rapporten brukes i arbeidet med å overvåke, vedlikeholde og utbedre overføringsanleggene til Statnett.

Biologisk mangfold og naturinngrep

Statnett har som overordnet mål å være anerkjent som en miljøansvarlig utbygger. Dette innebærer at det tas hensyn til naturverdier i planlegging, valg av løsninger og under bygging og drift.

Statnett erkjenner at våre anlegg medfører naturinngrep med konsekvenser for det biologiske mangfoldet. Vi har et ansvar for å minimalisere de negative konsekvensene, avveid i forhold til krav om forsyningssikkerhet og samfunnsøkonomisk lønnsomhet.

Nye ledninger og stasjoner har lang planleggingshorisont. Statnett er underlagt strenge krav til detaljert utredning av omfang og konsekvenser på blant annet naturmiljø og biologisk mangfold i byggefasen og driftsfasen.

Statnett bruker avanserte verktøy som laserscanning og tredimensjonal modellering av terrenget på et tidlig stadium i planleggingen av nye ledninger. Slik er det mulig å vise hvordan ledninger blir seende ut i landskapet, tilpasse planene, og velge alternativer som tar hensyn til landskapets form og karakter.

Ved planlegging av nye ledninger gjøres detaljerte studier av konsekvensene for bio-

logisk mangfold, ofte over flere sesonger. Dette inkluderer studier av naturtyper og artsforekomster, med særlig fokus på truede og sårbare arter. Der det er nødvendig, settes det i gang overvåking eller tiltak for å sikre at truede eller sårbare arter bevares.

Statnett bidrar med finansiering til uavhengig forskning om kraftlinjers effekt på biologisk mangfold. Dette omfatter flerårige prosjekter for forskning på fugl, vill- og tamrein. Det er satt i gang et eget forskningsprogram om biologisk mangfold i og nær kraftledninger, og som omfatter kartlegging av vegetasjon, insekter, fugl og pattedyr.

Våre medarbeidere

Statnett skal være en attraktiv og pålitelig arbeidsgiver som tilbyr ansatte utfordrende oppgaver. Riktig kompetanse på rett tid og sted er viktig for å nå våre målsetninger. Vi legger vekt på et tett og godt fellesskap på tvers i organisasjonen og et trygt og sikkert arbeidsmiljø.

Trygg og sikker arbeidsplass

Statnett har nulltoleranse med hensyn til ulykker og skade på personell. Vi har kontinuerlig fokus på HMS for å redusere risiko og forhindre skader og ulykker. Alle enheter skal følge Statnetts HMS-policy med tilhørende prosedyrer. Det jobbes systematisk med internkontroll relatert til HMS for å styre, måle og oppnå kontinuerlig forbedring.

For alle prosjekter utarbeides egne HMS-planer, og det lages Sikker Jobb-Analyser i forkant av alle risikofylte arbeidsoperasjoner. Statnett stiller samme HMS-krav til leverandører som til egne ansatte.

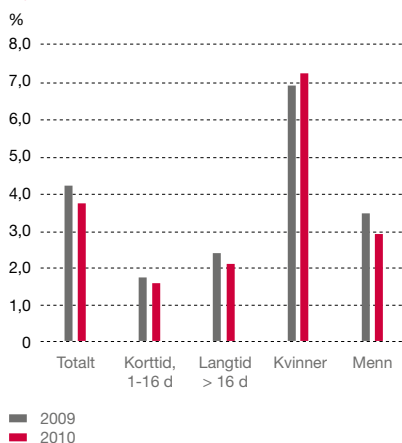
Hvert år gjennomføres sikkerhetskurs

Linjenett og kabler

	Enhet	2010
Høyspent luftstrek ¹	km	9808
Jordkabel og sjøkabel ¹	km	705
Luftlinjer i vernet område ¹	km	300

¹ Målt som km kraftgater og kabeltraséer

Sykefravær

Dødsulykker (antall)

0 Egne ansatte
Kontraktører
Tredjepart¹

¹ Registrerte dødsulykker blant tredjepart, oppstått på eller i forbindelse med Statnetts anlegg.

og førstehjelpskurs for alle som skal utføre arbeid i høyspentanlegg. I tillegg avholdes forskriftsmessig HMS-opplæring av verneombud, ledere og HMS-personell.

Det er inngått avtaler med godkjente bedriftshelsetjenester som til sammen dekker foretakets behov for slike tjenester. Alle ansatte har anledning til å aktivt benytte tjenestene som følger av ordningen.

Det gjennomføres jevnlig HMS-revisjoner både internt og eksternt for å verifisere at gjeldende HMS-krav blir etterlevd. Statnett er storforbruker av helikopter tjenester, og i 2010 ble det blant annet avholdt revisjoner av to helikopteroperatører hvor HMS var tema.

Innrapporteringsgraden av uønskede HMS-hendelser og avvik har vært økende i løpet av 2010, spesielt i prosjektene. Opplæring og kursing i rapportering av uønskede hendelser for egne ansatte og for leverandører har vært med å stimulere den positive utviklingen. Statnett registrerer både hendelser som har skjedd i egen organisasjon samt de som er registrert hos leverandørene på våre prosjekter. I 2010 ble det rapportert om tre interne fraværsskader. Ingen av disse ble vurdert å være alvorlige. Videre er det rapportert om ett tilfelle av økonomisk sanksjonering av Statnett grunnet brudd på HMS-bestemmelser knyttet til ytre miljø i 2010. Hendelsen innebar scooterkjøring i vernet område.

Selv om selskapet opplevde et forholdsvis lavt sykefravær gjennom hele 2010 er det arbeidet kontinuerlig for å redusere sykefraværet. Ulike sykefraværsreducerende tiltak er implementert, og Statnett jobber stadig med å identifisere ytterligere måter å forebygge fraværet på.

Rekruttering og medarbeiderutvikling

Riktig og tilstrekkelig kompetanse er en forutsetning for å gjennomføre de store investeringene og utbyggingsprosjektene Statnett har planlagt for de kommende årene. For å dekke behovene satser foretaket derfor på utvikling, læring og rekruttering av medarbeidere som samsvarer med Statnetts strategier og verdier.

Statnett legger vekt på et godt arbeidsmiljø med motiverte og engasjerte medarbeidere. Det er innført en strategisk kompetanseutviklingsprosess (SKUP) i virksomheten. Denne skal bidra til systematisk og enhetlig oppfølging av mål, prestasjoner og atferd, styrkede utviklingsmuligheter, samt sikre at Statnett beholder og utvikler strategisk viktig kompetanse. Som del av SKUP gjennomføres årlig utviklingssamtaler med alle ansatte og vurderingsmøter i ledergruppene. For å holde fokus på god ledelse blir det også jevnlig arrangert interne lederseminarer.

Statnett er med i Great Place To Work-målingen. Her vurderes medarbeidernes tilfredshet med arbeidsplassen og ledelsens evne til å bygge strukturer, gode systemer, informasjonsdeling og støtte opp under et godt arbeidsmiljø. Great Place To Work kåret for 2010 Statnett til det åttende beste stedet å jobbe blant bedrifter med mer enn 250 ansatte i Norge. Resultatene for 2010 viser en oppgang på de aller fleste områdene i undersøkelsen. Hele 88 prosent av medarbeiderne i Statnett er enige i at «Statnett, alt tatt i betraktning er et flott sted å arbeide». Lederne følger selv opp undersøkelsen med gjennomgang av resultater og forbedringstiltak.

Intern mobilitet og rekruttering

Statnett legger stor vekt på å bygge og spre

Fraværsskader¹

	Enhet	2010	2009
Skader m/ fravær egne ansatte	Antall	3	4
Skadefrekvens (H1-verdi) ²			
(egne ansatte)	Frekvens	2,0	3,1
Skader med fravær, kontraktører	Antall	5	4

1 Arbeidsrelatert skade som medfører fravær utover den dagen skaden skjedde.

2 Antall fraværsskader per million arbeidede timer.

Skader¹

	Enhet	2010	2009
Skader, egne ansatte	Antall	12	9
Skadefrekvens (H2-verdi) ²			
egne ansatte	Frekvens	6,0	3,9

1 Arbeidsrelaterte skader som sum av skader registrert som fraværsskader, begrenset arbeid og alternativt arbeid.

2 Antall skader per million arbeidede timer.

Utdanning (antall)

263	Sivilingeniør
176	Ingeniør
218	Teknisk utdanning/fagbrev
73	Siviløkonom/sosialøkonom
89	Annen universitet/høyskole
38	Merkantil
42	Annet

(Ikke inkludert Statnett Transport AS)

«For å tiltrekke talenter fra universiteter og høyskoler har Statnett en løpende traineeordning.»

kompetanse på tvers av bedriften. I 2010 skiftet 63 medarbeidere stilling internt i foretaket, mot 42 i 2009. I tillegg byttet 25 medarbeidere divisjon i omorganiseringen i februar 2010. SKUP-prosessen bidrar også til ytterligere å skjerpe fokus på intern mobilitet.

I 2010 ble det rekruttert 140 nye personer i Statnett, mot 135 i 2009. Turnover, ikke medregnet pensjonsavgang, var 1,95 prosent i 2010, mot 2,54 prosent i 2009. Bemanningsveksten kombinert med moderate avgangstall betyr en netto vekst på 200 årsverk de to siste årene.

For å tiltrekke talenter fra universiteter og høyskoler har Statnett en løpende traineeordning. I 2010 har Statnett hatt 8 traineer, og i tillegg én som et samarbeid med SINTEF, NVE og nettselskaper i bransjen. Statnett vil fortsette samarbeidet med universiteter og høyskoler i årene fremover og deltar blant annet på en rekke jobbmesser arrangert av studentene for å øke sin attraktivitet blant aktuelle studenter. Statnett tilrettelegger også for sommerjobber, prosjektoppgaver og masteroppgaver.

Likestilling og mangfold

Statnett ønsker mangfold og variasjon i organisasjonen og oppfordrer i alle stillingsannonser personer, uavhengig av etnisk bakgrunn, kjønn eller alder, om å søke stilling i virksomheten. I 2010 var 7,9 prosent av de som ble rekruttert innvandrere. Totalt har Statnett ved utgangen av 2010 48 medarbeidere med ikke-norsk bakgrunn, mot 35 i 2009.

Statnett har gjennom mange år arbeidet systematisk med å få flere kvinner inn i ledende og tekniske stillinger. Fra 2005 og frem til 2010 er andelen kvinner i lederstillinger økt fra 20,2 prosent til 25 prosent. I

samme periode har andelen kvinner totalt holdt seg relativt stabilt på ca. 23 prosent. Selv om det fortsatt er betydelige utfordringer i å få til en mer balansert kjønnsfordeling i Statnett, viser tallene at en har lykket med å få til en utvikling mot relativt sett høyere andel kvinnelige ledere. Statnett vil fortsette arbeidet for å rekruttere flere kvinner til tekniske stillinger og lederstillinger og som et ledd i dette har det blant annet blitt lagt til rette for mentorordninger. Selskapet ønsker å fremme kvinners deltakelse i konsernets styrer og ser samtidig positivt på at kvinnelige ansatte blir valgt inn i styrer i andre bedrifter. Kvinneandelen i konsernledelsen var 20 prosent i 2010. Det var 50 prosent kvinner av eiervalgte representanter i konsernstyret.

I Statnett er kvinner og menn i sammenlignbare stillinger lønsmessig likestilt, og medarbeiderundersøkelser viser at begge kjønn opplever at kvinner og menn har like muligheter i Statnett.

For at ansatte skal kunne kombinere arbeids- og familieliv på en god måte, legger Statnett praktiske ordninger til rette. Bedriften har egen barnehage i Oslo, utvidet permisjonsmulighet for småbarnsforeldre og fleksibel arbeidstid.

Etikkombud

Statnett forvalter store midler som tilhører fellesskapet. Som følge av dette, og av Statnetts rolle i kraftsystemet, må foretaket ha ufravikelige etiske prinsipper og absolutte krav til integritet. Som en av de første bedriftene i landet oppnevnte Statnett i 2006 et eget etikkombud, som har i oppgave å styrke ansattes rettssikkerhet og bidra til å avdekke kritikkverdige forhold og mangler ved systemet. I Statnett er vervet som etikkombud ivaretatt av en advokat i juridisk avdeling.

Statnetts attraktivitet hos avgangsstudenter

	Enhet	2010	2009
Nyutdannede, tekn. utdanning ¹	Plass	49,0	55,0
Profesjonelle, tekn. utdanning ¹	Plass	34,0	44,0

¹ Plassering i Universum (The Norwegian Professional Survey) om foretrukket arbeidsgiver for henholdsvis avgangsstudenter og for de med 5 års yrkeserfaring, innen teknisk utdanning.

Ansatte

	Enhet	2010	2009
Ansatte, totalt	Antall	897	793
Årsverk	Antall	877	774
Snitt stillingsprosent, menn	prosent	98,5	98,7
Snitt stillingsprosent, kvinner	prosent	95,6	93,8
Midlertidig ansatte	Antall	38	22
Traineer	Antall	8	4
Læringer	Antall	24	15

897

ansatte

Geir Ove Bakken (A),
Ordfører i Alta kommune

Sett fra Alta: Ønsker mønstermaster velkommen

Nord-Norge har i mange år hatt et sårbart strømmett. Alta er en av kommunene som har merket det. – Her ønsker vi mønstermaster velkommen, sier ordfører Geir Ove Bakken (A).

Alta kommune har siden 1970 økt fra 10 500 til over 19 000 innbyggere. Også i 2010 vokste befolkningen med to prosent. Kommunen har et variert næringsstruktur, med utgangspunkt i landbruk og mineraler og i nyere tid med offentlige tjenester, handel, reiseliv og oppdrett.

Forsyningsikkerhet

– God infrastruktur er jo helt avgjørende for at et samfunn skal vokse og utvikle seg, enten det er veier eller strømmett. Så her er det ingen tvil om at vi venter på 420 kilovolts-nettet fra Balsfjord til Hammerfest og videre østover til Varangerbotn. Regionen har ikke hatt tilstrekkelig forsyningsikkerhet. Her haster det med å få etablert den nye linjen i 2016/2017. Ja, her i Finnmark tar vi imot mønstermaster, for ikke å si mønstermaster, sier Bakken.

God dialog

Ordfører Bakken beskriver dialogen med Statnett og myndighetene som god. – I forbindelse med 420 kV-linjen har det vært rimelig tett kontakt med Statnett. Jeg synes også vi har gode prosesser. Vi er ikke nødvendigvis enig hele veien, men oppfatter klart at Statnett har stor respekt for de lokale hensynene og er mottakelige for innspill. Nå er det å finne en god traséløsning, som ivaretar hensynene til natur og miljø, sier Bakken, som også ser et næringsperspektiv i utbyggingsplanene.

– I forbindelse med en så stor utbygging, forventer vi at det blir skapt lokale arbeidsplasser, både i utbyggings- og driftsfasen. Vi har en sterk bygg- og anleggsbransje som ønsker å bidra. Vi anser også at 420-kV-nettet er en sentral del av en Nordområde-satsing. Etter vårt syn bør derfor Regjeringen legge trykk bak utbyggingsplanene og gi Statnett de nødvendige rammebetingelsene for å komme i gang, sier Bakken.

Etikkombudet skal bidra til at uønskede kulturer og holdninger ikke får utvikle seg. Ombudet ivaretar også arbeidsmiljølovens krav om tilrettelegging for varsling om kritikkverdige forhold. Etikkombudet skal både gjøre undersøkelser etter henvendelse fra ansatte eller ansattes organisasjoner, veilede de ansatte i etiske spørsmål og ta opp saker på eget initiativ. Anonymitetsprinsippet er svært viktig for ombudet, og oppmuntrer til at saker som ellers ikke ville ha blitt behandlet, blir fremmet.

Ordnningen med etikkombud har gitt etikk en mer fremtredende plass både på Statnetts dagsorden og i de ansattes bevissthet. Det er stort engasjement og interesse for ombudsordningen og for etiske spørsmål generelt. Etikkombudet rapporterer årlig om antall henvendelser og antall saker som er blitt behandlet. Ombudet behandlet 40 saker i 2010, mot 25 og saker i 2009. I tillegg håndterte ombudet et antall mindre henvendelser. Ingen av sakene har vært alvorlige for Statnett som selskap, selv om de kan ha vært belastende for den/de som har vært involvert.

Aldersprofil

84	Ansatte < 30 år
158	Ansatte 30 - 39 år
309	Ansatte 40 - 49 år
238	Ansatte 50 - 59 år
110	Ansatte > 60 år

25%

kvinner i lederstillinger

Noen må
sørge for
påfyll av
energi.

Eierstyring og selskapsledelse

Løper. Trener. Team.
Publikum. En applaus
kan fort være historie. Men
venner stiller krav. Og gir
påfyll. Gang på gang.

Eierstyring og selskapsledelse

Bakgrunn

Eierstyring og selskapsledelse i Statnett er organisert i henhold til anbefaling fra Norsk utvalg for eierstyring og selskapsledelse så langt foretakets organisasjonsform og eierskap muliggjør det. Dette skal gjøre oss i stand til å levere på vårt samfunnsoppdrag, realisere våre hovedmål og styrke tilliten til selskapet.

Statnett er et statsforetak opprettet i henhold til Statsforetaksloven og eid av staten ved Olje- og energidepartementet (OED). Statsrådets forvaltning utøves under konstitusjonelt og parlamentarisk ansvar. Foretaket er selvstendig og står selv ansvarlig for sine forpliktelser.

God eierstyring og selskapsledelse er en forutsetning for stabil verdiskaping over tid. Virksomhetens grunnleggende styringsprinsipper bidrar til at vi imøtekommer de krav og forventninger vi møter av vår eier, ansatte, kunder, leverandører, långivere og andre interessenter.

Statnett arbeider systematisk for å oppføre ansvarlig på alle nivåer i konsernets virksomhet. Dette er en forutsetning for å lykkes i å nå langsiktig verdiskaping. Statnett skal etterleve anbefaling fra Norsk utvalg for eierstyring og selskapsledelse (NUES) så langt selskapets organisasjonsform og eierskap muliggjør det. Dette kapittelet gir en beskrivelse av hvordan Statnett etterlever anbefalingene.

Foretaksstyring

Statnetts styrende organer beslutter rammer for virksomheten. Disse består av konstitusjonelle prinsipper knyttet til det statlige eierskapet, statens eierstyringsprinsipper, vedtekter og vedtak i foretaksmøtet.

Sammen med styreinstruks, instruks for konsernsjef og mandat for brukerrådet utgjør dette rammeverket den sentrale styrende dokumentasjonen i Statnett (*se tabell neste side*).

Virksomhet

Statnett har et sektorpolitisk formål. I Statnetts vedtekter (§ 2) heter det at «Statnett SF er systemansvarlig i det norske kraftsystemet». Som systemansvarlig har Statnett

ansvaret for at det til enhver tid er momentan balanse mellom produksjon og forbruk av elektrisk kraft i Norge. Rollen som systemansvarlig er nærmere utdypet i forskrift om systemansvar.

Videre fremgår det av formålsparagrafen at «foretaket skal ha ansvar for en samfunnsøkonomisk rasjonell drift og utvikling av det sentrale overføringsnettet for kraft. Statnett SF skal alene eller sammen med andre planlegge og prosjektere, bygge, eie og drive overføringsanlegg. Statnett SF skal utføre de oppgaver som det er pålagt i henhold til lovgivning og konsesjoner. Statnett SF skal for øvrig følge forretningsmessige prinsipper.»

Statnetts vedtekter i sin helhet er tilgjengelig på hjemmesiden.

Statnett har konkretisert sitt oppdrag, sine verdier og sine hovedmål:

Vårt oppdrag

Statnett skal bygge neste generasjon sentralnett for å sikre kraftforsyningen, bidra til verdiskaping og legge forholdene til rette for bedre klimaløsninger.

Våre verdier

For å lykkes må vi være en organisasjon med sunne verdier. Verdiene til Statnett er langsiktighet, respekt og fellesskap. Disse verdiene beskriver grunnholdninger som vi mener er nødvendige for å lykkes og setter kursen for hvordan ledelse og ansatte skal opptre i sitt daglige arbeid.

Egenkapital og utbyttepolitikk

Statnett har per 31.12.2010 en egenkapital som er hensiktsmessig tilpasset foretakets

Foretaksstyring

Styret og konsernsjef vedtar rammeverket som virksomhetens aktiviteter skal utføres innenfor for å nå vedtatte målsetninger. Rammeverket består av fire nivåer av dokumentasjon:

<p>Nivå 1: Omfatter styringspolicier besluttet av styret. Disse gjelder verdigrunnlaget, etiske retningslinjer for ansatte og leverandører og policy for ledelse, styring og kontroll.</p>	<h1>1</h1>	<h2>Styringspolicier</h2> <p>fra styret</p>
<p>Nivå 2: Består av funksjonspolicier vedtatt av konsernsjef innenfor sentrale konsernfunksjoner og skal etterhvert inkludere alle kjerneprosessene i virksomheten.</p>	<h1>2</h1>	<h2>Funksjonspolicier</h2> <p>fra konsernsjef</p>
<p>Nivå 3: Består av prosedyrer som utdyper og konkretiserer de overordnede policyene. Disse vedtas av konserndirektør innenfor den relevante funksjonen.</p>	<h1>3</h1>	<h2>Prosedyrer og håndbøker</h2> <p>fra konserndirektører</p>
<p>Nivå 4: Omfatter prosesser i kvalitetssystemet og inkluderer støttedokumentasjon og maler. Kvalitetssystemet er grunnlaget for sertifisering av Statnett i henhold til ISO 9001 (kvalitetsstyring) og ISO 14001 (miljøstyring).</p>	<h1>4</h1>	<h2>Prosesser</h2> <p>i kvalitetssystemet</p>

Våre hovedmål

Følgende beskriver hva vi ønsker å levere:

■ **Forsyningsikkerhet**

Statnett skal sikre kraftforsyningen gjennom et nett med tilfredsstillende kapasitet og kvalitet.

■ **Verdiskaping**

Statnetts tjenester skal skape verdier for våre kunder og samfunnet.

■ **Klima**

Statnett skal legge til rette for realisering av Norges klimamål.

Vi har også satt oss mål for hvordan vi ønsker å levere:

- Vi skal gjennomføre vårt arbeid uten skader for mennesker og med respekt for naturen.
- Statnett skal kjennetegnes som en kundeorientert organisasjon.
- Bedriftens leveranser skal være preget av våre verdier.

mål, strategi og risikoprofil. I lys av Statnetts store investeringsplaner fremover vil egenkapitalsituasjonen bli vurdert fortløpende. Staten som eier har uttalt at Statnett skal ha en finansiell posisjon som gjør foretaket i stand til å gjennomføre alle samfunnsøkonomisk lønnsomme nettinvesteringer.

Konsernets utbyttepolitikk fastsettes i Statsbudsjettet. Ved behandling av St.prp. nr. 1 (2006-2007) ble den etablerte langsiktige utbyttepolitikken på 50 prosent av konsernets årsresultat etter skatt forlenget frem til og med regnskapsåret 2010. Utbyttepolitikken forventes oppdatert i løpet av 2011.

Utbyttegrunnlaget ble i behandlingen av St.prp. nr. 1 (2007-2008) endret til konsernets årsresultat etter skatt, justert for endringer i mer-/mindreinntekt etter skatt.

Likebehandling av eiere og transaksjoner med nærstående

Statnett SF eies 100 prosent av Staten ved

Olje- og energidepartementet. Foretaket har derfor ikke behov for egne retningslinjer rundt likebehandling av eiere.

Statnett benytter verdivurderinger utarbeidet av uavhengige tredjeparter når vesentlige transaksjoner skjer mellom foretaket og nærstående parter, slik dette fremgår av lovgivningen.

Fri omsettelighet

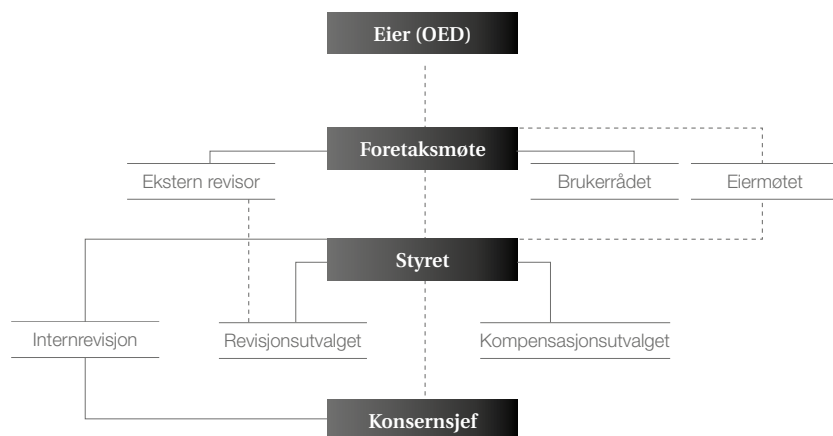
Statnett er et statsforetak uten omsettelige eierandeler.

Foretaksmøtet

OED utøver den øverste myndighet i foretaket gjennom foretaksmøtet. På det ordinære foretaksmøtet skal følgende spørsmål behandles og avgjøres: Fastsetting av foretakets resultatregnskap og balanse, herunder anvendelse av årsoverskudd eller dekning av årsunderskudd, fastsetting av konsernresultatregnskapet og konsernbalanse. I tillegg

Vår styringsstruktur

De formelle rapporteringslinjene illustreres av heltrukne linjer.

behandles andre saker som etter lov eller vedtekter hører under foretaksmøtet, herunder valg av styre og fastsettelse av godtgjørelse for medlemmer av styre og styreutvalg.

Departementets myndighet i foretaket kan ikke utøves utenom foretaksmøtet. Foretaksmøtet vedtar Statnetts vedtekter, herunder Statnetts formålsparagraf som setter rammer for virksomheten Statnett kan drive. Ordinært foretaksmøte holdes hvert år innen utgangen av juni måned.

Valgkomité

Statnett har ingen valgkomité. OED utpeker foretakets styremedlemmer i foretaksmøtet.

Bedriftsforsamling og styre, sammensetning og uavhengighet

Statnett har ikke bedriftsforsamling. Foretakets styre skal i henhold til vedtektene bestå av syv til ni medlemmer samt eventuelle varamedlemmer. Blant styrets medlemmer

utpeker foretaksmøtet også en representant fra brukerne. To, eventuelt tre medlemmer og eventuelle varamedlemmer for disse velges av og blant de ansatte i foretaket etter de regler som gjelder for dette etter statsforetaksloven § 20 med tilhørende forskrifter. I styrets behandling av Statnetts regulerte monopol- og myndighetsoppgaver møter to representanter fra brukerrådet som observatører.

For informasjon om hvert enkelt styremedlem se side 62-63 i årsrapporten.

Konsernsjef kan etter statsforetaksloven ikke være medlem av styret. Med unntak av ansattes representanter er styremedlemmene uavhengig av virksomheten og eier.

Styrets arbeid

Styret har det overordnede ansvaret for forsvarelig ledelse av Statnett. Styret ansetter og avsetter konsernsjef og skal føre tilsyn med konsernsjefens ledelse av virksomheten. Styret skal beslutte Statnetts strategi og sørge

«Statnett har en systematisk gjennomgang av risiko i virksomheten.»

for at Statnett er effektivt og betryggende organisert. Styret vedtar budsjetter, påser at Statnett overholder formelle krav, lover og forskrifter, har betryggende formuesforvaltning og et godt arbeidsmiljø. Styret gjennomfører årlig evaluering av sitt arbeid og sin kompetanse med hensikt å sikre god kvalitet i styrearbeidet.

Revisjonsutvalg

Styret har opprettet et revisjonsutvalg som skal være et saksforberedende organ til styret. Styret har vedtatt instruks for revisjonsutvalget. Utvalget forbereder styrets oppfølging av regnskapsrapporteringsprosessen og overvåker systemene for internkontroll, risikostyring samt foretakets internrevisjon. Videre skal utvalget ha løpende kontakt med foretakets revisor om revisjon av foretaket og vurdere og overvåke revisors uavhengighet ifølge revisorloven.

Kompensasjonsutvalg

Styret har etablert et kompensasjonsutvalg som skal bistå styret i arbeidet med å fastsette konsernsjefens ansettelsesvilkår og hovedprinsipper og rammer for avlønning av Statnetts konsernledelse. Styret har vedtatt instruks for kompensasjonsutvalget.

Brukerrådet

Statnett har et brukerråd på seks medlemmer som oppnevnes av foretaksmøtet og representerer interesseorganisasjoner. Rådet skal behandle saker som angår Statnetts regulerte monopol- og myndighetsoppgaver. Dersom styret fatter avgjørelser i strid med brukerrådets anbefalinger, kan et flertall i brukerrådet oversende saken til eier for eventuell behandling i foretaksmøtet.

Risikostyring og intern kontroll

Statnett har en systematisk gjennomgang av risiko i virksomheten. Styret får en fullstendig gjennomgang av foretakets risikobilde to ganger årlig. Alle styregodkjente utbyggingsprosjekter rapporteres til styremøtene. Rapporteringen inkluderer oppdatert risikobilde per prosjekt.

Internkontroll er en integrert del av risikostyringsprosessen og kvalitetssystemet. Statnett gjennomfører kvartalsvise business reviews i alle vesentlige virksomhetsområder. Gjennomgangen inkluderer blant annet rapportering av strategisk, operasjonell og finansiell risiko.

Statnett offentliggjør kvartalsvise finansielle rapporter. I tillegg har Statnett kvartalsvis intern finansiell og operasjonell rapportering. Ekstern og intern rapportering behandles i konsernledelse, revisjonsutvalg og styre.

Internkontroll og finansiell rapportering

Statnetts etiske retningslinjer og verdigrunnlag danner sammen med foretakets organisering, ledelsesfora og rapporteringslinjer grunnlaget for et godt internt kontrollmiljø. Det er utarbeidet en egen policy for regnskap og finansiell rapportering. Ved behov gjennomføres det risikovurderinger av de viktigste prosessene i forbindelse med finansiell rapportering. Revisjonsutvalg, internrevisor og styre overvåker foretakets systemer for intern kontroll.

Statnett har en kontinuerlig prosess for å videreutvikle internkontrollsystemet knyttet til foretakets viktigste prosesser.

Interne etiske retningslinjer

Statnetts virksomhet skal vise at gode resultater kan oppnås uten at det går utover våre etiske standard som er reflektert i våre etiske retningslinjer. De etiske retningslinjene dek-

ker områder som er viktige for å sikre god forretningsetikk i alle aspekter av foretakets aktiviteter. De inneholder konkrete og praktiske regler, og setter standarder for hvordan den enkelte ansatte skal agere. Overtredelse av etiske retningslinjer kan resultere i sanksjoner, avhengig av bruddets art og omfang. Etiske retningslinjer gjelder for styremedlemmer, ledere, ansatte, innleid personell og andre som handler på vegne av Statnett.

Etiske retningslinjer for leverandører

Statnett legger stor vekt på at våre leverandører og samarbeidspartnere tilfredsstiller etiske retningslinjer for leverandører. Forpliktelse til å etterleve disse etiske kravene avtales i kontraktene vi inngår med våre leverandører. Det følges opp med inspeksjoner og revisjoner at kravene etterleves under gjennomføring av kontraktene.

De etiske retningslinjene for ansatte og leverandører er i sin helhet tilgjengelige på Statnetts hjemmesider.

Godtgjørelse til styret

Detaljert oversikt over godtgjørelse til styret finnes i note 13 i årsregnskapet.

Godtgjørelse til ledende ansatte

Statnett følger de retningslinjer som gjelder for lederlønninger i statlige foretak. Detaljert oversikt over godtgjørelse til ledende ansatte finnes i note 13 i årsregnskapet.

Informasjon og kommunikasjon

Åpenhet

Statnett er underlagt offentlighetsloven (med noen særskilte begrensninger), regler om informasjon til kraftmarkedet og sikkerhets- og beredskapslovgivningen. Statnett distri-

buerer finansiell og operasjonell informasjon i samsvar med lovgivningen og praktiserer både meroffentlighet og åpenhet.

Finansiell og operasjonell informasjon gjøres tilgjengelig på Statnetts hjemmesider.

Eiermøtet

I tillegg til dialogen med eierne i foretaksmøtet legger eier til rette for at styret kan kommunisere med eier også utenfor foretaksmøtet. Eiermøtet er opprettet som et uformelt forum hvor styret og eier kan utveksle meninger og diskutere saker av stor økonomisk eller strategisk betydning for Statnett. De synspunkter eier gir uttrykk for i eiermøtet er innspill til Statnetts administrasjon og styre. Saker som krever tilslutning fra eier må tas opp på foretaksmøtet.

Selskapsvertakelse

Statnett SF er et statsforetak. Salg av eierandeler vil innebære omdanning av selskapsform som krever lovendring gjennom samtykke fra Stortinget.

Revisor

Ekstern revisor er valgt av foretaksmøtet og er uavhengig i forhold til Statnett. Ernst & Young har vært foretakets eksterne revisor i 2010. Ekstern revisor møter i revisjonsutvalget når relevante saker er til behandling. Ekstern revisor skal ha et årlig møte med styret uten at ledelsen er til stede. Revisjonsutvalget vurderer og gir sin innstilling til valg av ekstern revisor og har ansvar for å overvåke revisors uavhengighet.

Som en viktig del av arbeidet med å sikre revisors uavhengighet har styret fastsatt retningslinjer for foretakets adgang til å benytte ekstern revisor til andre tjenester enn revisjon.

Noen må
justere mer
enn andre.

Styrets beretning

Med riktig retning, kommer en langt. Nøkkelen til målet kan være de grundige forberedelsene. Eller; den lille, ekstra justeringen.

Årsberetning 2010

Statnett skal sørge for sikker levering av strøm og legge til rette for at kraftmarkedet fungerer godt.

Leveringskvaliteten i nettet har vært god i 2010. Samtidig har antallet timer med redusert driftssikkerhet fortsatt å øke i 2010. Kaldt og tørt vær vinteren 2009/2010 og 2010/2011 har ført til høyt forbruk og lavere tilsig av vann i magasinene. Det ble satt ny forbruksrekord den 6. januar 2010 med 23 969 MW.

For å bedre forsyningsikkerheten, legge til rette for verdiskaping og reduserte klimautslipp, vil Statnett de kommende årene fortsette å øke investeringene i nettet. Det blir i dette arbeidet viktig å finne gode løsninger i felleskap med lokale myndigheter og berørte parter.

Statnett har i løpet av 2010 fått mye oppmerksomhet i forbindelse med utbygging av den nye kraftledningen mellom Sima i Hardanger og Samnanger ved Bergen. Olje- og energidepartementet fattet vedtak i saken 1. mars 2011 etter at fire uavhengige utvalg som hadde gjennomgått ulike sider av saken, ikke fant nye momenter av vesentlig karakter i forhold til det underlag som tidligere var fremskaffet.

Leveringskvalitet og forsyningsikkerhet

Leveringskvaliteten i nettet har totalt sett vært god i 2010. Den hydrologiske ressurs-situasjonen har imidlertid medført en del flaskehals, spesielt ut av Sørvest-Norge. Til tross for at leveringskvaliteten har vært god, har forsyningsikkerheten blitt satt på prøve ved flere anledninger i løpet av 2010. Blant annet har Bergensområdet, Stavanger, Kristiansand, Lofoten og Vesterålen, samt Finnmark hatt et høyere antall timer med

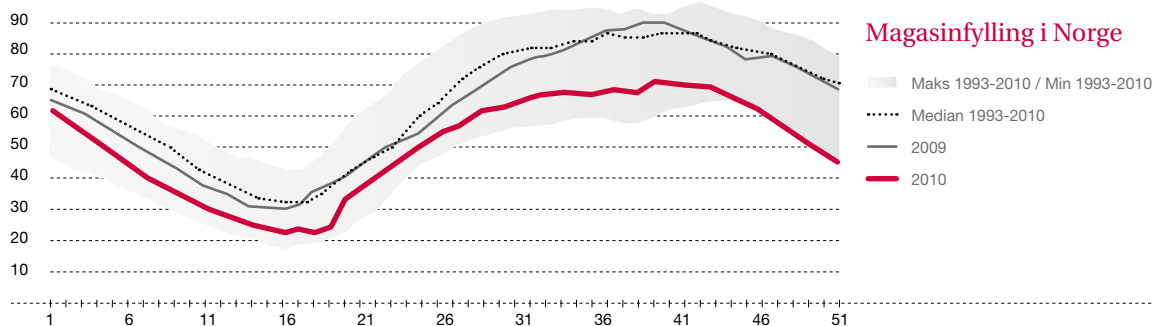
reduert driftssikkerhet enn i foregående år. Bergensområdet hadde i første kvartal 2010 1 300 timer med redusert driftssikkerhet. Det økende antall timer med redusert driftssikkerhet er et tydelig signal om at kraftnettet er i ferd med å bli utnyttet til det maksimale.

For lav overføringskapasitet mellom regioner betyr også at det oppstår flaskehals i nettet. I løpet av vinteren 2009/10 ble det opprettet to nye anmeldingsområder (prisområder), på grunn av flaskehals mellom Sør- og Østlandet, og mellom Øst- og Vestlandet. Norge har dermed siden vinteren 2010 hatt fem prisområder for omsetning av kraft på den nordiske kraftbørsen. Det faktum at vi får flere prisområder, og i lange perioder har vesentlige prisforskjeller områdene imellom, er også et signal om strukturelle utfordringer i kraftsystemet og behov for investeringer i ny overføringskapasitet.

Tørt og kaldt vær de siste to vintrene har medført høyere forbruk og lavere tilsig til magasinene enn normalt. Magasinfyllingen var 45 prosent ved utgangen av 2010. Dette er 19 prosentpoeng lavere enn på samme tidspunkt i 2009 og 24 prosentpoeng under medianen fra tidsperioden 1993-2010.

Det samlede kraftforbruket i 2010 ble ca. 132 TWh, en økning på 6,5 prosent i forhold til året før. Den samlede kraftproduksjonen falt med 7 prosent til 124 TWh, noe som innebar en netto import på ca. 8 TWh. Gjennomsnittstemperaturen for 2010 var den laveste på over 70 år, noe som gjenspeiles i flere forbruksrekorder i løpet av året. 6. januar ble det notert ny forbruksrekord, med 23 969 MW.

Den alvorligste hendelsen i 2010 førte til mørklegging av deler av Østfold 16. desember 2010. Omlag 200 MW forbruk

og 150 MW produksjon i Fredrikstad- og Sarpsborg-området ble berørt av hendelsen. Forsyningen ble gjenopprettet i løpet av en knapp time.

Kabelforbindelsen mellom Norge og Nederland, NorNed, ble satt i drift igjen 27. april 2010 etter at forbindelsen hadde vært ute av drift siden 29. januar 2010. Feilen befant seg på selve DC-kabelen, anslagsvis 70 km fra den nederlandske kysten.

I mars 2008 oppsto det feil på to av tre forbindelser over Oslofjorden. Den sørligste av disse kablene har vist seg umulig å tilbakeføre til opprinnelig overføringskapasitet. I påvente av levering av nytt kabelsett drives denne forbindelsen med redusert kapasitet, noe som gir lavere total overføringsevne mellom vest og øst i Sør-Norge. Denne langvarige flaskehalsen var en viktig årsak til beslutningen om å opprette to markedsområder i Sør-Norge.

Investeringer for å sikre fremtidens nett

Statnett har som oppgave å sikre kvalitet på strømforsyningen på lang sikt gjennom utvikling av sentralnettet. I 2010 investerte Statnett for 1 892 millioner kroner, som er en økning fra 1 278 millioner kroner i 2009. Dette er i tråd med planen om å øke investeringene de kommende årene for å trygge forsyningssikkerheten, skape verdier og å legge til rette for reduserte klimautslipp.

Tabellen på neste side gir en oppsummering av de viktigste prosjektene til Statnett. Prosjekter under melding er prosjekter hvor Statnett har meldt til NVE at de vil søke konsesjon, men konsesjonssøknaden ikke er sendt. Prosjektene under konsesjonsbehandling behandles av myndighetene.

Ferdigstilte større investeringsprosjekter

- Statnett har ferdigstilt en rekke stasjonsinvesteringer i 2010. Dette inkluderer anleggene ved Dagali, Porsgrunn, Kvandal, Sima og Svartisen.

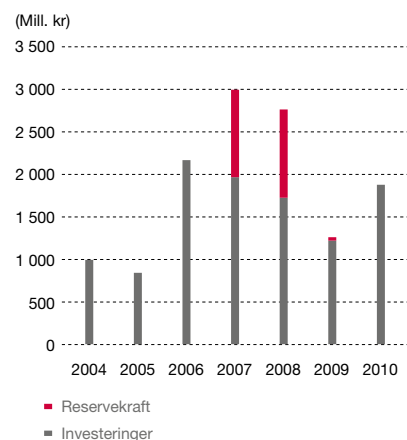
Pågående større investeringsprosjekter

- Det har vært oppstart av byggarbeider på ledningen Sauda – Liastølen i 2010, og kontrakt på ledningsbygging og materiell inngått med Dalekovod fra Kroatia.
- Statnett fikk i desember 2010 konsesjon fra Olje- og energidepartementet (OED) for nye kabler over Oslofjorden. Arbeidet på landanleggene ved Evje og Teigen er startet.
- Statnett fikk i juli 2010 konsesjon på luftledning fra Sima til Samnanger (Hardanger) etter at OED fattet vedtak i klagesaken. I august satte regjeringen ned fire uavhengige utvalg knyttet til spørsmålet om valg av luftledning eller sjøkabel i Hardanger. Rapportene ble offentliggjort den 1. februar 2011. 1. mars 2011 konkluderte OED at konsesjonen som Statnett fikk i juli 2010 opprettholdes.

Anleggsarbeidene på overføringsforbindelsen mellom Sima og Samnanger startet i oktober 2010. Arbeidet startet på strekningen mellom Børdal i Samnanger og Mødal på Kvamskogen, siden denne strekningen blir identisk for både luft- og sjøalternativet. Ved utgangen av 2010 var 30 fundamenter ferdigstøpt.

- Anleggsarbeider er i gang på ledningen Varangerbotn – Skogfoss.

Utvikling investeringer

Oversikt over større investeringsprosjekter

Ferdigstilte større investeringsprosjekter	<i>Sted</i>	<i>Kostnad</i>	<i>Idriftsatt</i>
Beredskapskabel Oslofjorden	Oslofjorden	77 mill. kr	2010
Stasjonsinvesteringer		525 mill. kr	2010
Pågående større investeringsprosjekter		<i>Bevilget beløp</i>	<i>Forventet idriftsettelse</i>
Sauda – Liastølen	Rogaland	190 mill. kr	2011
Stasjonsinvesteringer		650 mill. kr	2011
Oslofjorden (Teigen – Evje)	Oslofjorden	1 100 mill. kr	2012
Sima – Samnanger	Hordaland	1 140 mill. kr	2012
Varangerbotn – Skogfoss	Finnmark	410 mill. kr	2013
Skagerrak 4	Norge/Danmark	Statnett andel 1 500 mill. kr	2014
Økt beredskap: Nye reservetransformatorer	Sør-Norge	300 mill. kr	-
Under konsesjonsbehandling		<i>Beregnet kostnad</i>	<i>Tidligst idriftsettelse</i>
Spenningsoppgradering i Midt-Norge			
Delstrekning Klæbu – Namsos	Sør-Trøndelag/ Nord- Trøndelag	430 mill. kr	2013
Hamang stasjon	Asker/Bærum	350-500 mill. kr	2013
Namsos – Roan – Storheia	Trøndelag	850 mill. kr	2014
Spenningsoppgradering Sørlandet			
Delstrekning Kristiansand – Bamble (østre korridor)	Agder - Telemark	430 mill. kr	2014
Ofoten – Balsfjord	Nord-Norge	1 400 mill. kr	2014
Ørskog – Fardal	Sunnmøre/Sogn	3 600 mill. kr	2015
Spenningsoppgradering Sørlandet			
Delstrekning Feda – Tonstad (vestre korridor)	Agder	460 mill. kr	2016
Balsfjord – Hammerfest	Troms/Finnmark	3 300 mill. kr	2016-2018
NORD.LINK / Nor Ger	Norge/Tyskland		2016-2018
Storheia – Snillfjord – Trollheim/Orkdal	Sør-Trøndelag / Møre og Romsdal	1 900 mill. kr	2017-2020
Melding		<i>Beregnet kostnad</i>	<i>Tidligst idriftsettelse</i>
Nettforsterking Grenlandsområde Bamble – Rød	Grenland	700 mill. kr	2014
«Arctic Circle» Skaidi – Varangerbotn	Nord-Norge	2 300 mill. kr	2018-2020
IKT prosjekter		<i>Bevilget beløp</i>	<i>Forventet idriftsettelse</i>
Modernisering av IKT infrastruktur i Statnetts stasjoner		130 mill. kr	2011
Datanett for styring av kraftsystemet		220 mill. kr	2014
Fornyelse av Statnetts driftssentralsystem		490 mill. kr	2014
Nytt Regulerings- og Markedssystem		240 mill. kr	2014

Se www.statnett.no om detaljer om prosjektene.

- Statnett fikk konsesjon fra NVE i juni 2010 for den norske delen av en fjerde sjøkabel mellom Norge og Danmark, Skagerak 4. Statnett og Energinet.dk har gjort en investeringsbeslutning i en ny likestrømsforbindelse som vil kunne overføre 700 MW. Forventet anleggsoppstart på norsk side er i 2012.

Forskning, utvikling og kompetanseoppbygging

Statnett investerer i forskning og utvikling (FoU) for å fremme verdiskaping, nyskaping og miljøvennlige løsninger. For perioden 2009 – 2011 er det startet opp fire FoU programmer: Nord Europeisk balansemarked, Offshore nett – etablering og drift, Smart Grid, og Miljøtilpassing av kraftledninger. Det er investert i FoU for 39 millioner kroner i 2010 i forhold til 32 millioner kroner i 2009.

Utover egen FoU-aktivitet samarbeider Statnett nært med eksterne kompetansmiljø i så vel Norge som internasjonalt. Se kapittelet om samfunnsansvar for mer detaljer om Statnetts FoU arbeid.

Økonomiske resultater

Årsregnskapet for Statnett er avlagt i samsvar med International Financial Reporting Standards (IFRS) og fortolkninger fastsatt av International Accounting Standards Board (IASB), som er godkjent av EU.

Resultatet er endret fra 4. kvartalsrapporten på grunn av at Statnett 4. mars 2011 ble ilagt et overtredelsesgebyr av NVE, som er inkludert i regnskapet for 2010.

Driftsinntekter

Statnetts driftsinntekter kommer hovedsaklig fra nettvirksomheten som er regulert.

Driftsinntekter fra regulert virksomhet i Statnetts regnskap består i hovedsak av fastsatt nettleie fra kundene samt flaskehalsinntekter (prisforskjeller mellom områder i Norden og mot Nederland). Nettvirksomheten er regulert i form av at NVE setter en grense (tillatt inntekt) for Statnetts inntekter. Dersom de totale inntekter fra nettvirksomheten et år avviker fra tillatt inntekt, oppstår en såkalt mer- eller mindreinntekt. Mer-/mindreinntekt vil utjevne seg over tid ved justering av fremtidig nettleie.

Statnetts driftsinntekter i 2010 ble 7 247 millioner kroner (2 862 millioner kroner i 2009). Økningen er et resultat av høyere tariffer (nettleie) og økte flaskehalsinntekter mellom prisområder.

I 2009 var det en mindreinntekt på 1 061 millioner kroner. Nettleie fra kundene og inntekter fra prisforskjeller i markedet var lavere enn tillatt inntekt. For å dekke inn dette ble nettleien i 2010 økt i forhold til 2009.

I 2010 har situasjonen vært motsatt, høye flaskehalsinntekter har ført til store merinntekter. I 2010 er merinntekten på 2 187 millioner kroner (mindreinntekt på 1 061 millioner kroner). Den akkumulerte merinntekten ved utgangen av 2010 er på 1 554 millioner kroner, og vil over tid bli tilbakebetalt til kundene.

Driftskostnader

Konsernets driftskostnader ble totalt 3 968 millioner kroner (3 265 millioner kroner) i 2010. Sammenlignet med 2009 har kostnader for systemtjenester økt med 123 millioner kroner for året særlig grunnet økt behov for primærreserver for å sikre drift av sentralnettet. Overføringstap økte med 350 millioner kroner i forhold til 2009, økningen skyldes høyere kraftpris i 2010 enn i 2009.

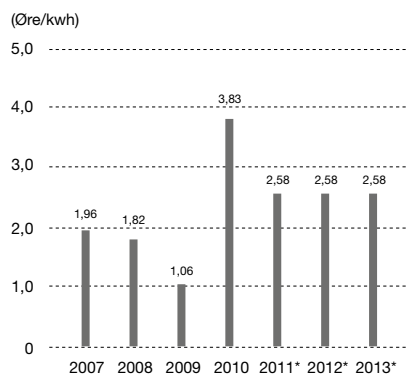
Utvikling i driftsinntekter

fra regulert virksomhet og flaskehalsinntekter i forhold til tillatt inntekt

Tarifforbruk sentralnett

kostnadsutviklingen for alminnelig forbruk i perioden 2007-2013

*estimat

«Statnett har som mål at alle sluttbrukere skal ha sikker strømforsyning.»

Lønnskostnadene er redusert sammenlignet med 2009 med 26 millioner kroner for året grunnet tilbakeføringer av pensjonskostnader i forbindelse med endring i regelverket. Andre driftskostnader var 252 millioner kroner høyere sammenlignet med 2009. Denne økningen er i hovedsak relatert til reparasjonskostnader av NorNed-kabelen etter feil på Nederlandsk side i januar 2010, hvor Statnett utførte arbeidet på vegne av eierne. Statnett viderefakturerte Tennet for deres andel.

NVE besluttet den 4. mars 2011 å legge Statnett 30 millioner kroner i overtredelsesgebyr i forbindelse med feilen i Oslofjordkabelen i 2008 og 2009. Dette gebyret er kostnadsført i regnskapet for 2010. Overtredelsesgebyret vil ikke inngå i kostnadsgrunnlaget for beregning av Statnetts inntektsramme.

Av og nedskrivninger på varige driftsmidler er på samme nivå som i 2009.

Resultat

Driftsresultatet for konsernet i 2010 ble 3 279 millioner kroner (-403 millioner kroner).

Felleskontrollert og tilknyttede selskaper ga i 2010 inntekter på 11 millioner kroner (24 millioner kroner).

I 2010 ble netto finanskostnader for konsernet 232 millioner kroner (289 millioner kroner). Salg av aksjer i Nord Pool ASA økte finansinntektene med 28 millioner kroner og lavere rente på langsiktig lån har redusert finanskostnadene sammenlignet med 2009.

Resultat etter skatt i 2010 ble 2 198 millioner kroner (-480 millioner kroner). Høyere tariff- og flaskehalsinntekter er hovedårsaken til økningen i resultatet.

Kontantstrøm og balanse

Den operasjonelle virksomheten i konsernet ga en akkumulert kontantstrøm for 2010 på 3 804 millioner kroner. Netto kontantstrøm fra investeringsaktiviteter utgjorde totalt -1 740 millioner kroner.

Totalt ble det nedbetalt lån med 2 364 millioner kroner, og tatt opp nye lån på 1 250 millioner kroner. Ved utgangen av 2010 var konsernets beholdning av betalingsmidler og markedsbaserte verdipapirer 1 722 millioner kroner (896 millioner kroner).

Konsernet hadde ved utgangen av 2010 en total kapital på 22 070 millioner kroner (19 342 millioner kroner) og rentebærende gjeld utgjorde 11 757 millioner kroner (12 340 millioner kroner). Markedsverdien av balanseførte rente- og valutabytteavtaler (verdisikringer) knyttet til rentebærende gjeld utgjør 1 128 millioner kroner. Rentebærende gjeld, korrigert for dette, utgjør 10 629 millioner kroner.

Egenkapitalen i konsernet var ved årsskiftet 7 628 millioner kroner (5 618 millioner kroner). Egenkapitalandelen i konsernet utgjorde ved årsskiftet 34,7 prosent, sammenlignet med 29,0 prosent året før. Foretakets frie egenkapital var ved årsskiftet 4 788 millioner kroner.

Transportvirksomhet og beredskap

Statnett SF er pålagt en transportberedskap for norsk kraftforsyning. Det heleide datterselskapet Statnett Transport AS skal sikre en effektiv og konkurransedyktig gjennomføring av disse forpliktelsene.

Driftsinntektene for Statnett Transport AS ble 88 millioner kroner (97 millioner kroner) for 2010. Resultat i 2010 ble -1 millioner kroner (9 millioner kroner).

Kraftbørsen Nord Pool

Statnett SF har solgt sine aksjer i Nord Pool ASA til Nasdaq OMX. Konsernets gevinst ved salg av aksjene er bokført i 2. kvartal med 28 millioner kroner under finansinntekter. Denne gevinsten kommer i tillegg til tidligere mottatt utbytte som følge av salg av vesentlige deler av aktiviteten i Nord Pool ASA i 2008.

Statnett SF eier 30 prosent av Nord Pool Spot AS. Statnetts andel av resultatet i Nord Pool ASA frem til salget av aksjene og i Nord Pool Spot AS bidro til Statnett-konsernets resultat med til sammen 11 millioner kroner (24 millioner kroner) i 2010.

Utenlandsforbindelser

Utvikling og bygging av utenlandsforbindelser er omfattende og tidkrevende prosesser. Statnett utvikler derfor flere prosjekter parallelt for å kunne velge de prosjektene som passer best til Statnetts strategi, som er å legge til rette for mer fornybar energi, sikre strømforsyningen, mer stabile kraftpriser og økte inntekter for Norge.

Statnett har i 2010 gått inn med en eierandel på 50 prosent i NorGer-prosjektet som planlegger bygging av en likestrøms sjøkabelforbindelse mellom Norge og Tyskland.

Statnett har en eierandel på 100 prosent i NordLink, som planlegger likestrøms sjøkabelforbindelse mellom Norge og Tyskland.

Risiko

Statnetts aktiviteter eksponerer selskapet for risiko. Under beskrives noen risikoer som kan påvirke kraftforsyningen og Statnetts verdiskaping.

Risiko i kraftforsyningen

Vesentlige risikoer relatert til kraftforsyningen er utfallsrisiko (feil på komponenter i kraft-

systemet), effektrisiko (forholdet mellom produksjon og forbruk) og risiko relatert til energitilgang. Statnett styrer risiko relatert til kraftforsyningen blant annet gjennom daglig drift av nettet, samt investeringer i nettet, forebyggende vedlikehold og ved kjøp av effektreserver. For å minimere de negative effektene av eventuelle utfall jobber Statnett med løpende forbedring av sitt beredskapsarbeid. Styret har høsten 2010 besluttet at Statnett i hovedsak skal dimensjonere kraftnettet etter N-1 kriteriet. Det vil si at forsyningen til forbruker skal opprettholdes også etter en feil i nettet.

Statnett har som mål at alle sluttbrukere skal ha sikker strømforsyning, og i tilfelle alvorlige feil skulle oppstå, at ingen skal rammes sammenhengende i mer enn to timer av utfall i Statnetts overføringsanlegg. I 2010 var det mindre hendelser som medførte at sluttbruker ble rammet. Totale avbruddskostnader for tilknyttede sluttbrukere (under KILE-ordningen) i 2010 er estimert til 28 millioner kroner (19 millioner kroner).

Regulatorisk risiko

Statnetts virksomhet er underlagt omfattende regulatoriske krav. Endrede regulatoriske vilkår vil kunne ha innvirkning på Statnetts evne til å sikre kraftforsyningen i Norge. For eksempel vil endringer i behandlingstid for konsesjonssøknader kunne fremskynde eller utsette planlagte forsterkninger i sentralnettet.

Prosjektrisiko

Statnett har en stor investeringsportefølje som består av planlagte og pågående prosjekter. Statnett gjennomfører en inngående vurdering av risiko knyttet til prosjektene. Styret blir forelagt risikovurderinger knyttet

«Det er lav risiko for at Statnett ikke får refinansiert sine lån.»

til alle vesentlige investeringer. Statnett har implementert en enhetlig prosjektstyringsmodell med stor fokus på risikooppfølging.

Risiko for alvorlige hendelser knyttet til helse, miljø og sikkerhet (HMS)

Statnetts aktiviteter innebærer en risiko for hendelser knyttet til helse, miljø og sikkerhet. Denne risikoen reduseres ved hjelp av dokumenterte arbeidsprosesser, gjennomføring av sikker jobb-analyser, et sterkt lederfokus på HMS, samt innrapportering av hendelser og nesten-ulykker i et læringsperspektiv.

Valutarisiko

Statnetts inntekter er i all hovedsak i norske kroner, mens deler av konsernets kostnader er i utenlandsvaluta. Valutarisikoen minimeres blant annet ved at valutaeksponering i forbindelse med innkjøp i investeringsprosjekter terminsikres med valutabytteavtaler. Alle Statnetts lån i utenlandsk valuta er konvertert til norske kroner gjennom valutabytteavtaler.

Renterisiko

En stor andel av inntektene fra nettvirksomheten beregnes som avkastning på foretakets nettkapital. Renten på 5-års statsobligasjoner og risikotillegg ligger til grunn for denne beregningen. Statnetts inntekter påvirkes derfor av endringer i rentenivået. For å redusere foretakets totale renterisiko forsøker Statnett å oppnå at lånerenten og renten som benyttes til å beregne avkastning på foretakets nettkapital beveger seg mest mulig likt.

Kredittrisiko

Statnett tar kredittrisiko ved plasseringer av overskuddslikviditet hos utstedere av

verdipapirer. Statnett har rammer som setter krav til kredittverdighet for motparter og maksimal eksponering for hver enkelt plassering av overskuddslikviditet. Statnett har også en begrenset kredittrisiko i forbindelse med innkreving av sentralnettstariffen og gjennom rollen som avregningsansvarlig i regulerkraftmarkedet. Det er etablert rutiner for sikkerhetsstillelse relatert til handel i regulerkraftmarkedet.

Finansieringsrisiko

Det er lav risiko for at Statnett ikke får refinansiert sine lån. Risikoen reduseres ved at Statnett har en spredt forfallsstruktur på eksisterende lån. Foretaket har en trekkfasilitet på 3,5 milliarder kroner med fem års løpetid for å sikre finansiering av drift og investeringer i inntil 12 måneder uten opptak av lån. Statnett har kredittranger for langsiktige låneopptak på A+ og A2 fra henholdsvis Standard & Poor's og Moody's Investor Service.

Medarbeidere og organisasjon

Statnett har hovedkontor i Oslo og regionskontor i Alta og på Sunndalsøra. I tillegg har Statnett ansatte på anleggene over hele Norge. I 2010 opprettet Statnett kontor i Brüssel.

Medarbeidere

Statnett har et ambisiøst oppdrag. For å lykkes, må Statnett sikre riktig kompetanse til de riktige oppgavene. Foretaket har hatt en sterk vekst i 2010 med 140 nyansettelser. Statnett har en lav turnover, men mange av medarbeiderne vil pensjonere seg de neste årene. Statnett arbeider derfor målrettet for å være en attraktiv arbeidsgiver for å kunne tiltrekke seg nye medarbeidere,

samt beholde og videreutvikle kompetansen hos eksisterende ansatte. Dette inkluderer blant annet sommerjobbprogram, traineeprogram, samt at Statnett har 20 lærlinger til energimontørfaget.

Prosjektlederkompetanse er viktig for Statnett for å gjennomføre den planlagte prosjektporteføljen, og foretaket utdanner derfor prosjektledere internt igjennom et eget prosjektakademi. 263 ansatte har deltatt på en eller flere opplæringsmoduler, og 15 ansatte er uteksaminert til Master Certificate i prosjektledelse.

Ved utgangen av 2010 var det 897 ansatte i Statnett SF, mot 793 året før. Økningen skyldes i hovedsak økte oppgaver i forbindelse med planlegging og gjennomføring av investeringsprosjekter, samt økt beredskap.

Statnett gjennomførte en medarbeiderundersøkelse i både 2009 og 2010 i regi av Great Place to Work, og Statnett ble blant de 10 beste bedriftene i Norge begge årene.

Likestilling og mangfold

Det er nulltoleranse for diskriminering eller trakassering hos Statnett. Foretaket følger dette opp med lokale verneombud, medarbeidersamtaler og organisasjonsmålinger hvor tilbakemeldingene er svært positive. Det er viktig å ivareta mangfoldet blant våre ansatte med hensyn til kjønn, alder og bakgrunn og 7,9 prosent av medarbeidere rekruttert i 2010 har utenlandsk bakgrunn.

Andelen kvinnelige ansatte har vært stabil det siste året og er på 23 prosent ved utgangen av 2010. Andel kvinner i energibransjen for øvrig er ca. 18 prosent. Statnett har som mål å øke kvinneandelen til tekniske stillinger og lederstillinger. Fire av ni representanter i Statnetts styre er kvinner, og en av fem med-

lemmer av konsernledelsen er kvinner. Kvinnelige ledere utgjør 25 prosent av alle ledere. 4 av våre 8 traineer i 2010 er kvinner.

Ansettelsesforholdene for kvinner og menn følges kontinuerlig gjennom ulike rutiner, blant annet lønnsvurderinger og medarbeiderundersøkelser. Kvinner og menn med tilnærmet lik utdanning og erfaring er lønsmessig likestilt i sammenlignbare stillinger. Gjennomsnittlig stillingsprosent er økende for kvinner; 95,6 prosent i 2010 mot 94 prosent i 2009, og stabil for menn med 98,5 prosent. Se for øvrig note 4 og 14 angående lønnskostnader og ytelser til ledelsen.

Sikkerhet, helse og arbeidsmiljø

Statnett har et nullmål med hensyn til ulykker og skade på personell. Foretaket har kontinuerlig fokus på HMS for å redusere risiko og forhindre skader og ulykker. Innrapporteringsgraden av uønskede HMS-hendelser og avvik har vært økende i løpet av 2010, noe som i et læringsperspektiv er ønsket. Statnett registrerer hendelser som har skjedd både i egen organisasjon og hos entreprenørene/leverandørene. Alle prosjekter utarbeider HMS-planer, og det lages sikker jobb-analyser i forkant av alle risikofylte arbeidsoperasjoner. Statnett stiller samme HMS-krav til leverandører som til egne ansatte.

Sykefraværet i Statnett SF var 3,8 prosent i 2010, mot 4,2 prosent i 2009. Konsernet hadde et samlet sykefravær på 3,8 prosent i 2010, og det arbeides for å redusere dette ytterligere. Dette omfatter tilrettelegging på den enkelte arbeidsplass og ulike helsefremmende og sykdomsreducerende tiltak, herunder aktiv bruk av vernerunder. I 2010 ble det rapportert om tre interne fraværsskader. Ingen av disse

Sykefravær

og akkumulert H-verdi – Statnett konsern

«Statnett opererer på en slik måte at miljøbelastningene som følger av våre handlinger blir mest mulig begrenset.»

ble vurdert å være alvorlige. H-verdien var redusert fra 3,2 i 2009 til 2,0 i 2010.

Samfunnsansvar

For å møte eiers forventninger og krav om en mer utførlig rapportering om samfunnsansvar har Styret besluttet at Statnett skal rapportere etter det globalt anerkjente rapporteringsrammeverket, Global Reporting Initiative (GRI). Formålet med GRI er at rapportering av miljømessige og sosiale resultater skal bli tilsvarende vektlagt som vanlig finansiell rapportering. GRI-rapporteringen bidrar til å gi en overordnet og balansert oversikt over hvordan samfunnsansvar følges opp på de mest sentrale områdene for virksomheten, og danner et grunnlag for kontinuerlig forbedring. Se kapittel om samfunnsansvar.

Miljø og klima

Statnetts miljøstyringssystem er sertifisert etter ISO 14001:2004. Statnett arbeider for å oppnå kontinuerlig forbedring med hensyn på selskapets miljøprestasjoner. Statnett opererer på en slik måte at miljøbelastningene som følger av våre handlinger blir mest mulig begrenset.

Statnetts egne utslipp av klimagasser er relativt beskjedne, og Statnett arbeider kontinuerlig for å redusere disse ytterligere. Utslipp til luft i form av CO₂ fra blant annet drift av reservegasskraftanlegg, SF₆-gassanlegg, og tjenestekjøring er kartlagt i et klimaregnskap for Statnett. Klimabidraget relatert til eget forbruk (oppvarming, kjøling og drift av våre kontorlokaler/bygningsmasser) er lik null, siden Statnett kjøper strøm som er garantert å være produsert av fornybare energikilder (vindkraft/vannkraft).

Utslipet av SF₆ fra SF₆-anleggene i Statnett ble redusert med 24,5 prosent i løpet av 2010, til 306 kg. Dette tilsvarer en miljøbelastning på 7 222 tonn CO₂ i 2010.

Eierstyring og selskapsledelse

Statnett er et statlig foretak eiet av Olje og energidepartementet.

Statnetts prinsipper for eierstyring og selskapsledelse klargjør rollefordelingen mellom eier, styret og daglig ledelse. Statnett følger «Statens prinsipper for godt eierskap» og etterlever anbefaling fra Norsk utvalg for eierstyring og selskapsledelse (NUES) så langt selskapets organisasjonsform tillater det. Kapittelet om eierstyring og selskapsledelse redegjør for hvordan Statnett etterlever NUES-prinsippene.

Endringer i styret

I 2010 ble det avholdt valg av ansattes representanter til styret. Følgende ble valgt: Steinar Jøråndstad, Pål Erland Opgård og Kjerstin Bakke.

Fremtidsutsikter

Statnett skal bygge neste generasjon sentralnett for å sikre kraftforsyningen, bidra til verdiskaping og legge forholdene til rette for bedre klimaløsninger. For å sikre fremtidig forsyningssikkerhet vil Statnett investere betydelig i nettet de kommende årene. Investeringene forventes å øke gradvis i årene fremover. Dette vil bety økt prosjektaktivitet i foretaket.

Det har vært stor oppmerksomhet og svært krevende prosesser knyttet til Sima-Samnanger prosjektet. Statnett har tatt initiativ til forbedrede prosesser ved planlegging av nye linjer for å sikre god dialog med alle interessenter så tidlig som mulig.

Mer-/mindreinntekten tas som hovedprinsipp inn i kommende tariffier. Statnetts tariffstrategi innebærer tariffutjevning. Det betyr at merinntekten fra 2010 vil tas inn over flere år enn 2011.

Styret registrerer at kraftsystemet i perioder har knappe marginer, noe som dokumenteres gjennom flere store utfall i den senere tid. Styret følger denne utviklingen, og utviklingen i kraftsituasjonen nøye.

I samsvar med regnskapslovens § 3-3a bekreftes det at forutsetningen om fortsatt drift av foretaket er tilstede.

Disponering av overskudd

Ved behandlingen av St.prp. nr. 1 (2006-2007) ble den etablerte langsiktige utbytte-

politikken på 50 prosent av konsernets årsresultat etter skatt forlenget fram til og med 2010.

I behandlingen av St.prp. nr. 1 (2007-2008) ble utbyttegrunnlaget for 2007 endret til konsernets årsresultat etter skatt justert for endringer i mer-/mindreinntekt etter skatt.

Styret foreslår på denne bakgrunn følgende disponering av årsresultatet fra Statnett SF.

Beløp i millioner kroner:

Utbytte til eier	315
Til annen egenkapital	1 958
Sum:	2 273

Erklæring fra styret og konsernsjef

Vi bekrefter at årsregnskapet for perioden 1. januar til 31. desember 2010, etter vår beste overbevisning, er utarbeidet i samsvar med IFRS og at opplysningene i regnskapet gir et rettviseende bilde av foretakets og konsernets eiendeler, gjeld, finansielle stilling og resultat som helhet, og at opplysningene i årsberetningen gir en rettviseende oversikt over utviklingen, resultatet og stillingen til foretaket og konsernet, sammen med en beskrivelse av de mest sentrale risiko- og usikkerhetsfaktorer foretakene står overfor.

Oslo, 24. mars 2011
Styret i Statnett SF

Bjarne Aamodt
Styrets leder

Thor Håkstad
Styrets nestleder

Kirsten Indgjerd Værdal

Grethe Høiland

Heidi Ekrem

Per Hjorth

Pål Erlend Opgård

Kjerstin Bakke

Steinar Jøråndstad

Auke Lont
Konsernsjef

Styret

Steinar Jøråndstad

*Ansattes representant,
valgt i 2004*

Jøråndstad er energitekniker i Statnett, der han også leder EL&ITs landsdekkende fagforening og sitter i arbeidsmiljøutvalget. Jøråndstad, som startet som lærling i 1981, har tidligere også vært Statnetts hovedverneombud. Han er også medlem av Vågå kommune-styre og formannskap. Jøråndstad har vært ansattes representant i styret siden 2004.

Heidi Ekrem

Styremedlem, valgt i 2006

Ekrem er partner i Advokatfirmaet Mageli ANS, der hun arbeider med forretningsjuridiske spørsmål for større selskaper, herunder selskaper i energisektoren. Ekrem ble valgt inn i Statnetts styre i 2006.

Bjarne Aamodt

Leder, valgt i 2008

Bjarne Aamodt er partner i konsultentselskapet Rådgiverne LOS AS og har tidligere erfaring som viseadministrerende direktør i Det Norske Veritas, konsernsjef i Alcatel STK ASA og leder for forretningsområdet Other Business i Telenor ASA. Han har en rekke styreverv, nasjonalt og internasjonalt, og leder også representantskapet i Nordea Bank Norge ASA. Aamodt er sivilingeniør/dr.ing. med utdanning fra NTNU. Bjarne Aamodt har vært styreleder i Statnett SF siden våren 2008.

Thor Håkstad

Nestleder, valgt i 2004

Håkstad arbeidet i mer enn 30 år i Norsk Hydro, der han hadde en rekke lederstillinger og var medlem av konsernledelsen i en tiårsperiode frem til han sluttet i 2004. Håkstad har flere styreverv nasjonalt og internasjonalt. Thor Håkstad er maskiningeniør fra NTNU. Han har sittet i Statnetts styre siden 2004.

Kjerstin Bakke

*Ansattes representant,
valgt i 2010*

Kjerstin Bakke har arbeidet i Statnett siden 1994 og er i dag avdelingsleder i divisjon Nettdrift med ansvar for stasjonsdriften i Sør-Norge. Bakke har erfaring fra flere områder i Statnett, og er sivilingeniør i elkraftteknikk fra NTNU.

Grethe Høiland

Styremedlem, valgt i 2002

Høiland er administrerende direktør i Lyse AS. Hun har bred erfaring fra ledende stillinger i energisektoren, samt fra en rekke styreverv. Høiland er sivilingeniør i elkraftteknikk fra NTNU og Bedriftsøkonom fra BI. Høiland ble valgt inn i Statnetts styre i 2002.

Kirsten Indgjerd Værdal

Styremedlem, valgt i 2009

Værdal har siden 2007 vært landbruksdirektør hos Fylkesmannen i Nord-Trøndelag. Hun har tidligere hatt lederstillinger i næringsmiddelsektoren og landbruk. Værdal har bred styreefaring fra organisasjoner, samt offentlig og privat sektor. Værdal er agronom og har også økonomi- og ledelsesutdanning.

Pål Erland Opgård

*Ansattes Representant,
valgt i 2010*

Pål Erland Opgård ble ansatt i Statnett i 1995, og har siden starten vært ansatt i avdeling Regionsentral Nord i Alta. Opgård er utdannet ingeniør fra Narvik Ingeniørhøgskole. Han ble i 2010 leder for NITOs konserngruppe i Statnett, og har vært styremedlem i konserngruppen siden 1999. Opgård har vært ansattvalgt styremedlem siden 2010.

Per Hjorth

Styremedlem, valgt i 2008

Hjorth er administrerende direktør i Newsec AS, som driver rådgivning og megling innenfor næringsseiendom. Hjorth har også flere styreverv. Han har hatt flere lederstillinger i industri, finans og i energibransjen, blant annet som administrerende direktør i Nord Pool ASA frem til 2000. Hjorth er utdannet siviløkonom fra Handelshøyskolen BI og har sittet i Statnetts styre siden 2008.

Noen
har ikke
anledning
til å hvile.

Finansiell rapportering

Regnskapets time.

Løperne er klokke inn over målstreken. Men tankene er allerede på reise. Laurbær er ikke til å hvile på.

Totalresultatregnskap

Morselskap		Beløp i mill. kr	Note	Konsern	
2009	2010			2010	2009
		DRIFTSINNEKTER			
2 663	6 980	Driftsinntekter regulert virksomhet	2	6 980	2 663
155	218	Andre driftsinntekter	2	267	199
2 818	7 198	Sum driftsinntekter		7 247	2 862
		DRIFTSKOSTNADER			
470	592	Systemtjenester	3	592	469
708	1 058	Overføringstap	3	1 058	708
545	544	Lønnskostnad	4,5,14	550	576
653	656	Av- og nedskrivning varige driftsmidler	6,7	666	662
877	1 040	Andre driftskostnader	19	1 102	850
3 253	3 890	Sum driftskostnader		3 968	3 265
-435	3 308	Driftsresultat		3 279	-403
-	-	Inntekt i felleskontrollerte og tilknyttede selskaper	12,13	11	24
1 210	152	Finansinntekter	8	105	118
400	327	Finanskostnader	8	337	407
375	3 133	Resultat før skattekostnad		3 058	-668
-199	854	Skattekostnad	11	860	-188
574	2 279	Årsresultat		2 198	-480
		ØVRIGE RESULTATELEMENTER			
-	1	Endringer i virkelig verdi for investeringer holdt for salg		1	-
8	-10	Endringer i virkelig verdi for kontantstrømsikringer	9	-10	8
-2	3	Skatt relatert til øvrige resultatelementer	9	3	-2
6	-6	Øvrige resultatelementer		-6	6
580	2 273	Totalresultat		2 192	-474
		Opplysninger om disposisjoner			
132	315	Foreslått utbytte			

Balanse

Morselskap		Beløp i mill. kr	Note	Konsern	
31.12.2009	31.12.2010			31.12.2010	31.12.2009
		EIENDELER			
		IMMATERIELLE EIENDELER			
-	-	Goodwill	18	53	-
-	-	Andre immaterielle eiendeler	18	13	-
-	-	Sum immaterielle eiendeler		66	
		ANLEGGSMIDLER			
18	-	Utsatt skattefordel	11	-	-
15 642	16 175	Varige driftsmidler	6	16 396	15 870
1 160	1 848	Anlegg under utførelse	7	1 848	1 159
109	206	Investering i datterselskaper	12	-	-
138	36	Investeringer i tilknyttede selskap og felleskontrollert virksomhet	12	51	206
776	1 283	Finansielle anleggsmidler	9,10	1 118	623
17 843	19 548	Sum anleggsmidler		19 413	17 858
		OMLØPSMIDLER			
602	879	Kunde- og andre kortsiktige fordringer	9,10,13	869	588
307	310	Investering i markedsbaserte verdipapirer	9,10	593	554
276	1 020	Betalingsmidler	9	1 129	342
1 185	2 209	Sum omløpsmidler		2 591	1 484
19 028	21 757	Sum eiendeler		22 070	19 342
		EGENKAPITAL OG GJELD			
		EGENKAPITAL			
2 700	2 700	Innskuddskapital		2 700	2 700
2 647	4 788	Opptjent annen egenkapital		4 950	2 918
-	-	Ikke-kontrollerende interesse		-22	-
5 347	7 488	Sum egenkapital		7 628	5 618
		LANGSIKTIG GJELD			
-	274	Utsatt skatt	11	334	31
369	344	Pensjonsforpliktelser	5	345	369
-	67	Andre forpliktelser		163	7
10 644	10 456	Langsiktig rentebærende gjeld	9,10,16	10 456	10 644
11 013	11 141	Sum langsiktig gjeld		11 298	11 051
		KORTSIKTIG GJELD			
1 696	1 302	Kortsiktig rentebærende gjeld	9,10	1 301	1 696
972	1 260	Leverandørgjeld og annen kortsiktig gjeld	9,10	1 277	977
-	566	Betalbar skatt	11	566	-
2 668	3 128	Sum kortsiktig gjeld		3 144	2 673
19 028	21 757	Sum egenkapital og gjeld		22 070	19 342

Oslo, 24. mars 2011
Styret i Statnett SF

Bjarne Aamodt
Styrets leder

Thor Håkstad
Styrets nestleder

Kirsten Indgjerd Værdal

Grethe Høiland

Heidi Ekrem

Per Hjorth

Pål Erland Opgård

Kjerstin Bakke

Steinar Joråndstad

Auke Lont
Konsernsjef

Oppstilling av endringer i egenkapital

Morselskap					Konsern						
Innskutt kapital	Fond	Opptjent annen egenkapital		Sum	Beløp i mill. kr	Sum	Ikke-kontrollerende interesse	Sum egenkapital henført eier i Stantnett SF	Opptjent annen egenkapital		Innskutt kapital
									Fond		
2 700	-3	2 569	5 266	01-01-09	6 585	-	6 585	3 888	-3	2 700	
-	-	574	574	Årsresultat	-480	-	-480	-480	-	-	
-	6	-	6	Øvrige resultatetelementer	6	-	6	-	6	-	
-	-	-	-	Endring tidligere år *	6	-	6	6	-	-	
-	-	-499	-499	Vedtatt utbytte	-499	-	-499	-499	-	-	
2 700	3	2 644	5 347	31-12-09	5 618	-	5 618	2 915	3	2 700	
2 700	3	2 644	5 347	01-01-10	5 618	-	5 618	2 915	3	2 700	
-	-	2 279	2 279	Årsresultat	2 198	-25	2 223	2 223	-	-	
-	-6	-	-6	Øvrige resultatetelementer	-6	-	-6	-	-6	-	
-	-	-132	-132	Vedtatt utbytte	-132	-	-132	-132	-	-	
-	-	-	-	Ikke-kontrollerende interesse	28	28	-	-	-	-	
-	-	-	-	Ikke-kontrollerende interesse ved oppkjøp	-78	-25	-53	-53	-	-	
2 700	-3	4 791	7 488	31-12-10	7 628	-22	7 650	4 953	-3	2 700	

* Endring tidligere år knyttes til avvik mellom rapportert tall og endelig avlagt regnskap for datterselskaper i 2008.

Kontantstrømoppstilling

Morselskap		Beløp i mill. kr	Note	Konsern	
2009	2010			2010	2009
KONTANTSTRØMMER FRA OPERASJONELLE AKTIVITETER					
375	3 133	Resultat før skattekostnad		3 058	-668
-3	-6	Tap/ gevinst(-) ved salg av anleggsmidler	6	-6	-3
653	656	Ordinære avskrivninger og nedskrivninger	6,7	666	662
-	-70	Tap/ gevinst(-) ved salg av investering i datterselskap, tilknyttet selskap og felleskontrollert virksomhet	12	-28	-
-	6	Periodens betalte skatt	11	6	-
379	310	Periodens resultatførte renter	8	306	370
37	23	Periodens mottatte renter	8	29	35
-476	-362	Periodens betalte renter	8	-362	-470
-517	-329	Endring i kundefordringer/ leverandørgjeld	9	-348	-525
-938	431	Endring i andre tidsavgrensingsposter	9	494	137
-	-	Resultat selskap konsolidert etter egenkapital metoden	12	-11	-
-490	3 792	Netto kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter		3 804	-462
KONTANTSTRØM FRA INVESTERINGSAKTIVITETER					
9	13	Innbetalinger ved salg av varige driftsmidler	6	13	9
-1 257	-1 888	Utbetalinger ved kjøp av varige driftsmidler og anlegg under utførelse	6,7	-1 892	-1 278
-	-	Virksomhetssammenslutning NorGer netto for overtatte kontanter	18	-32	-
-	15	Endring i investering i datterselskap, tilknyttet selskap og felleskontrollert virksomhet	12	93	-
-11	41	Endring i langsiktige lånefordringer	9	56	-
6	2	Endring i kortsiktige lånefordringer	9	-	-
1 129	22	Mottatt utbytte	8,12	22	1 129
-124	-1 795	Netto kontantstrøm fra investeringsaktiviteter		-1 740	-140
KONTANTSTRØMMER FRA FINANSIERINGSAKTIVITETER					
2 202	1 250	Innbetalinger ved opptak av ny rentebærende gjeld	9	1 250	2 202
-1 251	-2 364	Utbetalinger ved nedbetaling av rentebærende gjeld	9	-2 364	-1 251
150	151	Innbetalinger ved salg av markedsbaserte verdipapirer	9	305	293
-224	-158	Utbetalinger ved kjøp av markedsbaserte verdipapirer	9	-336	-357
-499	-132	Utbetalinger av utbytte		-132	-499
378	-1 253	Netto kontantstrømmer fra finansieringsaktiviteter		-1 277	388
-236	744	Netto kontantstrøm for perioden		787	-214
512	276	Kontanter og kontantekvivalenter ved periodens begynnelse	9	342	556
276	1 020	Kontanter og kontantekvivalenter ved periodens slutt	9	1 129	342

Inkludert i kontanter og kontantekvivalenter pr. 31. desember 2010 er bundne skattetrekkmidler med 41 millioner kroner i morselskapet og 42 millioner kroner i konsernet.

Ubenyttet trekkrettighet på 2 000 millioner kroner er ikke inkludert i kontanter og kontantekvivalenter ovenfor.

Note 1

Note 1 IFRS regnskapsprinsipper gjeldende for 2010

Generelt

Statnett SF (morselskapet) er et norsk statsforetak som ble stiftet 20. desember 1991. Staten ved Olje- og energidepartementet er eiere. Foretaket har utstedt obligasjonslån som er notert på Oslo børs. Hovedkontoret har adresse Husebybakken 28B, 0379 Oslo.

Grunnlag for utarbeidelse av regnskapet

Konsernregnskapet og selskapsregnskapet er utarbeidet i overensstemmelse med gjeldende International Financial Reporting Standards (IFRS), slik de er godkjent av EU.

Referanser til «IFRS» skal heretter bety referanser til IFRS-standardene som er godkjent av EU.

Regnskapene er utarbeidet basert på historisk kost-prinsippet, med følgende unntak:

- Alle derivater, alle finansielle eiendeler og forpliktelser klassifisert som «virkelig verdi over resultatet» eller «tilgjengelig for salg», bokføres til virkelig verdi.
- Bokført verdi på eiendeler og gjeld som er sikret, justeres for å registrere endringer i virkelig verdi som følge av sikringen.
- Eiendeler blir vurdert ved hver rapporteringsdato med tanke på verdifall. Hvis gjenvinnbart beløp på eiendelen er lavere enn bokført verdi, blir eiendelen nedskrevet til gjenvinnbart beløp.

Nye regnskapsstandarder

Nedenfor er listet opp nye/reviderte/tillegg til standarder og fortolkninger som pr 31.12.2010 hadde tråd i kraft for regnskapsåret 1.1.-31.12.2010. Kun forhold som antas å være relevante for Statnett, er inkludert.

IFRS 3 (revidert) Virksomhetssammenslutninger

Mange endringer, herunder måling av goodwill knyttet til ikke-kontrollerende eierinteresser og trinnvise oppkjøp, betingede vederlag og kostnadsføring av oppkjøpsutgifter.

IAS 27 (revidert) Konsernregnskap og separat finansregnskap

Mange endringer, herunder regnskapsføring av ikke-kontrollerende eierinteresser (enhetssynet), tap av kontroll i datterselskap hvor redusert eierandel videreføres og utdeling fra datterselskap/tilknyttet selskap/fellekontrollert virksomhet.

Nedenfor er listet opp nye/reviderte/tillegg til standarder og fortolkninger som pr 31.12.2010 var offentliggjort, men ikke trådt i kraft for regnskapsåret 1.1.-31.12.2010. Kun forhold som antas å være relevante for Statnett, er inkludert.

Konsernets ledelse vurderer at alle de obligatoriske

og relevante EU-vedtatte standardene og fortolkningene over vil bli implementert i konsernregnskapet fra ikrafttredelsestidspunktet, hvis ikke annet besluttes.

Nedenfor gjennomgås de implikasjoner disse standardene forventes å gi i regnskapet for Statnett konsern:

Endringer til IFRS 7 Finansielle instrumenter – opplysninger

Endringen vedrører notekrav i forbindelse med overføring av finansielle eiendeler som selskapet fortsatt har en involvering i. Ikrafttredelsestidspunktet for IFRS 9 er satt til 1. juli 2011, men standarden er fortsatt ikke godkjent av EU. Konsernet forventer å anvende standarden fra og med 1. januar 2012. Endringen i standarden forventes ikke å ha noen vesentlig innvirkning på regnskapet for Statnett konsern.

IFRS 9 Financial Instruments

IFRS 9 erstatter klassifikasjons- og målereglene i IAS 39 Finansielle instrumenter – innregning og måling for finansielle instrumenter. Etter IFRS 9 skal finansielle eiendeler som inneholder vanlige lånevilkår regnskapsføres til amortisert kost, med mindre en velger å føre dem til virkelig verdi, mens andre finansielle eiendeler skal regnskapsføres til virkelig verdi. Klassifikasjons- og målereglene for finansielle forpliktelser i IAS 39 videreføres, med unntak for finansielle forpliktelser utpekt til virkelig verdi med verdiendring over resultat (virkelig verdi-opsjon), hvor verdiendringer knyttet til egen kredittisiko separeres ut og føres over andre inntekter og kostnader. Ikrafttredelsestidspunktet for IFRS 9 er satt til 1. januar 2013, men standarden er fortsatt ikke godkjent av EU. Konsernet forventer å anvende standarden fra og med 1. januar 2013.

IAS 24 (revidert) Opplysninger om nærstående parter

I forhold til gjeldende IAS 24 har den reviderte standarden en klargjøring og forenkling av definisjonen av nærstående parter. Ikrafttredelsestidspunktet er satt til 1. januar 2011. Konsernet forventer å anvende revidert IAS 24 fra og med 1. januar 2011.

IASBs årlige forbedringsprosjekt

Gjennom det årlige forbedringsprosjektet har IASB vedtatt endringer i en rekke standarder. Disse endringene trer i kraft med virkning for 1. juli 2010 og senere. Endringene er fortsatt ikke godkjent av EU. Konsernet forventer å anvende endringene fra 1. januar 2011. Nedenfor er listet opp de viktigste endringene som kan få effekt for innregning, måling og noteopplysninger:

- IFRS 3 – Virksomhetssammenslutninger: Det tas inn

en presisering om at endringene i IFRS 7, IAS 32 og IAS 39 som fjerner unntaket for betinget vederlag, ikke gjelder for betinget vederlag i forbindelse med virksomhetssammenlutninger hvor oppkjøpstidspunktet er tidligere enn anvendelsen av IFRS 3 (revidert i 2008).

Videre innføres det en begrensning av omfanget av målealternativer for komponenter av ikke-kontrollerende eierinteresser (minoritetsinteresser).

- IFRS 7 – Finansielle instrumenter – opplysninger: Det er gjort endringer i standarden som poengterer samspillet mellom kvantitative og kvalitative opplysninger og art og omfang av risiko knyttet til finansielle instrumenter. Det er videre gjort endringer i notekravene knyttet til kvantitative opplysninger og opplysninger om kredittisiko.

- IAS 27 – Konsernregnskap og finansregnskap: Det tas inn en presisering om at endringer i IAS 21, IAS 28, og IAS 31 som fulgte av endringene i IAS 27 skal anvendes prospektivt for regnskapsperioder som starter på eller etter 1. juli 2009, eller tidligere dersom IAS 27 er tidliganvendt.

- IAS 1 – Presentasjon av finansregnskap: Det tas inn en presisering om at det skal presenteres en analyse av hver enkelt komponent av andre inntekter og kostnader for hver enkelt komponent av egenkapitalen, enten i oppstillingen over endringer i egenkapital eller i noter til finansregnskapet.

- IAS 34 – Delårsrapportering: Det gis veiledning i forhold til anvendelsen av opplysningskravene i IAS 34, og det angis ytterligere krav til opplysninger knyttet til omstendigheter som vil påvirke den virkelige verdien av finansielle instrumenter og deres klassifisering, overføringer mellom ulike kategorier av finansielle instrumenter i virkeligverdi hierarkiet, endringer i klassifiseringen av finansielle eiendeler og endringer i betingede forpliktelser og eiendeler.

Ingen av endringene over anses å medføre vesentlig endring i konsernets anvendelse av regnskapsprinsipper eller noteopplysninger.

Viktige regnskapsestimater og forutsetninger

Utarbeidelse av finansregnskap i overensstemmelse med IFRS krever at ledelsen gjør vurderinger og estimater og tar forutsetninger som påvirker anvendelsen av regnskapsprinsipper. Dette påvirker regnskapsførte beløp for eiendeler og gjeld på balansedagen, samt rapportering av betingede eiendeler og forpliktelser, og rapporterte inntekter og kostnader i perioden.

Enkelte beløp som påvirker Statnetts regnskap, må estimeres. Det krever at Statnett må ta forutsetninger med hensyn til verdier eller usikre forhold på tidspunktet for utarbeidelse av regnskapet. Sentrale regnskapsestimater er estimater som er viktig for presentasjonen av konsernets økonomiske stilling og resultater, og som krever ledelsens subjektive og komplekse vurderinger, ofte som følge av behovet for å lage estimater om forhold som er beheftet med usikkerhet. Statnett vurderer slike estimater løpende ut fra historiske resultater og erfaringer, konsultasjoner med eksperter, trender, prognoser og andre metoder som Statnett anser som rimelige i de enkelte tilfeller.

Avsetning for forpliktelser knyttet til tvister og rettslige krav innregnes når konsernet, som følge av en tidligere hendelse, har en eksisterende juridisk eller selvpålagt forpliktelse. Videre må beløpet kunne estimeres pålitelig, og det må være sannsynlig at forpliktelsen vil bli gjort opp. Avsetningene måles til ledelsens beste estimat på balansedagen.

Forsikringskrav er å anse som en betinget eiendel, og inntektsføring skjer først når inntekten er så godt som sikker. I forbindelse med utbyggingsprosjekter der merkostnader knyttet til reparasjon av skader utgjør en del av kostprisen på anlegget, og det ikke er grunnlag for nedskrivning, føres forsikringskravet som en reduksjon av anskaffelseskosten på prosjektet. Reduksjon av kostpris med forsikringskrav forutsetter at forsikringsselskapet har erkjent skaden, og at beløpet kan estimeres pålitelig.

Vesentlige poster knyttet til bruk av estimater for Statnett er relatert til:

Beløp i mill. kr		Konsern	
Regnskapspost	Note	Estimat/forutsetninger	Bokført verdi
Varige driftsmidler	6	Gjenvinnbart beløp og estimat på korrekt gjenværende utnyttbar levetid	16 396
Pensjonsforpliktelser	5	Økonomiske og demografiske forutsetninger	345

Avskrivninger / Amortisering

Varige driftsmidler

Avskrivninger er basert på ledelsens vurdering av utnyttbar levetid for varige driftsmidler. Vurderingene kan endres med bakgrunn i blant annet teknologisk utvikling og historisk erfaring. Dette kan medføre endringer i estimert utnyttbar levetid og dermed avskrivninger. Teknologisk utvikling er vanskelig å forutse, og Statnetts syn på hvor hurtig endringene vil komme, kan endres over tid. Hvis forventningene endres vesentlig, vil avskrivningene justeres med effekt på fremtidige perioder. Det henvises til nærmere omtale under «Varige driftsmidler» lenger bak.

Nedskrivninger

Varige driftsmidler

Statnett har foretatt betydelige investeringer i varige driftsmidler. Disse verdifulles når det foreligger indikasjoner på verdifall. Varige driftsmidler i morselskapet anses som én kontantgenererende enhet og vurderes samlet da Statnett SF har én samlet inntektsramme. I datterselskaper vurderes hvert driftsmiddel individuelt.

Fremover vil det bli foretatt betydelige investeringer. I stor grad skjer det via egenregiprosjekter og balanseføres som anlegg under utførelse inntil driftmidlet er klart til bruk. Prosjekter under utførelse vurderes per prosjekt ved indikasjoner på verdifall.

Estimater av gjenvinnbare beløp av eiendeler må delvis baseres på ledelsens vurderinger, herunder beregning av eiendelenes inntektsgenererende kapasitet og sannsynlighet for konsesjoner ved utbyggingsprosjekter. Endringer i omstendighetene og i ledelsens forutsetninger kan føre til nedskrivninger i de aktuelle perioder.

Goodwill

Kontantgenererende enheter som er tilordnet goodwill, vurderes for nedskrivning årlig, eller oftere hvis det foreligger indikasjoner på verdifall. Hvis det gjenvinnbare beløpet (det høyeste av netto salgsverdi og bruksverdi) av den kontantgenererende enheten er lavere enn regnskapsført verdi, reduserer nedskrivningene først regnskapsført verdi av eventuell goodwill og deretter regnskapsført verdi av enhetens øvrige eiendeler forholdsmessig basert på regnskapsført verdi av de enkelte eiendelene i enheten. Regnskapsført verdi av individuelle eiendeler reduseres ikke under gjenvinnbart beløp eller null. Nedskrivninger av goodwill kan ikke reverseres i en senere periode hvis den virkelige verdien av den kontantgenererende enheten øker. Eventuelt verdifall innregnes som en del av nedskrivninger i resultatregnskapet.

Andre immaterielle eiendeler

Ved hvert rapporteringstidspunkt vurderer konsernet om det foreligger indikasjoner på verdifall for immaterielle eiendeler med bestemt levetid. Hvis det foreligger indikasjoner på verdifall, estimeres det gjenvinnbare beløpet for eiendelene for å vurdere eventuell nedskrivning. Immaterielle eiendeler med ubestemt levetid og immaterielle eiendeler som ikke er tatt i bruk, vurderes årlig for nedskrivning.

Pensjonskostnader, pensjonsforpliktelser og pensjonsmidler

Beregning av pensjonskostnader og netto pensjonsforpliktelser (forskjellen mellom pensjonsforpliktelser og pensjonsmidler) foretas på grunnlag av en rekke

estimater og forutsetninger. Endringer i og avvik fra estimater og forutsetninger (estimatavvik) påvirker virkelig verdi av netto pensjonsforpliktelser, men resultatføres ikke før det akkumulerte estimatavviket overstiger 10 prosent av det høyeste av pensjonsforpliktelsen og pensjonsmidler ved begynnelsen av regnskapsåret.

Konsolideringsprinsipper

Konsoliderte selskaper

Konsernregnskapet omfatter Statnett SF og datterselskaper der Statnett SF har kontroll. Normalt vil dette være selskaper der Statnett SF enten direkte eller indirekte via datterselskaper eier mer enn 50 % av de stemmeberettigede aksjene.

Konsernregnskapet er utarbeidet med ensartede regnskapsprinsipper for like transaksjoner og andre hendelser under like forutsetninger. Klassifiseringen av poster i resultat og balanse er gjennomført etter ensartede definisjoner. Utarbeidelse av konsernregnskapet skjer etter oppkjøpsmetoden og viser konsernet som om det var én enhet. I konsernregnskapet er alle mellomværender og interne transaksjoner mellom selskaper innenfor konsernet eliminert.

Kostprisen på aksjer i datterselskaper er eliminert mot egenkapitalen på oppkjøpstidspunktet. Merverdier utover den underliggende egenkapital i datterselskaper fordeles til de eiendeler og gjeldsposter som merverdien kan knyttes til. Den del av kostprisen som ikke kan tilskrives bestemte eiendeler, representerer goodwill.

Statnett SFs Pensjonskasse er ikke en del av konsernet. Innskutt egenkapital i pensjonskassen er vurdert til virkelig verdi, og klassifisert som finansielt anleggsmiddel.

Investering i felleskontrollert virksomhet

Som felleskontrollert virksomhet defineres selskap hvor det foreligger kontraktmessig avtale som gir felles kontroll sammen med en eller flere parter. Resultat, eiendeler og gjeld i felleskontrollert selskap regnskapsføres etter egenkapitalmetoden. Dette innebærer at konsernets andel av årets resultat etter skatt og avskrivninger på eventuelle merverdier resultatføres på egen linje i resultatregnskapet mellom driftsresultat og finansposter. Regnskapet i det felleskontrollerte selskap er omarbeidet i henhold til IFRS. I konsernbalansen står eierandel i felleskontrollert selskap oppført som finansielle anleggsmidler til opprinnelig kostpris med tillegg av akkumulerte resultatandeler og fradrag for utbytte.

Investering i tilknyttet selskap

Tilknyttet selskap er enhet hvor konsernet har betydelig innflytelse, men ikke kontroll over den finan-

Note 1

Forts. note 1 IFRS regnskapsprinsipper gjeldende for 2010

sielle og operasjonelle styringen. Normalt vil dette være selskaper hvor konsernet eier mellom 20 og 50 % av de stemmeberettigede aksjene. Resultat, eiendeler og gjeld i tilknyttet selskap regnskapsføres etter egenkapitalmetoden. Dette innebærer at konsernets andel av årets resultat etter skatt og avskrivninger på eventuelle merverdier resultatføres på egen linje i resultatregnskapet mellom driftsresultat og finansposter. Regnskapet i det tilknyttede selskap er omarbeidet i henhold til IFRS. I konsernbalansen står eierandel i tilknyttet selskap oppført som finansielle anleggsmidler til opprinnelig kostpris med tillegg av akkumulerte resultatandeler og fradrag for utbytte.

Kjøp/salg av datterselskaper, felleskontrollerte selskaper og tilknyttede selskaper

Ved kjøp og salg av datterselskaper, felleskontrollerte selskaper og tilknyttede selskaper er disse inkludert i konsernregnskapet for den del av året de har vært del av eller tilknyttet konsernet.

Investering i andre selskaper

Investering i selskaper hvor konsernet eier mindre enn 20 prosent av den stemmeberettigede aksjekapital, klassifiseres som «tilgjengelig for salg» og balanseføres til virkelig verdi dersom virkelig verdi kan måles pålitelig. Verdiendring føres under øvrige resultatелеmenter i totalresultatoppstillingen.

Investering i datterselskaper, felleskontrollert virksomhet og tilknyttet selskap i Statnett SF (selskapsregnskapet)

Investeringer i datterselskaper, felleskontrollert selskap og tilknyttet selskap behandles etter kostmetoden i selskapsregnskapet. Avgitt konsernbidrag (netto etter skatt) tillegges kostpris på investering i datterselskap. Mottatt konsernbidrag og utbytte resultatføres som finansinntekt i den grad utbytte og konsernbidrag ligger innenfor opptjente resultater i eierperioden. Utbytte utover opptjente resultater i eierperioden behandles som reduksjon av aksjeinvesteringen.

Virksomhetssammenslutninger

Virksomhetssammenslutninger innregnes i henhold til oppkjøpsmetoden. Anskaffelseskost er summen av virkelig verdi på oppkjøpstidspunktet av eiendeler som overdras, gjeld som pådras eller overtas som vederlag for kontroll av den oppkjøpte virksomheten, pluss kostnader som kan henføres direkte til virksomhetssammenslutninger.

Den kjøpte virksomhetens identifiserbare eiendeler, gjeld og betingede forpliktelser som tilfredsstiller vilkårene for regnskapsføring under IFRS 3, innregnes til virkelig verdi på oppkjøpstidspunktet, bortsett fra varige driftsmidler som klassifiseres som holdt

for salg og som innregnes til virkelig verdi minus salgskostnader. Goodwill som oppstår ved oppkjøp, innregnes som en eiendel målt til overskytende av toltalt overført vederlag og verdi av minoritetsinteresser i oppkjøpt selskap utover nettoverdi av oppkjøpte identifiserbare eiendeler og overtatte forpliktelser. Hvis konsernets andel av netto virkelig verdi av den kjøpte virksomhetens identifiserbare eiendeler, gjeld og betingede forpliktelser etter revurdering overstiger totalt vederlag, innregnes det overskytende beløpet i resultatregnskapet umiddelbart.

Segmentrapportering

Selskapet har identifisert sitt rapporteringssegment basert på hvilken risiko og avkastning som påvirker virksomheten. Det eneste virksomhetssegment ifølge IFRS er systemansvarlig nettselskap som drives innen Norge. Virksomheten følges opp som ett geografisk segment. Datterselskaper kvalifiserer heller ikke som særskilte rapporteringspliktige virksomhetssegmenter etter kriterier i IFRS. Selskapet og konsernet rapporteres som ett virksomhetssegment.

Kontantstrømpstilling

Kontantstrømpstilling er utarbeidet etter den indirekte metode. Kontanter inkluderer kontanter i kasse og bankbeholdning. Kontantekvivalenter er kortsiktig likvide investeringer som omgående kan konverteres til kontanter med et kjent beløp, og med maksimal løpetid på 3 måneder.

Prinsipper for inntektsføring

Driftsinntekter måles til virkelig verdi og inntektsføres når de er opptjent, netto etter offentlige avgifter. Driftsinntekter rapporteres brutto, unntatt i de tilfeller hvor Statnett primært opptrer som avregningsfunksjon knyttet til fellesnett og krafthandel.

Renteinntekter inntektsføres over tid når de opptjenes. Utbytte fra investeringer inntektsføres når utbyttet er vedtatt.

Inntektsramme, tariff og mer-/mindreinntekt

Generelt

Statnett er operatør av sentralnettet og tre regionale fellesnett. Som operatør er Statnett ansvarlig for å fastsette årlige tariff (pris på tjenestene) som dekker de regulerte kostnadene i det enkelte fellesnett. Sentralnettet er et fellesnett. I et regnskapsår vil de totale inntekter avvike fra den regulerte inntekten.

Inntektsramme – utleie av nett – monopolvirksomhet

Statnett eier overføringsanlegg (ledninger og kabler) som leies ut til markedet, enten direkte til kunden eller via en operatør. Denne virksomheten er monopolregulert. Det innebærer at Norges vassdrags- og

energidirektorat (NVE) setter en grense – inntektsramme – for hvor høy leie netteieren hvert år kan kreve for sine anlegg.

Grunnlaget for beregning av inntektsramme er kostnader (inkludert kapitalkostnader) to år tilbake i tid. I tillegg dekkes eiendomsskatt og transittkostnader i henhold til faktiske kostnader. Det gis videre et tillegg for investeringer.

Det kan være usikkerhet knyttet til verdsettelsen av de enkelte beløp som inngår i inntektsrammen.

Økte inntekter som følge av forhold som krever søknader om justering av inntektsrammer eller fortolkning av forskrifter som er søkt avklart med NVE, er kun tatt med i regnskapet i den utstrekning det vurderes som så godt som sikkert at inntekten vil bli en realitet.

Inntektsrammen periodiseres i regnskapet med 1/12 per måned. Inntektsramme for Statnett inngår brutto som del av driftsinntekt «Krafttransport».

Flaskehalsinntekter

Flaskehalsinntekter oppstår som følge av at det er prisforskjeller på kraft mellom prisområder i Norden og mellom Norge og Nederland. Når det overføres kraft mellom områder med ulike priser, oppstår det gevinster som kalles flaskehalsinntekter.

Utleie av utenlandskabler

– utenfor monopolvirksomhet

Inntekter fra utenlandskablene utenfor norsk sektor er basert på kontrakt og inngår ikke i Statnetts inntektsramme. Inntektsførsel skjer månedlig med 1/12-del av den årlige kontraktssum. Inntekten rapporteres sammen med inntektsramme som del av driftsinntekt «Driftsinntekter regulert virksomhet».

Inntektsramme overføringstap

Inntekter

Som operatør får Statnett en egen inntektsramme for overføringstapet i sentralnettet. Bokført inntektsramme for overføringstap i regnskapsåret er beregnet ved å ta faktisk målt tap (i MWh) to år for regnskapsåret multiplisert med faktisk elspotpris i regnskapsåret. Inntektsramme vedrørende overføringstap for Statnett inngår brutto som del av driftsinntekt «Driftsinntekter regulert virksomhet».

Avvik mellom inntektsramme for overføringstap og faktiske kostnader for kjøp av overføringstap i regnskapsåret er i henhold til retningslinjene fordelt mellom anleggseierne i det enkelte fellesnett Statnett er operatør for. I regnskapet er det tatt hensyn til at andre eiere i sentralnettet dekker en andel i henhold til sin inntektsramme.

Overføringstap (kraftkjøp)

Kostnadsføring skjer i takt med målt avvik mellom

innmating og uttak av strøm i sentralnettet. Tapets størrelse vil blant annet variere avhengig av temperatur, belastning i nettet og strømpris. Tap ved transport av kraft i sentralnettet og de regionale fellesnett dekkes av nettets operatør og regnskapsføres som ordinær driftskostnad.

Fellesnett – tariffing og årets mer-/mindreinntekt *Tariffinntekter*

Statnett har som operatør for sentralnettet og tre fellesnett ansvar for å fakturere brukerne for de tjenestene de mottar. Faktureringen skjer på grunnlag av et prissystem (tariffmodell) som er i henhold til retningslinjer gitt av NVE. Prissystemet består av faste ledd og variable ledd (energileddet). Faste ledd faktureres jevnt over året, mens energileddet faktureres i takt med kundens målte innlevering og uttak fra nettet.

Mer-/mindreinntekt

Årets tariff fastsettes med henblikk på at mer-/mindreinntekt skal gå i null over tid. Tariffen fastsettes i forkant av året. Kraftpris og andre parametre som inngår i inntekter og kostnader, må da estimeres. Gjennom året og ved årets slutt vil det derfor oppstå avvik mellom fakturerte inntekter og periodiserte kostnader. Avviket kalles mer-/mindreinntekt.

Mer-/mindreinntekt ved årets slutt blir tatt hensyn til ved fastsettelse av tariffen for påfølgende år.

Kraftsalg/-kjop

Statnett er systemansvarlig nettselskap (TSO) og avregningsansvarlig for regulerkraftmarkedet. Avregningsansvaret innebærer at Statnett i ettertid sammenstiller målte og avtalte energivolum, beregner avviket, samt foretar det økonomiske oppgjøret mellom aktørene. Oppgjøret er basert på prisene i regulerkraftmarkedet. Oppgjøret i regulerkraftmarkedet skal netto gå i null. Statnett mottar et gebyr per MWh som avregnes. Skjer oppgjøret over landegrensene i Norden, vil det oppstå en marginal prisdifferanse basert på gjennomsnitt av norsk og utenlandsk regulerkraftpris, som tilfaller/belastes Statnett som systemansvarlig.

Funksjonen som avregningsansvarlig anses ikke som en kommersiell virksomhet, og netto kraftomsetning inngår i regnskapslinje «Systemtjenester» som ett av flere kostnadselementer.

Kraftsalg/kjøp resultatføres når det er opptjent/påløpt, det vil si på leveringstidspunktet.

KundeprosjeKter

For prosjeKter anvendes løpende inntektsføring basert på måling av estimert virkelig verdi. Dette innebærer at inntektsføringen skjer etter hvert som arbeidet utføres med henvisning til fullføringsgraden.

Fullføringsgraden fastsettes på grunnlag av forholdet mellom hittil påløpte utgifter for utført arbeid og de estimerte totale prosjeKtutgiftene. Inntekter inngår i andre driftsinntekter. Fakturerte og opptjente prosjeKtinntekter inngår i kundefordringer.

For prosjeKter som forventes å gi tap, er hele det forventede tap kostnadsført.

Skatter

Skattekostnaden i resultatregnskapet omfatter både periodens betalbare skatt og endringene i utsatt skatt/skattefordel. Betalbar skatt beregnes på grunnlag av årets skattemessige resultat. Netto utsatt skatt/skattefordel er beregnet på grunnlag av midlertidige forskjeller mellom regnskaps- og skattemessige verdier og ligningsmessig underskudd til fremføring.

Skatteøkende og skattereduserende midlertidige forskjeller som reverseres eller kan reverseres, er utlignet. Utsatt skattefordel er oppført når det er sannsynlig at selskapet vil ha tilstrekkelig skattemessig overskudd til å nyttiggjøre skattefordelen. Utsatt skatt og skattefordel som kan balanseføres, er balanseført til nominell verdi og oppført netto i balansen.

Eiendomsskatter resultatføres og betales i inntektsåret. Disse klassifiseres under andre driftskostnader.

Klassifisering av poster i balansen

En eiendel klassifiseres som kortsiktig (omløpsmiddel) når den er knyttet til varekretsløpet, fordring som tilbakebetales innen ett år samt «eiendeler som ikke er bestemt til varig eie eller bruk for virksomheten». Andre eiendeler er anleggsmidler. Skillet mellom kortsiktig og langsiktig gjeld trekkes ved ett år til forfallstidspunktet. Første års avdrag på langsiktige lån er klassifisert som kortsiktig gjeld.

Anlegg under utførelse

Anlegg under utførelse balanseføres til anskaffelseskost med fradrag for eventuelle akkumulerte tap ved verdifall. Anlegg under utførelse blir ikke avskrevet.

ForprosjeKter

Kostnadene til forprosjektering (engineering) av investeringer, blir balanseført som anlegg under utførelse etter beslutning om investering. Det vurderes løpende om konsesjonsforhold eller andre årsaker betinger hel eller delvis nedskrivning av påløpte prosjeKtkostnader. Nedskrivninger reverseres dersom grunnlaget for nedskrivning ikke lenger er til stede.

Renter i byggeperioden

Låneutgifter knyttet til egne anlegg under utførelse, balanseføres. Rentene beregnes ut fra en gjennomsnittlig innlånsrente og investeringens omfang, da finansieringen ikke er identifisert spesifikt til det enkelte prosjeKt.

Varige driftsmidler

Varige driftsmidler er balanseført til kostpris med fratrukk av akkumulerte avskrivninger og nedskrivninger. Avskrivningene reduserer balanseført verdi av varige driftsmidler, eksklusive tomter, til estimert restverdi ved utløpet av estimert utnyttbar levetid. Ordinære lineære avskrivninger er foretatt fra det tidspunkt driftsmidlet var klart til bruk og beregnes ut fra estimert utnyttbar levetid. Tilsvarende gjelder også driftsmidler anskaffet fra andre netteiere. Det foretas dekomponering av kostprisen når driftsmidlet består av komponenter med ulik utnyttbar levetid.

Estimert utnyttbar levetid, avskrivningsmetode og restverdi vurderes en gang per år. Verdifulderinger skjer når det foreligger indikasjoner på verdifall. Varige driftsmidler i morselskapet anses som én kontantgenererende enhet og vurderes samlet da Statnett SF har en samlet inntektsramme. I datterselskaper vurderes hvert driftsmiddel individuelt. Restverdien anslås til null ved utløp av utnyttbar levetid for de fleste eiendeler.

Gevinst eller tap ved avgang eller utrangering av varige driftsmidler beregnes som differansen mellom salgsinntekt og driftsmidlets balanseførte verdi. Gevinst/tap ved avgang resultatføres som annen driftsinntekt/-kostnad. Tap ved utrangering resultatføres som av-/nedskrivning.

Erstatninger

Engangserstatninger i forbindelse med grunnnerv og lignende inkluderes i kostpris på driftsmidlet.

Løpende erstatninger resultatføres i det året hvor erstatningen pådras.

Vedlikehold/påkostning

Vedlikeholdskostnader resultatføres når de er påløpt. Det foretas ikke avsetninger knyttet til periodisk vedlikehold av nettet (transformatorstasjoner eller strømledninger). Selv om vedlikeholdet er periodisk for den enkelte transformatorstasjon eller strømledning, anses det ikke periodisk for hele nettet ettersom hele nettet blir sett på som én kontantgenererende enhet. Ved utskifting av driftsmidlet, blir eventuell gjenværende regnskapsmessig verdi resultatført som tap ved avgang.

Utgifter som vesentlig forlenger driftsmidlets utnyttbare levetid og/eller øker kapasiteten, balanseføres.

Immaterielle eiendeler

Immaterielle eiendeler som er kjøpt separat, måles ved førstegangs innregning til anskaffelseskost. For immaterielle eiendeler som inngår i en virksomhets sammenslutning, er anskaffelseskost målt til virkelig verdi på transaksjonstidspunktet. I senere perioder regnskapsføres immaterielle eiendeler til anskaff-

Note 1

Forts. note 1 IFRS regnskapsprinsipper gjeldende for 2010

felseskost fratrukket akkumulerte amortiseringer og nedskrivninger. Immaterielle eiendeler med bestemt levetid amortiseres over utnyttbar levetid som vurderes minst en gang i året. Immaterielle eiendeler amortiseres lineært siden dette best reflekterer forbruket av eiendelene.

Goodwill

Goodwill som oppstår i en virksomhetssammenslutning, amortiseres ikke. Goodwill genererer ikke kontantstrømmer uavhengig av andre eiendeler eller grupper av eiendeler, og tilordnes til de kontantgenererende enhetene som ventes å dra fordel av synergi-effektene av sammenslutningen som var opphavet til goodwill. Kontantgenererende enheter som er tilordnet goodwill, vurderes for nedskrivning årlig, eller oftere hvis det foreligger indikasjoner på verdifall. Hvis det gjennvinnbare beløpet (det høyeste av netto salgsverdi og bruksverdi) av den kontantgenererende enheten er lavere enn bokført verdi, reduserer nedskrivningene først bokført verdi av eventuell goodwill og deretter bokført verdi av enhetens øvrige eiendeler forholdsmessig basert på bokført verdi av de enkelte eiendelene i enheten. Bokført verdi av individuelle eiendeler reduseres ikke under gjennvinnbart beløp eller null. Nedskrivninger av goodwill kan ikke reverseres i en senere periode hvis den virkelige verdien av den kontantgenererende enheten øker. Eventuelt verdifall innregnes som en del av nedskrivninger i resultatregnskapet.

Nedskrivning av varige driftsmidler og immaterielle eiendeler annet enn goodwill

Ved hvert rapporteringstidspunkt vurderer konsernet om det foreligger indikasjoner på verdifall for varige driftsmidler og immaterielle eiendeler med bestemt levetid. Hvis det foreligger indikasjoner på verdifall, estimeres det gjennvinnbare beløpet for eiendelene for å vurdere eventuell nedskrivning. Immaterielle eiendeler med ubestemt levetid og immaterielle eiendeler som ikke er tatt i bruk, vurderes årlig for nedskrivning.

Det gjennvinnbare beløpet er det høyeste av netto salgsverdi og bruksverdi. Ved vurdering av bruksverdi neddiskonteres estimerte fremtidige kontantstrømmer til nåverdi ved hjelp av en diskonteringsrate som reflekterer nåværende markedsvurderinger av tidsverdien av penger og risiko som er spesifikk for eiendelen.

Hvis det gjennvinnbare beløpet for et driftsmiddel (eller kontantgenererende enhet) anslås til å være lavere enn bokført verdi, reduseres bokført verdi av driftsmidlet (eller den kontantgenererende enhet) til gjennvinnbart beløp. Hvis et verdifall senere blir reversert, økes regnskapsført verdi av driftsmidlet (den kontantgenererende enhet) til revidert estimat av gjennvinnbart beløp, men begrenset til den verdien som ville vært regn-

skapsført hvis ikke driftsmidlet (eller den kontantgenererende enhet) hadde vært nedskrevet i tidligere år.

Finansiell leasing

Konsernet som utleier

Finansielle leieavtaler

Konsernet presenterer utleide eiendeler som fordringer lik nettoinvesteringen i leiekontraktene. Konsernets finansinntekt fastsettes slik at det oppnås konstant avkastning på utestående fordringer over kontraktstiden. Direkte kostnader pådratt i forbindelse med å opprette leiekontrakten er inkludert i fordringen.

Operasjonelle leieavtaler

Konsernet presenterer eiendeler som er utleid, som anleggsmidler i balansen. Leieinntekten inntektsføres lineært over leieperioden. Direkte kostnader pådratt for å etablere den operasjonelle leieavtalen, er tillagt den utleide eiendelens balanseførte verdi, og blir kostnadsført i leieperioden på samme grunnlag som leieinntekten.

Konsernet som leietaker

Finansielle leieavtaler

Leieavtaler hvor konsernet overtar den vesentlige del av risiko og avkastning som er forbundet med eierskap av eiendelen, er finansielle leieavtaler. Ved leieperiodens begynnelse balanseføres finansielle leieavtaler til et beløp tilsvarende det laveste av virkelig verdi og minsteleiens nåverdi, fratrukket akkumulerte av- og nedskrivninger. Ved beregning av leieavtalens nåverdi benyttes den implisitte rentekostnaden i leiekontrakten dersom det er mulig å beregne denne, i motsatt fall benyttes selskapets marginale lånerente. Direkte utgifter knyttet til etablering av leiekontrakten er inkludert i eiendelens kostpris.

Samme avskrivningstid benyttes som for selskapets øvrige avskrivbare eiendeler. Dersom det ikke foreligger en rimelig sikkerhet for at selskapet vil overta eierskapet ved utløpet av leieperioden, avskrives eiendelen over den korteste av leieavtalens løpetid og for eiendelens estimerte utnyttbare levetid.

Operasjonelle leieavtaler

Leieavtaler hvor det vesentligste av risiko og avkastning som er forbundet med eierskap av eiendelen, ikke er overført konsernet, er klassifisert som operasjonelle leieavtaler. Leiebetalinger klassifiseres som driftskostnad og resultatføres lineært over kontraktperioden.

Forsknings- og utviklingsutgifter

Utgifter til forskning kostnadsføres løpende. Forskning er en intern prosess som ikke gir opphav til selvstendige immaterielle eiendeler som genererer fremtidige økonomiske fordeler.

Utgifter knyttet til utviklingsaktiviteter blir balanseført i den grad produktet eller prosessen er teknisk og kommersielt gjennomførbar og konsernet har tilstrekkelige ressurser til å ferdigstille utviklingen. Utgifter som balanseføres, inkluderer materialkostnader, direkte lønnskostnader og en andel av direkte henførbare fellesutgifter. Balanseførte utviklingskostnader føres i balansen til anskaffelseskost fratrukket akkumulerte av- og nedskrivninger.

Balanseførte utviklingskostnader avskrives lineært over eiendelens estimerte utnyttbare levetid.

Kundefordringer

Kundefordringer regnskapsføres til pålydende fratrukket eventuelle tap ved verdifall.

Betingede eiendeler og forpliktelser

Betingede forpliktelser er ikke regnskapsført i årsregnskapet. Det er opplyst om vesentlige betingede forpliktelser med unntak av betingede forpliktelser hvor sannsynligheten for forpliktelsen er lav.

En betinget eiendel er ikke regnskapsført i årsregnskapet, men opplyst om dersom det foreligger en viss sannsynlighet for at en fordel vil tilflyte konsernet.

Mer-/mindreinntekter er betingede forpliktelser/eiendeler etter IFRS og balanseføres således ikke.

Utbytte (fra morselskapet)

Avgitt utbytte regnskapsføres i konsernets regnskap i den perioden det blir godkjent i foretaksmøtet. Skjer godkjenning og utbetaling i forskjellige perioder, henføres beløpet til kortsiktig gjeld inntil utbetaling finner sted.

Pensjoner og pensjonsforpliktelser

Morselskapet og datterselskapene har pensjonsordninger som gir de ansatte rett til fremtidige pensjonsytelser (ytelsesplaner). Konsernets pensjonsordninger tilfredsstiller krav i lov om obligatorisk tjenestepensjon.

Ytelsene er basert på antall opptjeningsår og lønnsnivå ved oppnådd pensjonsalder. Full alderspensjon utgjør 70 % av pensjonsgrunnlaget redusert med pensjonsutbetalinger fra den norske folketrygden. Pensjonsgrunnlaget er begrenset oppad til 12 ganger folketrygdens grunnbeløp. Full opptjeningsstid er 30 år og ordinær pensjonsalder er 67 år. Ordningen inkluderer også uføre-, ektefelle- og barnepensjon.

Konsernledelsen har en egen tilleggsavtale der ordinær pensjonsalder er 65 år, men med mulighet for fratredelse fra fylte 62 år. Alderspensjonen utgjør 66 % av pensjonsgrunnlaget. Pensjonsgrunnlaget inkluderer også grunnlag som overstiger 12 ganger folketrygdens grunnbeløp. For nærmere omtale, se note 14 vedrørende betingelser knyttet til konsernledelsen.

Konsernet har en avtalefestet ordning for førtidspensjonering (AFP), som under gitte forutsetninger gir den ansatte anledning til å velge førtidspensjonering fra fylte 62 til 67 år. AFP-utbetalingene vil som hovedregel tilsvare alderspensjon fra folketrygden ved 67 år. I forbindelse med opphør av AFP ordning pr 31.12.2010 er det foretatt full avsetning for alle pensjonister født for 1.1.1948 og som har takket ja til AFP. Redusert avsetning som følge av endring i AFP-ordningen er resultatført. Se nærmere omtale i note 5. Speker er konsernets avtalepart i gammel AFP-ordning.

Opptjente pensjonsrettigheter er i hovedsak sikret gjennom pensjonsordninger i Statnett SFs Pensjonskasse og Statens Pensjonskasse. I tillegg har morselskapet førtidspensjonsforpliktelser som dekkes over driften.

Tilskudd til pensjonskassen skjer i overensstemmelse med den aktuarmessige beregningsmetode. Pensjonsmidlene i pensjonskassen er primært investert i verdipapirer.

Pensjonsforpliktelser beregnes i henhold til IAS 19 «Ytelser til ansatte». Risikotabellen K2005 anvendes for dødelighet og er basert på beste estimat for populasjonene i Norge.

Pensjonsmidlene er vurdert til virkelig verdi på balansedagen. Pensjonsforpliktelser er vurdert til nåverdien av de fremtidige pensjonsforpliktelser som er opptjent på balansedagen og som skal dekkes gjennom egen pensjonskasse eller finansieres over driften.

Netto pensjonsforpliktelse i balansen fremkommer etter korrigering for utsatt resultatføring av virkning av endringer i estimater og pensjonsplaner, samt avvik mellom faktisk og forventet avkastning på pensjonsmidler som ennå ikke er resultatført. Netto pensjonsforpliktelser vises som avsetning for forpliktelser. Overfinansierte ordninger hvor midler ikke kan overføres til underfinansierte ordninger, vises som pensjonsmidler (finansielle anleggsmidler).

Endringer i forpliktelsen og pensjonsmidlene som skyldes endringer og avvik i beregningsforutsetningene (estimatendringer), fordeles over antatt gjennomsnittlig gjenværende opptjeningstid hvis avvikene ved årets begynnelse overstiger 10 prosent av det største av brutto pensjonsforpliktelser og pensjonsmidler. Det er kun den delen av avviket som overstiger 10 prosent, som amortiseres.

Ansatte som forlater selskapet før pensjonsalder, mottar fripolise. Storebrand Livsforsikring AS forvalter fripolisene. Fra tidspunkt for utstedelse av fripolisene er Statnett fritatt for ytterligere forpliktelser overfor de ansatte som fripolisene gjelder. Midler og forpliktelser verdsettes på tidspunkt for utstedelse av fripolisen, og skilles ut fra pensjonsforpliktelser og pensjonsmidler.

Pensjonsforpliktelsen er beregnet i januar 2011

som et estimat på situasjonen per 31. desember 2010 av uavhengig aktuar.

Ved beregning av pensjonsforpliktelse er det tatt hensyn til den arbeidsgiveravgift som foretaket må betale ved utbetaling av direkte pensjoner og ved innbetaling av premier til fondsbaserte ordninger. Arbeidsgiveravgiften er et delelement i foretakets ytelse og er bokført som en del av pensjonsforpliktelsen.

Årets netto pensjonskostnad inngår som lønn i resultatregnskapet. Innbetalte premier behandles som investering i pensjonsmidler.

Lån

Rentebærende lån er regnskapsført til mottatte midler, netto etter transaksjonskostnader. Lånene er deretter regnskapsført til amortisert kost ved bruk av effektiv rente metode, hvor forskjellen mellom netto midler og innløsningsverdi blir resultatført over låneperioden.

Finansielle instrumenter

I overensstemmelse med IAS 39 (Finansielle instrumenter – innregning og måling) er finansielle instrumenter klassifisert i følgende kategorier: virkelig verdi over resultatet, tilgjengelig for salg, amortisert kost og utlån/fordringer. Førstegangsmåling av finansielle instrumenter gjøres til virkelig verdi på oppgjørsdagen, normalt til transaksjonspris.

- Finansielle eiendeler og forpliktelser som holdes med den intensjon å tjene på kortsiktige fluktasjoner i priser (holdt for handelsformål) eller som regnskapsføres i henhold til virkelig verdi-oppsjon, er klassifisert som virkelig verdi over resultatet.
- Alle andre finansielle eiendeler, unntatt lån og fordringer utstedt fra selskapet, er klassifisert som tilgjengelig for salg.
- Alle andre finansielle forpliktelser er klassifisert som andre forpliktelser og regnskapsført til amortisert kost.

Gevinst eller tap som følge av endringer i virkelig verdi på finansielle investeringer klassifisert som tilgjengelig for salg blir regnskapsført som øvrig resultatetelement inntil investeringen avhendes. Da vil akkumulert gevinst eller tap på det finansielle instrumentet, som tidligere er regnskapsført mot øvrige resultatetelementer, bli reversert, og gevinst/tap vil bli resultatført.

Endringer i virkelig verdi på finansielle instrumenter klassifisert som virkelig verdi over resultatet (holdt for handelsformål eller virkelig verdi-oppsjon), blir resultatført og presentert i finansinntekter/-kostnader.

Finansielle instrumenter innregnes i balansen når konsernet har blitt part i instrumentets kontraktmessige bestemmelser. Finansielle instrumenter fjernes fra balansen når de kontraktmessige rettene eller pliktene er oppfylt, kansellert, utløpt eller overført.

Finansielle instrumenter klassifiseres som langsiktige rentebytteavtaler og valutabytteavtaler, for å sikre sine rente- og valutarisikoer. Slike derivater førstegangsinnregnes til virkelig verdi på datoen for inngåelse av avtalen og måles deretter løpende til virkelig verdi. Derivater regnskapsføres som eiendeler når virkelig verdi er positiv og som gjeld når den virkelige verdi er negativ, så lenge Statnett ikke har rett til og intensjon om å gjøre opp kontraktene netto. Gevinster og tap som følge av endringer i virkelig verdi av derivater som ikke fyller vilkårene for sikringsbokføring, resultatføres.

Derivater og sikring

Konsernet anvender derivater, slik som fremtidige rentebytteavtaler og valutabytteavtaler, for å sikre sine rente- og valutarisikoer. Slike derivater førstegangsinnregnes til virkelig verdi på datoen for inngåelse av avtalen og måles deretter løpende til virkelig verdi. Derivater regnskapsføres som eiendeler når virkelig verdi er positiv og som gjeld når den virkelige verdi er negativ, så lenge Statnett ikke har rett til og intensjon om å gjøre opp kontraktene netto. Gevinster og tap som følge av endringer i virkelig verdi av derivater som ikke fyller vilkårene for sikringsbokføring, resultatføres.

Derivater som er innebygde i andre finansielle instrumenter eller ikke-finansielle kontrakter, behandles som separate derivater når risikoen og egenskapene deres ikke er nært relatert til kontraktene, og kontraktene ikke regnskapsføres til virkelig verdi med verdiendringer over resultatet.

Ved inngåelsen av et sikringsforhold utpeker og dokumenterer konsernet formelt sikringsforholdet som konsernet vil anvende sikringsregnskapsføring på, samt hvilken risiko som sikres og strategien for sikringen. Dokumentasjonen omfatter identifikasjon av sikringsinstrumentet, objektet eller transaksjonen som sikres, arten av risiko som sikres, og hvordan konsernet vil vurdere sikringsinstrumentets effektivitet i å motvirke eksponeringen for endringer i det sikrede objektets virkelige verdi eller kontantstrømmer som kan henføres til den sikrede risikoen. Slike sikringer forventes å være svært effektive i å motvirke endringer i virkelig verdi eller kontantstrømmer, og vurderes løpende for å avgjøre om de faktisk har vært svært effektive i hele regnskapsperioden de skal dekke.

Sikringer som oppfyller de strenge vilkårene for sikringsbokføring, regnskapsføres slik:

Virkelig verdi-sikringer

Virkelig verdi-sikringer er sikring av konsernets eksponering for endringer i den virkelige verdien av en bokført eiendel eller gjeld eller en ikke bokført forpliktelse, eller en identifisert del av slik, som kan henføres til en bestemt risiko og som kan påvirke resultatet. For sikringer til virkelig verdi justeres bokført verdi av sikringsobjektet for gevinster og tap fra risikoen som sikres, derivater måles på nytt til virkelig verdi, og gevinster og tap fra begge resultatføres.

For virkelig verdi-sikringer av objekter som regnskapsføres til amortisert kost, amortiseres verdien endringen i resultatregnskapet over den gjenværende perioden til forfall.

Note 1

Forts. note 1 IFRS regnskapsprinsipper gjeldende for 2010

Konsernet avbryter virkelig verdi-sikring dersom sikringsinstrumentet utløper eller selges, termineres eller utøves, og sikringen ikke lenger oppfyller vilkårene for sikringsbokføring eller konsernet opphever sikringen.

Konsernet bruker virkelig verdi-sikring primært for å sikre renterisikoen for fastrentelån og valutarisikoen for rentebærende gjeld. Det gjennomføres også virkelig verdi-sikring ved spesifikke anskaffelser i utenlandsk valuta til investeringsprosjekter. Urealisert gevinst/tap for virkelig verdi-sikringen (valutaterriminene) reduserer/øker kostpris på investeringene ved realisasjon.

Kontantstrømssikring

En kontantstrømssikring er en sikring av eksponeringen mot variasjoner i kontantstrømmer som skyldes en bestemt risiko forbundet med en bokført eiendel eller gjeld eller en høyst sannsynlig fremtidig transaksjon som kan påvirke resultatet. Den effektive delen av gevinsten eller tapet på sikringsinstrumentet føres som øvrig resultatэлемент, mens den ineffektive delen resultatføres som finansinntekt eller –kostnad.

Beløp som føres som øvrig resultatэлемент, føres som finansinntekt eller –kostnad når den sikrede transaksjonen påvirker resultatet.

Hvis den forventede fremtidige transaksjonen ikke lenger forventes gjennomført, blir beløp som tidligere er ført som øvrig resultatэлемент, ført som finansinntekt eller –kostnad. Hvis sikringsinstrumentet utløper eller selges, termineres eller utøves uten at den erstattes eller videreføres, eller når sikringen oppheves, beholdes beløp tidligere som øvrig resultatэлемент til den fremtidige transaksjonen gjennomføres. Hvis den relaterte transaksjonen ikke forventes gjennomført, føres beløpet som finansinntekt eller –kostnad.

Konsernet bruker kontantstrømssikringer primært for å sikre renterisikoen for lån med flytende rente.

Finansiell risikostyring

Finansiell risikostyring utføres av sentral finansavdeling etter retningslinjer godkjent av styret. Styret gir prinsipper for generell finansiell risikostyring i tillegg til retningslinjer som dekker spesifikke finansielle risikoer.

Valuta

Konsernregnskapet presenteres i norske kroner, som også er Statnett SFs funksjonelle valuta. Samtlige konsernselskap har norske kroner som funksjonell valuta.

Ettersom alle selskaper i konsernet har samme funksjonelle valuta, oppstår det ingen omregningsdifferanser ved konsolidering av konsernselskapene.

Transaksjoner i utenlandsk valuta omregnes til kursen på transaksjonstidspunktet. Pengeposter i utenlandsk valuta omregnes til norske kroner ved å

benytte balansedagens kurs. Ikke-pengeposter som måles til historisk kurs uttrykt i utenlandsk valuta, omregnes til norske kroner ved å benytte valutakursen på transaksjonstidspunktet. Ikke-pengeposter som måles til virkelig verdi uttrykt i utenlandsk valuta, omregnes til valutakursen fastsatt på balansetidspunktet. Valutakursendringer resultatføres løpende i regnskapsperioden.

Langsiktig rentebærende gjeld i valuta knyttes sammen med rente- og valutabytteavtaler (swap) og behandles som opplåning i norske kroner.

Avsetninger

Avsetninger regnskapsføres når konsernet har en gjeldende forpliktelse (rettslig eller antatt) som følge av en hendelse som har skjedd, og det kan sannsynliggjøres (mer sannsynlig enn ikke) at det vil skje et økonomisk oppgjør som følge av forpliktelsen, samt at beløpets størrelse kan måles pålitelig. Avsetninger gjennomgås ved hver balansedato, og nivået reflekterer det beste estimatet for forpliktelsen. Ved vesentlig tidseffekt er forpliktelsen regnskapsført til nåverdi av fremtidige forpliktelser.

Offentlige tilskudd

Tilskudd fra myndighetene er ikke regnskapsført før det forligger rimelig sikkerhet for at konsernet vil møte betingelsene som er fastsatt i forbindelse med mottak av tilskuddene, og at tilskuddene vil bli mottatt. Tilskudd blir regnskapsført som fradrag i den kostnad den er ment å dekke. Tilskudd som mottas vedrørende investeringsprosjekter, balanseføres som reduksjon av kostpris.

Hendelser etter balansedagen

Ny informasjon om selskapets posisjoner på balansedagen er hensyntatt i årsregnskapet. Hendelser etter balansedagen som ikke påvirker posisjon på balansedagen, men som vil påvirke selskapets posisjon i fremtiden, er opplyst om dersom dette er vesentlig.

Note 2

Note 2 Driftsinntekter

Driftsinntekter regulert virksomhet

Statnetts inntekter kommer i hovedsak fra virksomhet der inntektene er regulert av NVE. Statnetts faktiske driftsinntekter fra den regulerte virksomheten kommer fra faste og variable tariffinntekter i sentralnettet og regionalnettet samt flaskehalsinntekter.

NVE fastsetter årlig et tak på Statnetts tillatte inntekt. Denne posten tilsvarer Statnetts inntektsramme samt tillegg i inntektsrammen det enkelte år.

Årlig vil det oppstå avvik mellom Statnetts faktiske driftsinntekter fra den regulerte virksomheten (summen av tariff- og flaskehalsinntektene) og Statnetts tillatte inntekt fastsatt av NVE. Avviket kalles mer- eller mindreinntekt. Merinntekt betyr at Statnett har hatt høyere faktiske driftsinntekter enn hva NVE har satt som tillatt inntekt i det enkelte år. Motsatt innebærer en mindreinntekt at selskapets faktiske driftsinntekter har vært lavere enn tillatt inntekt.

Forskrifter fra NVE setter krav om at merinntekt tilbakeføres kundene i form av reduksjon i fremtidige tariff, mens mindreinntekt kan hentes inn fra kundene i form av økning i fremtidige tariff. Forpliktelsen til å redusere fremtidige tariff samt muligheten til kreve inn økte tariff oppfyller ikke IFRS krav til balanseføring, og representerer derfor en latent forpliktelse (ved akkumulert merinntekt) og en latent fordring (ved akkumulert mindreinntekt). Årlig endring i disse postene vil derfor heller ikke inngå i resultatregnskapet.

Statnetts faktiske driftsinntekter fra regulert virksomhet tilsvarer summen av Statnetts tillatte inntekt fastsatt av NVE og mer-/mindreinntekt det samme året.

Fordeling av inntekter mellom regionalnettet (R-nett) og sentralnettet (S-nett)

DRIFTSINNTEKTER	R-nett	S-nett	Sum 2009	R-nett	S-nett	Sum 2010
Tariffinntekt faste ledd produksjon	28	663	691	28	963	991
Tariffinntekt faste ledd forbruk	47	1 123	1 170	37	4 112	4 149
Andre leieinntekter	117	5	122	77	74	151
Tariffinntekt energiledd	-6	648	642	3	1 154	1 157
Flaskehalsinntekter	-	384	384	-	893	893
Inntekter til øvrige eiere i fellesnettene	-24	-322	-346	-59	-302	-361
Sum driftsinntekter regulert virksomhet	162	2 501	2 663	86	6 894	6 980
TILLATT INNTEKT						
Inntektsramme uten nettap	63	2 184	2 247	79	3 147	3 226
Inntektsramme nettap	23	699	722	23	1 084	1 107
Tillegg til inntektsramme	20	733	753	12	458	470
Sum tillatte inntekter / Krafttransport	106	3 616	3 722	114	4 689	4 803
Årets avsetning renter mer-/mindre (-/+) -inntekt	-	2	2	-1	-9	-10
Årets endring i saldo for mer-/mindre (-/+) -inntekt inkl. renter	-56	1 117	1 061	27	-2 214	-2 187
Saldo mer-/mindre (-/+) -inntekt, inkl. renter 01.01	8	-436	-428	-48	681	633
Endret saldo for mer-/mindre (-/+) -inntekt, inkl. renter	-56	1 117	1 061	27	-2 214	-2 187
Saldo mer-/mindre (-/+) -inntekt inklusiv renter 31.12	-48	681	633	-21	-1 533	-1 554

Sum driftsinntekter fra regulert virksomhet øker til 4 317 MNOK fra 2009 til 2010. I hovedsak skyldes dette at tariffinntektene har økt som følge av planlagt økning av fastledd i tariffen pga mindreinntekt i 2009, samt økning av tillatt inntekt i 2010. Energiledd har økt som følge av høy kraftpris. I tillegg har flaskehalsinntekten økt som følge av store prisforskjeller mellom prisområdene.

Andre driftsinntekter

Andre driftsinntekter er inntekter utenfor den regulerte virksomheten og består i hovedsak av konsulentoppdrag for eksterne med 55 millioner kroner og leieinntekter med 42 millioner kroner.

Eksterne oppdrag i konsernet for øvrig utføres av Statnett Transport AS.

Note 2/3

Forts. note 2 Driftsinntekter

Balanseavregning

Statnett SF har en egen konsesjon for å være avregningsansvarlig i Norge. Dette innebærer å foreta et økonomisk oppgjør for avviket som aktørene har mellom planlagt kraftforbruk og virkelig målte verdier. Dette markedet kalles regulerkraftmarkedet.

For å bli en aktør i regulerkraftmarkedet må man ha:

1. Omsetningskonsesjon fra NVE
2. Balanseavtale mellom kunden og Statnett (eller være en del av en annen balanseansvarlig)
3. Ha tilgang på kraft, enten produksjon, bilateralt eller hos Nord Pool Spot. De aller fleste balanseansvarlige er også aktører hos Nord Pool Spot, og da bruker man aktøravtalen (mellom Nord Pool Spot og kunden).

Gebyrinntektene for denne tjenesten utgjorde 30 MNOK i 2010. Utestående kundefordringer knyttet til balanseavregningen utgjorde 68 MNOK per 31.12.2010 og vises under posten kunde- og andre kortsiktige fordringer.

Godkjente aktører (balanseansvarlige) forplikter seg gjennom inngått balanseavtale å stille tilfredsstillende sikkerhet for økonomisk oppgjør av krafthandel i regulerkraftmarkedet. Sikkerhetskravet beregnes ukentlig i henhold til regler beskrevet i Balanseavtalen. Beregningen baseres på handelsvolum og markedspriser, og gjenspeiler balanseansvarliges oppgjørskisiko. Statnett vurderer i tillegg sikkerheten løpende og kan kreve mer sikkerhet på et hvert tidspunkt dersom nødvendig. Minimumskravet for å kunne handle er en bunnsikkerhet på 200 000 kroner. Sikkerheten skal være registrert hos Statnett før handel starter.

Sikkerhet stilles i form av påkravsgaranti eller kontanter på pantsatt bankkonto, eller på annen måte godkjent av Statnett i henhold til regelverk. Reglene for sikkerhet kan endres med en ukes varsel. Samlet sikkerhetsstillelse ved årsskiftet var 1 435 millioner kroner. Sikkerhetskravet mot balanseansvarlige på samme tidspunkt var 1 102 millioner kroner. Alle balanseansvarlige hadde stilt tilfredsstillende sikkerhet i henhold til Balanseavtalen.

Note 3 Systemtjenester og overføringstap

Morselskap			Konsern	
2009	2010		2010	2009
<i>(Beløp i mill. kr)</i>				
-	-4	Netto balanse- og effektkraft	-4	-
117	201	Primærreserver	201	117
50	79	Tærtierreserver	79	50
118	110	Transittkostnader	110	118
153	145	Spesialregulering	145	153
32	61	Øvrige systemtjenester	61	32
470	592	Sum systemtjenester	592	470

Systemtjenester er kostnader knyttet til utøvelse av systemansvaret, definert i forskrift om systemansvar (FoS).

Primærregulering

Frekvensen i strømmettet skal være 50 Hz, og det er Statnett som systemansvarlig operatør sin oppgave å sørge for at frekvensen holdes stabil. Primærreguleringen er automatisk og trer i kraft momentant ved frekvensendringer i strømmettet. Dette skjer ved hjelp av en på forhånd avtalt reservekapasitet. Kravet om reservekapasitet for reguleringsformål legger begrensninger på produsentene ved at de ikke kan produsere og selge full kapasitet på alle sine generatorer. Primærreserver er kostnader Statnett har ved at de kjøper reservekapasitet hos produsentene.

Tærtierregulering

I Norge har vi et regulerkraftopsjonsmarked som benyttes for å sikre at vi har nok regulerressurser tilgjengelig i den norske delen av regulerkraftmarkedet også i perioder med økt etterspørsel etter effekt, som i vintersesongen. Systemansvarlig arrangerer i vinterhalvåret et marked der de kjøper en garanti for at aktører legger inn bud på RK-listen for påfølgende uke. Garantiene kan gjelde både forbruk og produksjon.

Note 3/4

Transittkostnader

Transittkostnader er kompensasjon for bruk av nett i utlandet. Kraftsystemet i Europa er knyttet sammen via overføringslinjer/kabler som går over landegrenser.

Spesialregulering

I enkelte tilfeller er det begrensninger i overføringskapasiteten (flaskehals) som medfører at budene i regulerkraftmarkedet ikke kan anvendes i «prisriktig» rekkefølge. Disse reguleringene kategoriseres som spesialreguleringer og kompenseres med tilhørende budpris uten at de påvirker fastsettelsen av regulerkraftprisen. Statnett påføres da en kostnad lik differansen mellom pris på aktiverte bud som er benyttet til spesialreguleringer og aktuell timepris i hovedretning i regulerkraftmarkedet multiplisert med spesialregulert volum.

Overføringstap (kraftkjøp)

Statnett kjøper overføringstap (kvantum) til spotpris (markedspris) for den timen overføringstapet gjelder, fra eksterne leverandører.

Morselskap			Konsern	
2009	2010		2010	2009
2 263	2 289	Volum (GWh)	2 289	2 263
310	460	Pris (kr/MWh)	460	310
708	1 058	Overføringstap (mill NOK)	1 058	708

Note 4 Lønnskostnader, ansatte

Morselskap			Konsern	
2009	2010		2010	2009
<i>(Beløp i mill. kr)</i>				
454	534	Lønninger	542	482
79	88	Arbeidsgiveravgift	89	84
130	98	Pensjonskostnader	101	131
44	63	Andre ytelser	57	41
707	783	Sum lønnskostnader	789	738
-162	-239	Herav egne investeringsarbeider	-239	-162
545	544	Netto lønnskostnader	550	576
756	870	Antall sysselsatte årsverk	900	794

Lån til ansatte

Ansatte har lån i selskapet på tilsammen 1,0 millioner kroner per 31.12.2010. Lånene nedbetales ved trekk i lønn over en periode på inntil to år. Lånene er rentefrie for den ansatte. Rentefordelen av lån som overstiger 3/5 av grunnbeløpet, beskattes etter den til enhver tid gjeldende normalrentesats som er gitt av myndighetene.

Note 5

Note 5 Pensjoner og pensjonsforpliktelser

Konsernet har sikret alderspensjon i Statnett SFs Pensjonskasse.

Morselskap			Konsern	
2009	2010	Pensjonsordningenes medlemmer	2010	2009
1 144	1 292	Medlemmer i pensjonskassen	1 307	1 179
303	319	Herav pensjonister	319	308
841	973	Antall aktive personer i pensjonsordningene	988	871

Økonomiske/aktuarmessige forutsetninger morselskap og konsern

	2010	2009
Diskonteringsrente	4,0 %	4,5 %
Forventet avkastning på pensjonsmidler	5,4 %	5,7 %
Forventet lønnsregulering	4,0 %	4,5 %
Forventet pensjonsregulering	3,8 %	4,3 %
Forventet regulering av grunnbeløp (G)	3,8 %	4,3 %
Gjenværende opptjeningsstid	20 år	14 år

Prosentvis fordeling av pensjonsmidlene på investeringskategorier morselskap og konsern pr 31.12.

	2010	2009
Eiendom	0%	8%
Anleggsobligasjoner	32%	34%
Norske obligasjoner	32%	20%
Utenlandske obligasjoner	5%	5%
Norsk pengemarked	21%	22%
Hedgefond og internasjonale aksjefond	0%	10%
Utlån og fordringer	1%	0%
Bankinnskudd	9%	1%
Sum	100%	100%

Pensjonskostnad

Morselskap			Konsern	
2009	2010	Ytelsesplaner	2010	2009
		<i>(Beløp i mill.kr)</i>		
98	107	Nåverdi av årets pensjonsopptjening	106	99
53	60	Rentekostnad av pensjonsforpliktelsen	60	54
-42	-46	Forventet avkastning på pensjonsmidlene	-46	-43
21	-23	Resultatførte aktuarmessige gevinster/tap	-19	21
130	98	Netto pensjonskostnad	101	131
18	14	Arbeidsgiveravgift	14	19
148	112	Netto pensjonskostnad inklusiv arbeidsgiveravgift	115	150

Forventet pensjonspremie for 2011 utgjør 112 millioner kroner for morselskapet og 114 millioner kroner for konsern.

Sikrede pensjonsforpliktelse og pensjonsmidler

Morselskap			Konsern	
2009	2010	Ytelsesplaner	2010	2009
Sikrede	Sikrede	(Beløp i mill.kr)	Sikrede	Sikrede
Endring i brutto pensjonsmidler				
1 419	1 465	Brutto pensjonsforpliktelse 01.01.	1 478	1 432
98	109	Nåverdien av årets pensjonsopptjening	111	99
54	64	Rentekostnader av pensjonsforpliktelsen	64	54
-77	-30	Aktuarielle gevinster og tap	-30	-78
-13	-15	Arbeidsgiveravgift av innbetalt premie	-16	-13
-16	-20	Utbetaling av pensjon / fripoliser	-20	-16
1 465	1 573	Brutto pensjonsforpliktelse 31.12.	1 587	1 478
Endring i brutto pensjonsmidler				
762	877	Virkelig verdi på pensjonsmidler 01.01.	886	770
47	52	Faktisk avkastning på pensjonsmidlene	52	48
-9	9	Aktuarielle gevinster og tap	9	-10
93	109	Premieinnbetalinger	111	94
-16	-19	Utbetaling av pensjon / fripoliser	-20	-16
877	1 028	Virkelig verdi på pensjonsmidler 31.12.	1 038	886
588	545	Netto pensjonsforpliktelse 31.12.	549	592
-343	-289	Ikke resultatførte estimatavvik	-292	-346
245	256	Netto balanseført pensjonsforpliktelse inkl. arbeidsgiveravgift 31.12.	257	246
226	245	Netto pensjonsforpliktelser 01.01.	247	228
125	136	Resultatført pensjonskostnad	137	126
-106	-125	Premieinnbetalinger (eksl. adm. kostnader)	-127	-107
245	256	Netto balanseført pensjonsforpliktelse inkl. arbeidsgiveravgift 31.12.	257	247
-	-	Balanseførte pensjonsmidler 31.12.	-	-
245	256	Balanseførte pensjonsforpliktelser 31.12.	257	247

Note 5

Forts. note 5 Pensjoner og pensjonsforpliktelse

Usikrede pensjonsforpliktelse

Morselskap			Konsern	
2009	2010	Ytelsesplaner	2010	2009
Usikrede	Usikrede	(Beløp i mill.kr)	Usikrede	Usikrede
Endring i brutto pensjonsforpliktelse				
176	192	Brutto pensjonsforpliktes 01.01.	192	176
13	11	Nåverdien av årets pensjonsopptjening	11	13
-	-105	Endring i forpliktelse avvikling gammel AFP-ordning	-105	-
7	4	Rentekostnader av pensjonsforpliktesen	4	7
11	24	Aktuarielle gevinster og tap	24	11
-15	-14	Utbetaling av pensjon / fripoliser	-14	-15
192	112	Brutto pensjonsforpliktelse 31.12.	112	192
-	-	Virkelig verdi på pensjonsmidler 31.12.	-	-
192	112	Netto pensjonsforpliktelse 31.12.	112	192
-68	-24	Ikke resultatførte estimatavvik	-24	-69
124	88	Netto balanseført pensjonsforpliktelse inkl. arbeidsgiveravgift 31.12.	88	123
116	124	Netto pensjonsforpliktelse 01.01.	123	114
23	-23	Resultatført pensjonskostnad	-22	24
-15	-13	Utbetalinger av pensjon / fripoliser	-13	-15
124	88	Netto balanseført pensjonsforpliktelse inkl. arbeidsgiveravgift 31.12.	88	123
124	88	Balanseførte pensjonsforpliktelse 31.12.	88	123

Totale forpliktelse, midler og estimatavvik siste fem år

MORSELSKAPET	2010	2009	2008	2007	2006
Brutto ytelsesbaserte pensjonsforpliktelse 31.12.	1 685	1 657	1 595	1 356	1 258
Virkelig verdi pensjonsmidler 31.12.	1 028	877	762	653	583
Netto ytelsesbaserte pensjonsforpliktelse	657	780	833	703	674
Ikke resultatførte estimatavvik	-313	-411	-491	-372	-362
Bokført pensjonsforpliktelse	344	369	342	331	312
KONSERNET					
Brutto ytelsesbaserte pensjonsforpliktelse 31.12.	1 699	1 670	1 608	1 370	1 272
Virkelig verdi pensjonsmidler 31.12.	1 038	886	770	661	589
Netto ytelsesbaserte pensjonsforpliktelse	661	784	838	709	683
Ikke resultatførte estimatavvik	-316	-415	-496	-375	-369
Bokført pensjonsforpliktelse	345	369	342	334	314

Sensitivitetsanalyse

Tallene nedenfor viser et estimat for en potensiell effekt ved en endring i visse forutsetninger for ytelsesbaserte pensjonsplaner i Norge for Statnett konsern.

De følgende estimater og estimerte pensjonskostnader for 2011 er basert på fakta og omstendigheter pr 31. desember 2010.

Faktiske resultater kan i vesentlig grad avvike fra disse estimatene.

Ny pensjonsforpliktelse og -kostnad	Gjeldende forutsetning		Diskonteringsrente		Årlig lønnsvekst og endring i grunnbeløp (G)		Årlig regulering av pensjoner	
Endring i prosentpoeng			-1%	+1%	-1%	+1%	-1%	+1%

(Beløp i mill.kr)

MORSELSKAP

Pensjonskostnad for korrigerende rentekostnader og avkastning på midler (SC)	140	185	107	122	160	121	162
Ytelsesbaserte pensjonsforpliktelser - minstepensjonsforpliktelse (ABO)	1 241	1 488	1 050	1 237	1 244	1 102	1 407
Ytelsesbaserte pensjonsforpliktelser - nåverdien av pensjonsforpliktelsen (PBO)	1 601	1 967	1 325	1 488	1 731	1 422	1 815

KONSERN

Pensjonskostnad for korrigerende rentekostnader og avkastning på midler (SC)	141	186	109	123	162	123	164
Ytelsesbaserte pensjonsforpliktelser - minstepensjonsforpliktelse (ABO)	1 250	1 499	1 058	1 246	1 253	1 111	1 417
Ytelsesbaserte pensjonsforpliktelser - nåverdien av pensjonsforpliktelsen (PBO)	1 612	1 980	1 334	1 499	1 744	1 432	1 828

Risikotabeller for død og uførehet er basert på alminnelig brukte tabeller i Norge oppdatert med historiske data fra livselskapenes populasjon. Disse dataene innebærer en justering av tilgjengelige tabeller i form av økt forventet levealder og økt uføresannsynligheter. Forventet gjennomsnittlig levealder for alle aldersgrupper i benyttede tabeller er 80 år for menn og 84 år for kvinner. Nedenfor vises utdrag fra de benyttede tabeller.

Forventet levealder og sannsynlighet for henholdsvis uførehet og død innen ett år for ulike aldersgrupper

Alder	Uføresannsynlighet		Dødssannsynlighet		Forventet levealder	
	Mann	Kvinne	Mann	Kvinne	Mann	Kvinne
20	0,13%	0,16%	0,01%	0,01%	79	84
40	0,21%	0,35%	0,07%	0,04%	80	84
60	1,48%	1,94%	0,63%	0,36%	82	85
80	-	-	5,91%	3,91%	87	89

Note 5

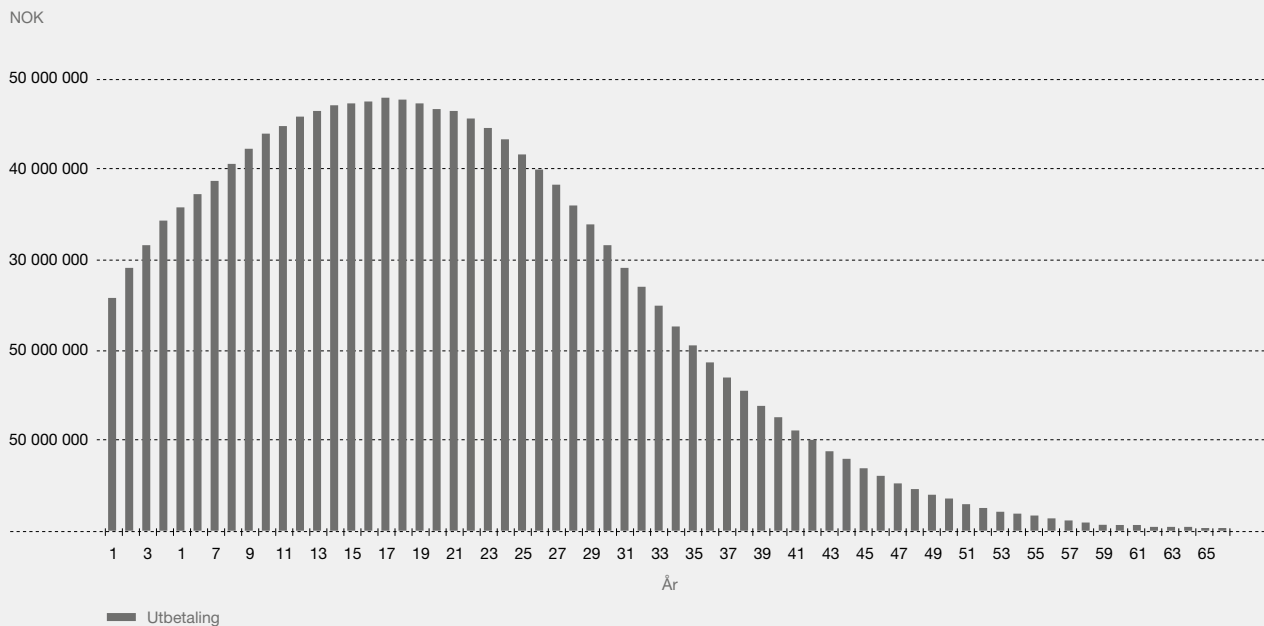
Forts. note 5 Pensjoner og pensjonsforpliktelser

Utbetalingsstrøm Statnett SF

Gjennomsnittlig vektet løpetid for pensjonsforpliktelsen, knyttet til hovedordningen i Statnett SF, er beregnet til 20 år basert på pensjonsforutsetningene per 31.12.2010. Ved valg av diskonteringsrente er det tatt hensyn til gjennomsittlig vektet løpetid.

STATNETT SF. PBO presentert som utbetalingsstrøm

Nåverdi av fremtidige utbetalinger 31.12.2010

Note 6

Note 6 Varige driftsmidler

MORSELSKAPET	Elektronisk utstyr	Telematikk	Bygninger og grunn	Øvrig driftsløsøre	Sum
<i>(Beløp i mill. kr)</i>					
Anskaffelseskost 01.01.2009	19 394	819	1 797	410	22 420
Korreksjon tidligere år	-30	223	32	-225	-
Tilgang anskaffelseskost	1 288	121	213	32	1 654
Avgang anskaffelseskost	51	59	3	7	120
Anskaffelseskost 01.01.2010	20 601	1 104	2 039	210	23 954
Tilgang anskaffelseskost	846	142	164	43	1 195
Avgang anskaffelseskost	12	3	12	5	32
Anskaffelseskost 31.12.2010	21 435	1 243	2 191	248	25 117
Ordinære avskrivninger 01.01.2009	6 634	680	321	150	7 785
Korreksjon tidligere år	-	41	1	-42	-
Årets ordinære avskrivninger	444	97	58	19	618
Avgang ordinære avskrivninger	30	56	-	5	91
Ordinære avskrivninger 01.01.2010	7 048	762	380	122	8 312
Årets ordinære avskrivninger	473	93	63	22	651
Avgang ordinære avskrivninger	9	2	5	5	21
Ordinære avskrivninger 31.12.2010	7 512	853	438	139	8 942
Bokført verdi 31.12.2009	13 553	342	1 659	88	15 642
Bokført verdi 31.12.2010	13 923	390	1 753	109	16 175
Herav finansiell leasing:					
31.12.2009	242	52	234	-	528
31.12.2010	233	60	219	-	512
Avskrivningssatser (lineære) i prosent	1,8 - 6,6	5,0 - 33,0	0 - 2	10 - 33	

Note 6

Forts. note 6 Varige driftsmidler

KONSERN	Elektronisk utstyr	Telematikk	Bygninger og grunn	Øvrig driftsløsøre	Sum
<i>(Beløp i mill. kr)</i>					
Anskaffelseskost 01.01.2009	19 394	819	1 797	646	22 656
Korreksjon tidligere år	-30	223	32	-225	-
Tilgang anskaffelseskost	1 288	121	213	54	1 676
Avgang anskaffelseskost	51	59	3	7	120
Anskaffelseskost 01.01.2010	20 601	1 104	2 039	468	24 212
Tilgang anskaffelseskost	846	142	164	47	1 199
Avgang anskaffelseskost	12	3	12	7	34
Anskaffelseskost 31.12.2010	21 435	1 243	2 191	508	25 377
Ordinære avskrivninger 01.01.2009	6 634	680	321	171	7 806
Korreksjon tidligere år	-	41	1	-42	-
Årets ordinære avskrivninger	444	97	58	28	627
Avgang ordinære avskrivninger	30	56	-	5	91
Ordinære avskrivninger 01.01.2010	7 048	762	380	152	8 342
Årets ordinære avskrivninger	473	93	63	32	661
Avgang ordinære avskrivninger	9	2	5	6	22
Ordinære avskrivninger 31.12.2010	7 512	853	438	178	8 981
Bokført verdi 31.12.2009	13 553	342	1 659	316	15 870
Bokført verdi 31.12.2010	13 923	390	1 753	330	16 396
Herav finansiell leasing:					
31.12.2009	242	52	234	-	528
31.12.2010	233	60	219	-	512
Avskrivningssetter (lineære) i prosent	1,8 - 6,6	5,0 - 33,0	0 - 2	10 - 33	

Gruppen elektroteknisk utstyr omfatter i hovedsak anlegg i trafo- og koblingsstasjoner, luftledninger og jord- og sjøkabler.

Anlegg i trafo- og koblingsstasjoner har varierende avskrivningstider. (Transformatorer og andre hovedkomponenter har avskrivningstid 30 -50 år. Kontrollanlegg har normalt 15 års avskrivningstid.)

Luftledninger har 55 års avskrivningstid. Jord- /sjøkabler har 40 til 55 års avskrivningstid.

Finansiell leasing er i sin helhet forskuddsbetalt slik det ikke foreligger noen fremtidig leieforpliktelse knyttet til finansiell leasing.

Note 7

Note 7 Anlegg under utførelse

Morselskap			Konsern	
2009	2010		2010	2009
<i>(Beløp i mill. kr)</i>				
1 570	1 164	Anskaffelseskost 1.1	1 163	1 570
1 305	1 752	Årets tilgang	1 752	1 305
-1 699	-1 059	Overført til varige driftsmidler	-1 058	-1 700
-12	-	Konstaterte tap	-	-12
1 164	1 857	Anskaffelseskost 31.12	1 857	1 163
-11	-11	Akkumulert nedskrivning	-11	-11
7	2	Effekt sikrede valutaterminer	2	7
1 160	1 848	Balansført verdi 31.12	1 848	1 159
-15	-	Årets nedskrivninger(-)/reverseringer	-	-15

Nedskrivninger

Nedskrivninger vedrører kabelprosjekter til utlandet og tilbringende nettførsterkninger på land. Statnett har vært og er involvert i flere slike kabelprosjekter.

Endringer i gjennomføringsplaner, fremdrift og utforming av anlegg samt usikkerhet knyttet til enkelte prosjekter kan medføre nedskrivning av anlegg under utførelse.

Årets tilgang fordeler seg som følger

Morselskap			Konsern	
2009	2010		2010	2009
<i>(Beløp i mill. kr)</i>				
828	1 149	Materialer og underentreprenører	1 149	828
160	235	Lønn, sosiale kostnader	235	160
266	325	Andre driftskostnader	325	266
1 254	1 709	Sum driftskostnader	1 709	1 254
51	43	Byggelånsrenter	43	51
1 305	1 752	Totalt	1 752	1 305

Gjennomsnittlig kapitaliseringssats som er benyttet for å fastsette beløpet for låneutgifter som kan kapitaliseres

	2010	2009
	3,23 %	3,96 %

Oversikt over de største pågående prosjektene som inngår i anlegg under utførelse pr 31.12.2010

	Påløpte kostnader	Kontraktsmessige fremtidige bindinger
<i>(Beløp i mill. kr)</i>		
Ytre Oslofjord	312	611
Ørskog-Fardal	143	-
Sima - Samnanger	119	270
Varangerbotn - Skogfoss	114	177
Sauda-Liastølen	107	56
Reaktiv kompensering Østlandet	98	39
Narvik transformatorstasjon	57	45
Fornyelse av Statnetts driftssentralssystem	55	130
Øvrige	843	
Sum anlegg under utførelse	1848	

Note 8/9

Note 8 Finansposter – resultat

Finansinntekter og finanskostnader

Morselskap			Konsern	
2009	2010		2010	2009
<i>(Beløp i mill. kr)</i>				
Finansinntekter				
-	2	Inntekt på investering i datterselskap	-	-
-	92	Inntekt på investering i felleskontrollert foretak	28	-
1129	-	Inntekt på investering i tilknyttet selskap	-	-
49	32	Renteinntekter	37	52
9	5	Verdiendring derivater	5	9
23	21	Annen finansinntekt	35	57
1210	152	Sum finansinntekter	105	118
Finanskostnader				
427	342	Rentekostnader	343	427
-51	-43	Balanseførte byggelånsrenter	-43	-51
24	28	Annen finanskostnad	37	31
400	327	Sum finanskostnader	337	407

Note 9 Finansposter – balanse

Virkelig verdi

Virkelig verdi av valutaterminkontrakter er fastsatt ved å benytte terminkursen på balansedagen. Virkelig verdi av valuta- og rentebytteavtaler er beregnet som nåverdien av fremtidige kontantstrømmer. I det vesentlige er den virkelige verdien bekreftet av den finansinstitusjonen som Statnett har inngått avtalene med.

Virkelig verdi på finansielle eiendeler og langsiktig gjeld som regnskapsføres til amortisert kost, er beregnet;

- ved bruk av noterte markedspriser,
- ved bruk av rentebetingelser for gjeld med tilsvarende løpetid og kredittrisiko, eller
- ved nåverdi av estimerte kontantstrømmer diskontert med den rente som gjelder for tilsvarende gjeld og eiendeler på balansedagen.

For finansielle instrumenter som finansielle eiendeler tilgjengelig for salg, kunde- og andre kortsiktige fordringer, betalingsmidler, leverandørgjeld og annen kortsiktig gjeld er det på grunn av postenes kortsiktige natur antatt at bokført verdi er et godt anslag for virkelig verdi.

MORSELSKAP	Kategori	2010		2009	
		Bokført verdi	Virkelig verdi	Bokført verdi	Virkelig verdi
<i>(Beløp i mill. kr)</i>					
EIENDELER					
Anleggsmidler					
Langsiktige fordringer	Amortisert kost	161	161	203	206
Ansvarlig kapital i Statnett SFs pensjonskasse	Virkelig verdi	75	75	15	15
Finansielle eiendeler tilgjengelig for salg	Finansielle eiendeler tilgjengelig for salg	5	5	4	4
Derivater	Virkelig verdi	1 042	1 042	554	554
Sum finansielle anleggsmidler		1 283	1 283	776	779
Omløpsmidler					
Kundefordringer	Utlån og fordringer	443	443	250	250
Derivater	Virkelig verdi	114	114	65	65
Andre kortsiktige fordringer	Utlån og fordringer	322	322	287	287
Sum kunde- og andre kortsiktige fordringer		879	879	602	602
Investering markedsbaserte verdipapirer	Virkelig verdi	310	310	307	307
Betalingsmidler	Virkelig verdi	1 020	1 020	276	276
GJELD					
Langsiktig rentebærende gjeld	Amortisert kost	10 427	10 469	10 614	10 621
Derivater	Virkelig verdi	29	29	30	30
Sum langsiktig rentebærende gjeld		10 456	10 498	10 644	10 651
Kortsiktig rentebærende gjeld	Amortisert kost	1 301	1 301	1 660	1 660
Derivater	Virkelig verdi	1	1	36	36
Sum kortsiktig rentebærende gjeld		1 302	1 302	1 696	1 696
Leverandørgjeld og annen kortsiktig gjeld	Utlån og fordringer	1 260	1 260	972	972

Note 9

Forts. note 9 Finansposter – balanse

KONSERN	Kategori	2010		2009	
		Bokført verdi	Virkelig verdi	Bokført verdi	Virkelig verdi
<i>(Beløp i mill. kr)</i>					
EIENDELER					
Anleggsmidler					
Langsiktige fordringer	Amortisert kost	-	-	50	53
Ansvarlig kapital i Statnett SFs pensjonskasse	Virkelig verdi	75	75	15	15
Finansielle eiendeler tilgjengelig for salg	Finansielle eiendeler tilgjengelig for salg	5	5	4	4
Derivater	Virkelig verdi	1 038	1 038	554	554
Sum finansielle anleggsmidler		1 118	1 118	623	626
Omløpsmidler					
Kundefordringer	Utlån og fordringer	461	461	272	272
Derivater	Virkelig verdi	114	114	65	65
Andre kortsiktige fordringer	Utlån og fordringer	294	294	251	251
Sum Kunde- og andre kortsiktige fordringer		869	869	588	588
Investeringer markedsbaserte verdipapirer	Virkelig verdi	593	593	554	554
Betalingsmidler	Virkelig verdi	1 129	1 129	342	342
GJELD					
Langsiktig gjeld					
Langsiktig rentebærende gjeld	Amortisert kost	10 427	10 469	10 614	10 621
Derivater	Virkelig verdi	29	29	30	30
Sum langsiktig rentebærende gjeld		10 456	10 498	10 644	10 651
Kortsiktig gjeld					
Kortsiktig rentebærende gjeld	Amortisert kost	1 300	1 300	1 660	1 660
Derivater	Virkelig verdi	1	1	36	36
Sum kortsiktig rentebærende gjeld		1 301	1 301	1 696	1 696
Leverandørgjeld og annen kortsiktig gjeld	Amortisert kost	1 277	1 277	977	977

Tabellen nedenfor viser finansielle instrumenter balanseført til virkelig verdi etter verdsettelsesmetode.

Per 31.12.2010

MORSELSKAP

(Beløp i mill. kr)

	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Sum
Eiendeler				
Ansvarlig kapital i Statnett SFs pensjonskasse	-	-	75	75
Finansielle eiendeler tilgjengelig for salg	-	-	5	5
Derivater	-	1 156	-	1 156
Investeringer markedsbaserte verdipapirer	310	-	-	310
Betalingsmidler	1 020	-	-	1 020
Sum eiendeler	1 330	1 156	80	2 566
Gjeld				
Derivater	-	30	-	30
Sum Gjeld	-	30	-	30

KONSERN

(Beløp i mill. kr)

Eiendeler				
Ansvarlig kapital i Statnett SFs pensjonskasse	-	-	75	75
Finansielle eiendeler tilgjengelig for salg	-	-	5	5
Derivater	-	1 156	-	1 156
Investeringer markedsbaserte verdipapirer	593	-	-	593
Betalingsmidler	1 129	-	-	1 128
Sum eiendeler	1 722	1 156	79	2 957
Gjeld				
Derivater	-	30	-	30
Sum Gjeld	-	30	-	30

Avstemming av nivå 3 i virkelig verdi målinger

Morselskap			Konsern	
2009	2010		2010	2009
15	75	Ansvarlig kapital i Statnett SFs pensjonskasse	75	15
4	5	Finansielle eiendeler tilgjengelig for salg	5	4
19	80	Sum markedsverdi nivå 3	80	19

Det har i 2010 vært et innskudd av ansvarlig kapital i Statnett SFs pensjonskasse på NOK 60 mill. Det har ikke vært noen verdiendringer i perioden.

Nivå 1: Virkelig verdi brukes ved kvoterte priser fra aktive markeder for identiske finansielle instrumenter. Ingen justering foretas mht. disse prisene.

Nivå 2: Virkelig verdi måles med bruk av annen observerbar input enn den som benyttes på nivå 1, enten direkte (priser) eller indirekte (utledet fra priser).

Nivå 3: Virkelig verdi måles med bruk av input som ikke baseres på observerbare markedsdata.

Note 9

Forts. note 9 Finansposter – balanse

Rentebærende eiendeler og gjeld

Avdragsprofil rentebærende gjeld for morselskap

Lånene er vurdert til amortisert kost justert for effekt av verdisikring

Forfallstidspunkt	2011	2012	2013	2014	2015-	Sum
<i>(Beløp i mill. kr)</i>						
Fast rente						
Obligasjonslån	801	1 617	-	684	5 168	8 270
Sum fast rente	801	1 617	-	684	5 168	8 270
Flytende rente						
Sertifikatlån	500					500
Obligasjonslån	-	499	-	400	168	1 067
Lån fra finansinstitusjoner		91	91	91	1 618	1 891
Sum flytende rente	500	590	91	491	1 786	3 458
Sum kortsiktig gjeld	1 301					1 301
Sum langsiktig gjeld	-	2 207	91	1 175	6 954	10 427
Sum rentebærende gjeld	1 301	2 207	91	1 175	6 954	11 728

Lån fordelt på valuta per 31.12.2010 Opplysninger om rentebærende gjeld

Valuta *(Beløp i mill. kr)*

Valuta	Snittrente rente ¹⁾	Lånebeløp i valuta	Lånebeløp i NOK
NOK	3,31%	6 761	6 761
JPY	2,72%	9 000	692
CHF	2,81%	625	4 107
SEK	2,87%	200	168
Sum			11 728

¹⁾ Alle lån i valuta er konvertert til norske kroner gjennom valuta- og renteswapavtaler.

Snittrenten for lånene er inkl. renteswapavtaler. Renten er snittrenten per 31.12.2010

Løpetid på rentebinding på låneportefølje	2011	2012	2013	2014	2015-	Sum
<i>(Beløp i mill. kr)</i>						
	9 823			400	1505	11 728

Tabellen ovenfor viser tidspunktet for når lånene har sin neste rentejustering. Alle valuta-/rentebytteavtaler som knytter seg til lånene er hensyntatt.

Markedsbaserte verdipapirer

Morselskap			Konsern	
Anskaffelses- kost	Balanseført verdi		Anskaffelses- kost	Balanseført verdi
<i>(Beløp i mill. kr)</i>				
-	-	Tidsinnkudd	20	20
79	79	Stat	90	90
44	44	Kommuner/kommunal forretningsdrift	90	89
98	101	Finansinstitusjoner inkl. bank	165	170
84	86	Privat/industri	171	173
305	310	Sum obligasjoner	516	522
-	-	Norske aksjefond	21	25
-	-	Utenlandske aksjefond	23	26
-	-	Sum aksjefond	44	51
305	310	Sum markedsbaserte verdipapirer	580	593

Alle obligasjoner har pålydende i norske kroner.

Urealisert mer-/mindre verdi har i perioden falt fra 7 til 5 millioner kroner.

Dette har gitt en resultatteffekt på -2 millioner kroner i 2010 og er ført mot andre finansinntekter.

Aldersfordeling kundefordringer

	Ikke forfalt	1-30 dager	31-60 dager	61-90 dager	Over 90 dager	Sum kundefordringer
MORSELSKAP	406	32	4	-	1	443
KONSERN	407	32	4	-	18	461

Det er ikke foretatt avsetninger for tap på krav.

Note 9

Forts. note 9 Finansposter – balanse

Derivater

Rente- og valutaswapper

Dette er avtaler hvor kontraktspartene bytter valuta- og/eller rentebetingelser for et avtalt beløp over en definert fremtidig periode.

Alle rente- og valutaswapper er knyttet til underliggende lån og eventuelt tap/(gevinst) på swappen vil derfor tilsvare gevinst/(tap) på lånet.

Forfall	Hovedstol Utlån	Hovedstol Innlån	Markeds- verdi*	Verdi- endring***	Rentebetingelser Statnett mottar	Rentebetingelser Statnett betaler
<i>(Beløp i mill. kr)</i>						
Frittstående derivater**						
2015	NOK 200	NOK 200	11	9	Fast	Nibor 6 mnd.
2015	NOK 200	NOK 200	-3	-9	Nibor 6 mnd.	Fast
Sum			8	-		

Derivater i kontantstrømsikringer

2014	NOK 200	NOK 200	-5	-8	Nibor 6 mnd.	Fast
2014	NOK 200	NOK 200	-3	-7	Nibor 6 mnd.	Fast
Sum			-8	-15		

Derivater i virkelig verdi-sikringer***

2011	CHF 125	NOK 688	111	77	Fast CHF	Nibor 6 mnd.
2012	CHF 250	NOK 1245	372	170	Fast CHF	Nibor 6 mnd.
2014	NOK 300	NOK 300	3	11	Fast	Nibor 6 mnd.
2014	JPY 5000	NOK 296	85	50	Fast JPY	Nibor 6 mnd.
2015	NOK 50	NOK 50	2	2	Fast	Nibor 6 mnd.
2017	CHF 250	NOK 1290	401	228	Fast CHF	Nibor 6 mnd.
2019	JPY 4000	NOK 201	109	47	Fast JPY	Nibor 6 mnd.
2020	NOK 300	NOK 300	24	17	Fast	Nibor 6 mnd.
2020	NOK 60	NOK 60	-2	3	Fast	Nibor 6 mnd.
2021	SEK 200	NOK 180	-12	3	SEK Stibor 3 mnd.	Nibor 6 mnd.
2023	NOK 600	NOK 600	19	32	Fast	Nibor 6 mnd.
2025	NOK 600	NOK 600	16	31	Fast	Nibor 6 mnd.
Sum			1128	671		

* Markedsverdi er uten påløpte renter. For kombinerte rente- og valutaswapper inngår urealisert valutaeffekt i markedsverdi.

** Alle frittstående er knyttet til underliggende lån, men er ikke gitt sikringsbokføring.

*** Verdiendring i virkelig verdi-sikringer gir ingen resultateffekt.

Foretaket hadde pr. 31. desember 2010 ingen renteswapper med start frem i tid.

Valutaterminer

Valutaterminer inngås for å valutasikre transaksjoner i annen valuta enn norske kroner.

Valuta	Nominelt i valuta	Nominelt i NOK	Gjennomsnittlig sikringskurs	Markeds kurs*	Markeds verdi
<i>(Beløp i mill. kr)</i>					
SEK	131	111	0,85	0,87	3
EUR	18	150	8,34	8,06	-5
Sum valutaterminer		261			-2

*Markedskurser til gjennomsnittlig forwardkurs.

Samtlige kontrakter er knyttet til anlegginvesteringer i utenlandsk valuta. Urealisert gevinst/tap for valutaterminene reduserer/øker kostpris på investeringene ved realisasjon.

Råvareterminer

Foretaket hadde pr. 31 desember 2010 ingen råvareterminer.

Verdiendringer på kontantstrømsikringer

Morselskap			Konsern	
2009	2010		2010	2009
<i>(Tall i mill)</i>				
-7	1	Virkelig verdi av kontantstrømsikringer IB	1	-7
8	-10	Verdiendringer gjennom året*	-10	8
1	-9	Virkelig verdi av kontantstrømsikringer UB	-9	1

* Verdiendringene er før skatt og er ført under øvrige resultatelementer i totalresultatoppstillingen.

Note 10

Note 10 Finansiell risikostyring

Finansiell risiko

Statnett SFs finanspolicy har som formål å sikre at foretaket oppnår den nødvendige finansieringen av planlagt drifts- og investeringsprogram til lavest mulig kostnad. Statnett SFs finanspolicy omfatter også mål og rammer for å minimere foretakets kreditt-, rente- og valutarisiko. Statnett SF benytter seg av finansielle derivater for å styre den finansielle risikoen.

Kapitalstyring

Foretaket har gjeld og egenkapital som spesifisert nærmere i balansen. Låneavtalene pålegger ikke foretaket noen kapitalkrav som ventes å kunne begrense kapitalstrukturen i foretaket. Det finnes heller ingen eksplisitte krav til egenkapital utover det som følger av lovgivingen.

Eier har imidlertid uttalt at Statnett skal ha en finansiell posisjon som gjør foretaket i stand til å gjennomføre alle samfunnsøkonomisk lønnsomme nettinvesteringer. Konkrete måttall for finansiell posisjon er ikke fastsatt.

Statnett kan søke eier om mer egenkapital dersom det skulle være nødvendig.

Likviditetsrisiko

Statnett SF har som mål å kunne gjennomføre 12 måneders drift, investeringer og refinansiering uten å ta opp ny gjeld. Det vil gjøre Statnett mindre sårbare for perioder med lav tilgjengelighet på kapital i finansmarkedene og perioder med lite gunstige lånevilkår.

Statnett reduserer likviditetsrisiko knyttet til forfall på finansielle forpliktelser ved hjelp av spredt forfallsstruktur, tilgang til flere finansieringskilder i Norge og internasjonalt, samt tilstrekkelig likviditet til å dekke planlagt drifts-, investerings- og refinansieringsbehov uten opptak av ny gjeld innenfor en tidshorisont på 12 måneder. Likviditeten består av eksisterende likviditetsbeholdning (bank-/tidsinnskudd, sertifikater og obligasjoner) og trekkfasilitet. For å ta høyde for økende forpliktelser ble det i januar 2011 inngått ny avtale om trekkfasilitet på 3,5 milliarder kroner. Den gamle var på 2 milliarder kroner. Likviditeten følges opp løpende med ukentlig rapportering.

Statnett SF har høy kredittverdighet. Standard & Poor's og Moody's Investor Service har gitt Statnett SF kreditt-rating for langsiktige låneopptak på henholdsvis A+ og A2. Den høye kreditt-ratingen gir Statnett SF gode lånemuligheter.

Tabellen under viser alle brutto kontantstrømmer knyttet til finansielle forpliktelser.

Kontantstrømmene er ikke neddiskontert og forutsetter rentesatser og valutakurser som per 31.12.2010.

MORSELSKAP	Under 1 år	1 til 5 år	5 år og utover	Totalt
<i>(Beløp i mill. kr)</i>				
Per 31.12.2010				
Rentebærende gjeld og rentebetalinger	1 646	5 149	6 416	13 211
Andre forpliktelser	-	-	67	67
Leverandørgjeld og annen kortsiktig gjeld	1 260	-	-	1 260
Derivater	1 028	2 218	2 315	5 561
Sum	3 934	7 367	8 798	20 099

Derivater	Under 1 år	1 til 5 år	5 år og utover	Totalt
Innbetalinger	1 165	2 740	2 782	6 687
Utbetaling	-1 028	-2 218	-2 315	-5 561
Netto derivater	137	522	467	1 126

KONSERN	Under 1 år	1 til 5 år	5 år og utover	Totalt
<i>(Beløp i mill. kr)</i>				
Per 31.12.2010				
Rentebærende gjeld og rentebetalinger	1 646	5 149	6 416	13 211
Andre forpliktelser	-	-	163	163
Leverandørgjeld og annen kortsiktig gjeld	1 277	-	-	1 277
Derivater	1 028	2 218	2 315	5 561
Sum	3 951	7 367	8 894	20 212

Derivater	Under 1 år	1 til 5 år	5 år og utover	Totalt
Innbetalinger	1 165	2 740	2 782	6 687
Utbetaling	-1 028	-2 218	-2 315	-5 561
Netto derivater	137	522	467	1 126

Kreditrisiko

Statnett SF er eksponert for kredittrisiko gjennom plassering av overskuddslikviditet hos utstedere av verdipapirer og ved bruk av ulike rente- og valutaderivater. For å begrense denne risikoen har Statnett rammer som setter krav til kredittverdighet for motparter, og maksimal eksponering for hver enkelt motpart. Kredittverdigheten vurderes minst en gang i året, og motpartsrisikoen overvåkes løpende for å sikre at foretakets eksponering ikke går utover fastsatte kredittgrenser og er i henhold til interne regler.

Maksimal kreditteksponering

Morselskap			Konsern	
2009	2010		2010	2009
<i>(Beløp i mill. kr)</i>				
276	1 020	Betalingsmidler	1 128	342
-	-	Tidsinnskudd	20	10
307	310	Obligasjoner og sertifikater	522	458
617	1 156	Derivater	1 156	617
203	161	Langsiktige fordringer	-	50
529	765	Kundefordringer og andre kortsiktige fordringer	755	511
1 932	3 412	Sum maksimal kreditteksponering	3 581	1 988

Valutarisiko

Valutarisiko er risikoen for at svingninger i valutakursen fører til endringer i Statnetts resultat og balanse. For å minimere valutarisikoen, er alle lån som er tatt opp i utenlandsk valuta, konvertert til norske kroner gjennom valutabytteavtaler. De forpliktelse foretaket har påtatt seg i utenlandsk valuta i forbindelse med investeringsprosjekter er terminsikret gjennom valutabytteavtaler. Per 31.12.2010 er den eneste valutaeksponeringen som ikke er swappet eller avsatt til fremtidige betalinger, bankinnskudd i utenlandsk valuta tilsvarende 28 millioner kroner for morselskapet og utenlandske aksjefond og aksjer tilsvarende 19 millioner kroner i konsernet.

Valutakurssensitivitet

Morselskap		Endring i kronekursen i %	Konsern	
2009	2010		2010	2009
<i>(Beløp i mill. kr)</i>				
-3	-1	+5	-2	-5
3	1	-5	2	5

Tabellen viser foretakets følsomhet for potensielle endringer i kronekursen, dersom alle andre forhold holdt konstant. Beregningen legger til grunn lik endring mot alle relevante valutaer. Effekten i resultatet skyldes verdiendring i pengeposter som ikke er fullt ut sikret. Øvrige pengeposter og all gjeld i utenlandsk valuta er sikret, og endring i verdi motsvares av verdiendring på derivatet.

Note 10/11

Forts. note 10 Finansiell risikostyring

Renterisiko

Konsernet er eksponert for renterisiko gjennom låneporteføljen, likviditetsbeholdningen og finansielle sikringer. Videre er Statnett SF eksponert for rentenivå som legges til grunn for nettvirksomhetens inntektsramme (NVE-renten).

For å redusere renterisikoen og minske svingningene i resultatet skal renten til Statnetts gjeld korrelere mest mulig med NVE-renten. NVE-renten beregnes med utgangspunkt i daglige snitt av effektiv rente på 5 års statsobligasjoner. For å oppnå den ønskede rentebinding på foretakets gjeld benyttes rentebytteavtaler som er knyttet opp mot underliggende gjeld.

Rentesensitivitet

Følgende tabell viser morselskapets og konsernets følsomhet for potensielle endringer i rentenivået. Beregningen hensyntar alle rentebærende instrumenter og tilhørende rentederivater. Den viser effekt på resultat ved endring i rentenivået den 31.12.2010

Effekt på resultat Morselskap		Endring i rentenivå	Effekt på resultat Konsern	
2009	2010		2010	2009
-6	-7	(Beløp i mill. kr)	-11	-9
6	7	+1%-poeng	11	9
		-1%-poeng		

Gjennomsnittlig effektiv rente

Tabellen under viser gjennomsnittlig effektiv rente for de enkelte finansielle instrumentene for årene 2009 og 2010 som helhet.

Morselskap			Konsern	
2009	2010		2010	2009
5,78%	4,16%	Obligasjoner og sertifikater	4,01%	5,98%
2,47%	2,22%	Innskudd	2,24%	2,46%
-	-	Aksjer og aksjefond	11,23%	43,63%
3,69%	3,11%	Lån	3,11%	3,69%

Note 11 Skatter

Morselskap			Konsern	
2009	2010		2010	2009
(Beløp i mill. kr)				
RESULTATSKATT				
-	566	Betalbar skatt	566	-
-6	-6	Mottatt betalbar skatt som følge av Regjeringens tiltakspakke	-6	-11
6	6	Endring utsatt skattefordel som følge av Regjeringens tiltakspakke	6	11
-199	288	Endring utsatt skatt/skattefordel	294	-188
-199	854	Skattekostnad	860	-188
-	566	Årets betalbare skatt	566	-
-	566	Betalbar skatt	566	-
-199	288	Utsatt skatt/skattefordel som følge av endringer i midlertidige forskjeller	294	-188
-53%	27%	Effektiv skattesats	28%	28%

Morselskap			Konsern	
2009	2010		2010	2009
Avstemming effektiv skattesats mot norsk skattesats				
375	3 133	Resultat før skattekostnad	3058	-668
105	877	28 % skatt	856	-187
-304	-17	Permanente forskjeller 28%	14	6
-	-6	Andel resultat i KS, FKV og TS	-10	-7
-199	854	Skattekostnad	860	-188
UTSATT SKATT(-)/SKATTEFORDEL I BALANSEN				
-	-	Andre immaterielle eiendeler	-4	-
-315	-434	Anleggsmidler	-452	-327
32	27	Gevinst- og tapskonto	26	31
-12	-	Fordringer	6	-1
-	-	Forsikringstekniske avsetninger	-54	-53
103	96	Pensjoner	97	103
-2	-4	Verdipapirer og finansielle instrumenter (ekskl. kontantstrømsikring)	-3	-1
-	2	Kontantstrømsikring	2	-
18	39	Andre regnskapsmessige avsetninger	39	18
194	-	Fremførbart skattemessig underskudd	9	199
18	-274	Sum utsatt skatt(-)/skattefordel (netto)	-334	-31

Regjeringen innførte en midlertidig adgang for aksjeselskaper og lignende innretninger til å tilbakeføre skattemessig underskudd for inntektsårene 2008 og 2009 mot skattepliktig inntekt de to foregående årene. Skattemessig underskudd for inntektsårene 2009 og 2008 kunne dermed tilbakeføres til fradrag i inntektsårene 2006 og 2007.

Foretak med underskudd i 2008 og/eller 2009 ville få utbetalt skatteverdien av underskuddet (28 %) ved skatteoppgjøret henholdsvis høsten 2009 og 2010. Fradraget ble gitt automatisk, uten noe krav fra foretakene.

For hvert av inntektsårene gjaldt en beløpsgrense på 20 millioner kroner for underskudd som kunne tilbakeføres. Dette innebar at hvert selskap med skattemessig underskudd kunne få utbetalt opp til 5,6 millioner kroner for årene 2008 og 2009.

Etter IAS 12 Inntektskatt og IAS 10 Hendelser etter balansedagen skal endringer i skattelovgivningen etter balansedagen ikke påvirke regnskapsføringen. IAS 12 pkt. 47 sier at eiendeler og forpliktelser ved utsatt skatt skal vurderes til de skattesatser som forventes å gjelde for perioden når eiendelen realiseres eller forpliktelsen innfris, basert på skattesatser (og skatteregler) som er vedtatt eller i hovedsak vedtatt på balansedagen.

Statnett SF og Statnett Transport AS hadde begge skattemessig underskudd i 2008 som oversteg 20 millioner kroner. Dette medførte at begge fikk utbetalt 5,6 millioner kroner ved skatteoppgjøret høsten 2009. Utbetalingene medførte at skattemessig fremførbart underskudd i morselskapet og konsernet økte med henholdsvis 20 og 40 millioner kroner ved utbetaling høsten 2009. For 2009 hadde Statnett SF et skattemessig underskudd som oversteg 20 millioner, mens Statnett Transport AS i 2009 hadde et skattemessig underskudd på 1,8 millioner kroner. Dette medførte at foretakene fikk utbetalt henholdsvis 5,6 og 0,5 millioner kroner ved skatteoppgjøret høsten 2010.

Statnett SF ble 28. juni 2010 eier av 50 prosent av aksjer i NorGer AS. Dette aksjeselskapet eier kun 10 prosent av NorGer KS. Underskudd i NorGer AS var i konsolideringsperioden på 4,9 millioner kroner. På grunn av usikkerhet med hensyn til fremtidig anvendelse av fremførbart underskudd er utsatt skattefordel i dette selskapet ikke balanseført.

Note 11

Forts. note 11 Skatter

Endringer i midlertidige forskjeller

Morselskap	31.12.2009	Resultatført	Øvrige resultat- elementer	Effekt oppkjøp	31.12.2010
Anleggsmidler	1 125	426			1 551
Gevinst- og tapskonto	-115	18			-97
Fordringer	42	-43			-1
Pensjoner	-369	25			-344
Verdipapirer og finansielle instrumenter (ekskl. kontantstrømsikring)	7	7			14
Kontantstrømsikring	1		-9		-8
Andre regnskapsmessige avsetninger	-63	-74			-137
Fremførbart skattemessig underskudd	-692	692			-
Sum	-64	1 051	-9	-	978

Konsern	31.12.2009	Resultatført	Øvrige resultat- elementer	Effekt oppkjøp	31.12.2010
Andre immaterielle eiendeler				14	14
Anleggsmidler	1 169	443			1 612
Gevinst- og tapskonto	-112	17			-95
Fordringer	4	-26			-22
Forsikringstekniske avsetninger	189	4			193
Pensjoner	-369	24			-345
Verdipapirer og finansielle instrumenter (ekskl. kontantstrømsikring)	2	10			12
Kontantstrømsikring	1		-9		-8
Andre regnskapsmessige avsetninger	-63	-75			-138
Fremførbart skattemessig underskudd	-710	678			-32
Sum	111	1 075	-9	14	1 191

Note 12

Note 12 Investeringer i datterselskap, felleskontrollert virksomhet og tilknyttede selskaper

Statnett SF har følgende investeringer per 31.12.2010:

Selskap	Type	Anskaffelses- tidspunkt	Forretnings- kontor	Eierandel	Stemme- andel	Bokført verdi
<i>(Beløp i tusen kr)</i>						
Datterselskaper						
Statnett Transport AS	Datterselskap	1996	Oslo	100,0 %	100,0 %	79 221
Statnett Forsikring AS	Datterselskap	1998	Oslo	100,0 %	100,0 %	30 200
Nord.Link AS	Datterselskap	2010	Oslo	100,0 %	100,0 %	500
Noreveien 26 AS	Datterselskap	2010	Oslo	100,0 %	100,0 %	100
NorGer AS	Datterselskap	2010	Kristiansand	50,0 %	50,0 %	9 790
NorGer KS	Datterselskap	2010	Kristiansand	45,0 %	50,0 %	86 382
Sum datterselskaper						206 193
Tilknyttede selskap						
Nord Pool Spot AS	Tilknyttet selskap	2002/2008	Bærum	30,0 %	30,0 %	36 320
Totalt eierandel i døtre, felleskontrollert virksomhet og tilknyttede selskaper						242 513

Konsernverdi for selskap bokført etter egenkapitalmetoden

	Konsern- verdi 01.01	Årets resultat	Utbytte	Konsern verdi 31.12
<i>(Beløp i tusen kr)</i>				
2010				
Nord Pool ASA, 50 % ¹⁾	159 301			
Nord Pool Spot AS, 30 %	46 660	4 420		51 080
Sum Felleskontrollert virksomhet og tilknyttede selskaper	205 961	4 420	-	51 080
¹⁾ Selskapet ble solgt 30.04.2010.				
2009				
Nord Pool ASA, 50 %	1 267 500	20 801	-1 129 000	159 301
Nord Pool Spot AS, 30 %	43 595	3 065		46 660
Sum Felleskontrollert virksomhet og tilknyttede selskaper	1 311 095	23 866	-1 129 000	205 961

Det var ingen endring i investeringene i 2009.

Endring i investeringer i datterselskap, felleskontrollert virksomhet og tilknyttede selskaper

Statnett stiftet selskapet Nord.Link AS 10.02.2010. Det har ikke vært aktivitet i selskapet i 2010.

Statnett solgte sin eierandel på 50% av Nord Pool ASA til NASDAQ OMX i april. Konsernets gevinst ved transaksjonen er inkludert i finansinntekter.

Statnett kjøpte 50% av NorGer AS og 45% av NorGer KS i juni 2010. NorGer AS eier 10% direkte i NorGer KS. Direkte og indirekte eier Statnett SF 50% av NorGer KS. I regnskapet behandles både NorGer AS og NorGer KS som datterselskap.

I juli solgte datterselskapet Statnett Transport AS 100% av aksjene i Statnett Transport Bemanning AS til Møkster AS.

Statnett kjøpte alle aksjene i Noreveien 26 AS høsten 2010. Selskapet eier hjemlene til eiendommen Noreveien 26.

Det har ikke vært noen transaksjoner knyttet til investeringer i datterselskap, felleskontrollert virksomhet og tilknyttede selskaper i 2009.

Note 13

Note 13 Nærstående parter

Statnett SF var pr 31. desember 2010 100 % eid av den norske stat ved Olje- og energidepartementet (OED). Statnett har følgende relasjoner til OED:

Reguleringsmyndighet

Det er Stortinget som lovgivende myndighet som vedtar lover basert på forslag fra regjeringen. Forskrifter vedtas av Kongen i statsråd. OED forvalter sin del av dette, og delegerer for eksempel forvaltning av de fleste områder i energiloven til NVE. I medhold av forvaltningsloven kan ethvert enkeltvedtak fattet av NVE, klages inn for overordnet instans, OED.

Lån

OED er garantist for lån tatt opp før 1. januar 2003. Se note 9.

Andre nærstående parter:

Morselskap	Datterselskap	Tilknyttet selskap
Statnett SF	Statnett Transport AS	Nord Pool Spot AS
	Statnett Forsikring AS	
	Noreveien 26 AS	
	Nord.Link AS	
	NorGer KS	
	NorGer AS	

Transaksjoner med nærstående selskaper

Gruppen har foretatt flere forskjellige transaksjoner med nærstående selskaper. Alle transaksjoner er foretatt som del av den ordinære virksomheten og til gjeldende markedspriser. De vesentligste transaksjonene er som følger:

Statnett Forsikring AS har konsesjon til å dekke risiko vedrørende selskaper i Statnett-konsernet. Selskapet opererer både som direktetegnende personforsikrings- og skadeforsikringsselskap. Videre er selskapet reassurandør for Statnetts risiko dekket av andre forsikringsleverandører. Statnett SF har kostnadsført premie for 2010 med totalt 51 millioner kroner (44 millioner kroner i 2009). Inntektsført premie og reassuransepremie i Statnett Forsikring AS for 2010 på 33 millioner kroner (27 millioner kroner i 2009) er eliminert i konsernregnskapet.

Statnett Transport AS driver tungtransport på land og sjø og har i 2010 solgt transporttjenester til Statnett SF for 48 millioner kroner (40 millioner kroner i 2009), herav beredskapstjenester for 31 millioner kroner (27 millioner kroner i 2009).

Statnett SF har en langsiktig fordring på 161 millioner kroner på Statnett Transport AS pr 31.12.2010. Fordringen oppstod i forbindelse med overføring av skipet «Elektron». I henhold til salgsavtalen renteberegnes kravet med NIBOR + 1 %. Rente forfaller ved påkrav. Statnett Transport AS har ikke betalt renter i 2008, 2009 og 2010. Totalt påløpte renter utgjorde 19 millioner kroner pr 31.12.2010.

Statnett SF kjøper overføringstap på Nord Pool Spot daglig. Kjøp og salg av energi på Nord Pool Spot avregnes til kraftbørsens markedspriser, og er i samsvar med prinsippet om armlengdes avstand.

Statnett SF har i 2010 mottatt utbytte på totalt 24,2 millioner kroner. 22 millioner kroner ble mottatt fra Nord Pool ASA, og 2,2 millioner kroner ble mottatt fra Statnett Forsikring AS. I 2009 mottok Statnett SF et utbytte på 1 129 millioner kroner fra Nord Pool ASA.

Statnett SF utfører enkelte administrative oppgaver for Statnett Transport AS og Statnett Forsikring AS. Lønn til ansatte i Statnett Forsikring AS utbetales av Statnett SF, men viderebelastes til datter. For 2010 har Statnett SF belastet Statnett Transport AS med 1,7 million kroner og Statnett Forsikring AS med 2 millioner kroner. Tilsvarende tall for 2009 var 1,5 million kroner til Statnett Transport og 2 millioner kroner til Statnett Forsikring.

Samarbeidsparter

TenneT TSO BV og Statnett SF har anlagt en kabel for transport av energi mellom Norge og Nederland, omtalt som NorNed-kabelen. Partene eier hver sin fysiske halvdel av kabelen, hvor Statnett eier den nordre del og TenneT eier den søndre delen av kabelen. NorNed-kabelen ble satt i drift mai 2008. Kostnader og inntekter knyttet til drift av NorNed-kabelen deles likt mellom TenneT og Statnett.

OED har gitt Statnett og TenneT en godkjenning for eksplisitt auksjon som midlertidig handelsløsning for kraftutveksling mellom Norge og Nederland frem til 31.12.2010. Fra 14.01.2011 skiftet auksjonsformen til implisitt auksjon.

Energinet.dk og Statnett har fått konsesjon til å anlegge en kabel for transport av energi mellom Norge og Danmark, omtalt som Skagerrak 4. Partene skal eie hver sin fysiske halvdel av kabelen, hvor Statnett skal eie den nordre delen og Energinet.dk den søndre delen av kabelen. Etter planen skal kabelen settes i drift i 2014.

Note 13/14

Statnett SFs mellomværende med selskaper i samme konsern

	Kundefordringer		Langsiktige utlån		Leverandørgjeld	
	2010	2009	2010	2009	2010	2009
<i>(Beløp i mill.kr)</i>						
Datterselskaper	7	3	161	156	7	4
Felleskontrollert virksomhet	-	3	-	50	-	-
Sum	7	6	161	206	7	4

Note 14 Ytelser til ledelsen

Ytelser til ledende personer 2010

	Styrehonorar	Lønn	Andre godtgjørelser	Pensjonskostnad	Samlet godtgjørelse	
<i>(Beløp i kr)</i>						
Konsernsjef						
Auke Lont		2 150 200	155 379	2 132 009	4 437 588	
Konserndirektører						
Gunnar G. Lovås	Nettutvikling	1 370 404	137 689	658 254	2 166 347	
Håkon Borgen	Nettutbygging	1 432 915	123 672	622 580	2 179 167	
Øivind Kristian Rue	Nettdrift	1 604 261	125 248	1 071 522	2 801 031	
Bente Hagem	Kommersiell utvikling	1 403 137	139 670	1 124 189	2 666 996	
Gun Bente Johansen, sluttet 1.09.10	Konsernstab	940 947	92 975	862 469	1 896 391	
Marie Jore Ritterberg	Økonomistab	1 372 812	171 024	981 454	2 525 290	
Peer Olav Østli	IKT	1 336 836	139 715	795 611	2 272 162	
Kirsten Berg	Konsernstab	1 078 513	109 495	603 817	1 791 825	
Styret						
Bjarne Aamodt	styrets leder	336 000			336 000	
Thor Håkstad	styrets nestleder	231 000			231 000	
Kirsten Indgjerd Værdal	styremedlem	178 000			178 000	
Grethe Høiland	styremedlem	218 000			218 000	
Heidi Ekrem	styremedlem	183 000			183 000	
Per Hjorth	styremedlem	238 000			238 000	
Kirsten Faugstad	styremedlem *a) b)	89 000			89 000	
Steinar Joråndstad	styremedlem *a)	218 000			218 000	
Bjørn Solberg	styremedlem *a) b)	91 500			91 500	
Per Erland Opgård	styremedlem *a) c)	89 000			89 000	
Kjerstin Bakke	styremedlem *a) c)	89 000			89 000	
Samlede godtgjørelser		1 960 500	12 690 025	1 194 867	8 851 905	24 697 297

Alle tall er eksklusiv arbeidsgiveravgift

Vararepresentanter og observatører i styret mottar ikke honorar.

* a) For ansattes representanter oppgis kun styrehonorar.

* b) Styremedlem til juni

* c) Styremedlem fra juni

Note 14

Forts. note 14 Ytelser til ledelsen

Ytelser til ledende personer 2009

	Styrehonorar	Lønn	Andre godtgjørelser	Pensjons- kostnad	Samlet godtgjørelse
<i>(Beløp i kr)</i>					
Konsernsjef					
Auke Lont * a)		1 724 388	144 713	2 132 009	4 001 110
Odd Håkon Hoelsæter, fratrudd * a)		372 661	18 380	127 726	518 767
Konserndirektører					
Gunnar G. Løvås	Nettutvikling	1 245 384	143 222	744 328	2 132 934
Håkon Borgen	Nettutbygging	1 246 149	153 236	612 655	2 012 040
Øivind Kristian Rue	Nettdrift	1 350 671	139 683	1 057 159	2 547 513
Bente Hagem	Kommersiell utvikling	1 279 147	177 495	1 217 758	2 674 400
Gun Bente Johansen	Konsernstab	1 265 622	141 728	926 245	2 333 595
Marie Jore Ritterberg	Økonomistab	1 230 663	179 326	1 048 340	2 458 329
Peer Olav Østli	IKT	1 283 012	146 037	845 229	2 274 278
Audun Severin Hustoft *b)		1 255 872	215 518	1 188 325	2 659 715
Styret					
Bjarne Aamodt	styrets leder	320 000			320 000
Thor Håkstad	styrets nestleder	210 000			210 000
Kirsten Indgjerd Værdal	styremedlem *d)	80 000			80 000
Grethe Høiland	styremedlem	160 000			160 000
Heidi Ekrem	styremedlem	160 000			160 000
Per Hjorth	styremedlem	160 000			160 000
Christine B. Meyer	styremedlem *d)	80 000			80 000
Kirsten Faugstad	styremedlem *c)	160 000			160 000
Steinar Jøråndstad	styremedlem *c)	160 000			160 000
Bjørn Solberg	styremedlem *c)	160 000			160 000
Samlede godtgjørelser		1 650 000	12 253 569	9 899 774	25 262 681

Alle tall er eksklusiv arbeidsgiveravgift.

Vararepresentanter og observatører i styret mottar ikke honorar.

* a) Auke Lont tiltrådte som ny konsernsjef 1. februar 2009.

Odd Håkon Hoelsæter fratrudd sin stilling og gikk av med pensjon 31. januar 2009.

* b) Audun Severin Hustoft var konserndirektør fram til 1. desember 2009.

* c) For ansattes representanter oppgis kun styrehonorar.

* d) Kirsten Indgerd Værdal ble valgt inn i styret etter Christine B. Meyer i juni 2009.

Statnetts konsernledelse ble endret med virkning fra 1. desember 2009 i forbindelse med en reorganisering av virksomheten. Etter reorganiseringen består konsernledelsen av konserndirektør for Nettutvikling, Nettutbygging, Nettdrift og Kommersiell utvikling. Fra samme tidspunkt ble det etablert en ledergruppe for konsernutvikling som i tillegg til konsernledelsen omfatter konserndirektørene for konsernstab, økonomistab og IKT-divisjonen.

	Oppsigelsestid, måneder grunnlønn	Etterlønn, måneder grunnlønn
Auke Lont, konsernsjef	6 måneder	12 måneder
Gunnar G. Lovås, konserndirektør	6 måneder	Ingen
Håkon Borgen, konserndirektør	6 måneder	Ingen
Øivind Kristian Rue, konserndirektør	6 måneder	Ingen
Bente Hagem, konserndirektør	6 måneder	Ingen
Gun Bente Johansen, konserndirektør	6 måneder	Ingen
Marie Jore Ritterberg, konserndirektør	6 måneder	Ingen
Peer Olav Østli, konserndirektør	6 måneder	Ingen
Kirsten Berg, konstituert konserndirektør	3 måneder	Ingen

Konsernsjefen har avtale om 12 måneders etterlønn ved oppsigelse fra selskapets side. Etterlønnen reduseres forholdsmessig med ytelser fra nye verv eller næringsvirksomhet som han er aktiv eier av.

Andre ledende ansatte har ingen etterlønsavtaler ved opphør eller endring av ansettelsesforholder. Ved oppsigelse fra den ansatte selv er oppsigelsestiden vanligvis 3 måneder, mens ved oppsigelse fra selskapets side er oppsigelsestiden 6 måneder etter en ansettelsestid på 2 år.

Konsernet har ingen forpliktelser til å gi ledergruppen eller styret overskuddsdeling, bonus eller opsjonerbasert avlønning. Det er ikke gitt lån eller stilt sikkerhet til medlemmer av konsernledelsen eller styret.

Note 14

Forts. note 14 Ytelser til ledelsen

Betingelser knyttet til konsernledelsen

Tittel/navn	Betingelser pensjonsalder/førtidspensjon/alderspensjon
Konsernsjef Auke Lont	<p>Fra fylte 65 år utgjør full årlig alderspensjon 66 % av pensjonsgrunnlaget, det vil si av fast, ordinær årslønn på fratredelsestidspunktet. Pensjonsgrunnlaget reguleres årlig med samme prosentvise økning som folketrygdens grunnbeløp. Fra fylte 67 år samordnes den årlige alderspensjon på 66 % med Statnett SFs Pensjonskasse og folketrygden.</p> <p>Ved død vil gjenlevende ektefelle og barn under 21 år motta pensjon.</p> <p>Ved uførhet før fylte 65 år ytes det uførepensjon. Full uførepensjon tilsvarer alderspensjon ved fylte 65 år. Uførepensjon avkortes i forhold til uføregrad.</p>
Konserndirektørene Håkon Borgen Bente Hagem Øivind Kristian Rue	<p>Pensjonsalder er 65 år, men rett til å fratruke med førtidspensjon på et hvert tidspunkt etter fylte 62 år. Ved fratreden mellom 62 og 65 år skal det utbetales en årlig godtgjørelse på 66 % av pensjonsgrunnlaget. Pensjonsgrunnlaget er den faste ordinær årslønn på fratredelsestidspunktet. Pensjonsgrunnlaget reguleres årlig med samme prosentvise økning som folketrygdens grunnbeløp. Dersom eventuell inntekt mottas fra andre og den sammen med utbetalt førtidspensjon fra Statnett overstiger sluttlønn, skal førtidspensjonen avkortes med 50 % av det beløp som overstiger sluttlønn.</p> <p>Fra fylte 65 år utgjør full årlig alderspensjon 66 % av pensjonsgrunnlaget. Dvs. av fast, ordinær årslønn på fratredelsestidspunktet. Pensjonsgrunnlaget reguleres årlig med samme prosentvise økning som folketrygdens grunnbeløp. Fra fylte 67 år samordnes den årlige alderspensjon på 66 % med Statnett SFs Pensjonskasse og folketrygden.</p> <p>Ved død vil gjenlevende ektefelle og barn under 21 år motta pensjon.</p> <p>Personenes rett til pensjonsytelser utover fripoliser fra Statnett SFs pensjonskasse fra fylte 62 år bortfaller dersom de ikke lenger er ansatt i Statnett SF når de fyller 62 år.</p> <p>Ved uførhet før fylte 65 år ytes det uførepensjon. Full uførepensjon tilsvarer alderspensjon ved fylte 65 år. Uførepensjon avkortes i forhold til uføregrad.</p>
Konserndirektørene Gunnar G Lovås Peer Olav Østli Gun Bente Johansen Marie Jore Ritterberg Kirsten Berg	<p>Pensjonsalder er 65 år, med rett til å fratruke med førtidspensjon på et hvert tidspunkt etter fylte 62 år. Full opptjeningstid er 30 år. Ved fratreden mellom 62 og 65 år skal det utbetales en årlig godtgjørelse på 66 % av pensjonsgrunnlaget avkortet med ett prosentpoeng for hvert år mellom 62 og 65 år. Pensjonsgrunnlaget er den faste ordinære årslønnen på fratredelsestidspunktet. Pensjonsgrunnlaget reguleres årlig med samme prosentvise økning som folketrygdens grunnbeløp. Utbetaling av pensjon kan reduseres med eventuell lønn, pensjon eller honorar fra andre selskaper i Statnett konsern.</p> <p>Fra fylte 65 år utgjør full årlig alderspensjon 66 % av pensjonsgrunnlaget. Pensjonsgrunnlaget er den faste ordinær årslønn på fratredelsestidspunktet. Pensjonsgrunnlaget reguleres årlig med samme prosentvise økning som folketrygdens grunnbeløp. Fra fylte 67 år dekkes alderspensjon gjennom folketrygden og selskapets kollektive pensjonsordning, med et tillegg på 66 % av den del av pensjonsgrunnlaget som overstiger 12 ganger folketrygdens grunnbeløp forutsatt full opptjeningstid (30 år).</p> <p>Ved død vil barn under 21 år motta barnepensjon.</p> <p>Ved fratreden før pensjonsalder vil det utstedes et rettighetsbevis som sikrer alderspensjonsutbetalinger fra fylt 65 år. Rettighetsbeviset reguleres med 75 % av økningen i folketrygdens grunnbeløp frem til pensjonering.</p> <p>Ved uførhet før fylte 65 år ytes det uførepensjon. Full uførepensjon tilsvarer alderspensjon ved fylte 67 år, basert på pensjonsgrunnlaget på tidspunktet da uførhet inntrådte. Uførepensjon avkortes i forhold til uføregrad.</p>

Note 15/16/17/18

Note 15 Hendelser etter balansedagen

4. mars 2011 fattet NVE vedtak om overtredelsesgebyr på 30 millioner kroner i forbindelse med bruddet på Oslofjordkablene i 2008. Statnett har vedtatt å påklage NVEs vedtak inn for Olje- og energidepartementet som er klageinstans for vedtaket.

Vi er ikke kjent med at det har inntrådt andre forhold etter balansedagen som er av vesentlig betydning for bedømmelse av regnskapet.

Note 16 Pantstillelser, garantiansvar

Morselskapet har ikke anledning til å stille pant eller annen sikkerhet i foretakets eiendeler, bortsett fra å stille sikkerhet overfor finansinstitusjoner i forbindelse med daglige banktransaksjoner, samt å stille sedvanlige sikkerheter som ledd i den daglige driften.

Note 17 Tvistesaker

Statnett har til enhver tid mindre tvister med grunneiere, kunder og andre om blant annet forståelsen av avtaler som er inngått, forståelsen av offentligrettslige forpliktelser, skjønn og uenighet om ansvar knyttet til ordinær drift og utbygging av kraftlinjer og kabelforbindelser. Denne type tvister anses som en del av den ordinære driften.

Note 18 Virksomhetssammenslutning

Den 28. juni 2010 kjøpte Statnett SF aksjer i NorGer AS og andeler NorGer KS for ca 78 mill kroner kontant. NorGer-prosjektet planlegger å bygge en undersjøisk likestrøms kabelforbindelse mellom Norge og Tyskland. Selskapene er organisert slik at NorGer AS er komplementar i NorGer KS hvor selve driften av virksomheten ligger.

Statnett SF har overtatt 50 % av de stemmeberettigede aksjene i NorGer AS og 45 % av de stemmeberettigede andelene i NorGer KS. NorGer AS eier 10 % av andelene i NorGer KS slik at Statnett SF inklusive indirekte eierskap også innehar 50 % av de stemmeberettigede andelene i NorGer KS.

Statnett SF anses gjennom oppkjøpet å ha oppnådd kontroll i NorGer KS og NorGer AS, og selskapene er derfor innregnet etter oppkjøpsmetoden i samsvar med IFRS 3.

Note 18

Forts. note 18 Virksomhetssammenslutning

På overtakelsestidspunktet ble følgende identifiserbare eiendeler og forpliktelser innregnet i konsernregnskapet (allokeringen er endelig):

Regnskapslinje <i>(Beløp i mill. kr)</i>	Virkelig verdi på overtakelsestidspunktet
Eiendeler	
Andre immaterielle eiendeler	14
Andre kortsiktige fordringer	1
Betalingsmidler	45
Sum eiendeler	60
Forpliktelser	
Utsatt skatt	-4
Annen kortsiktig gjeld	-6
Sum forpliktelser	-10
Virkelig verdi av netto identifiserbare eiendeler	50
Ikke-kontrollerende interesse a)	-25
Goodwill b)	53
Kjøpesum	78
Kjøpsforpliktelse c)	-78
Ikke-kontrollerende interesse ved oppkjøp d)	78

a) Den ikke-kontrollerende eierinteressens forholdsmessige andel av NorGer-prosjektets identifiserbare nettoeiendeler utgjør 25 millioner kroner som er innregnet som ikke-kontrollerende interesse på overtakelsestidspunktet.

b) Goodwill er innregnet kun for majoritetens andel. Verdiene som utgjør innregnet goodwill, er i hovedsak knyttet til konsesjonsprosessene, herunder analyser, utredninger og kommunikasjon med offentlige myndigheter. Selskapet har sendt inn alle søknader som er nødvendig for å eie og bygge en kommersiell likestrømskabel mellom Norge og Tyskland. I Tyskland er første del av arbeidet med å få tillatelse til å fremføre kabelen til tilknytningspunktet i sentralnettet godt i gang. Det er ikke identifisert nedskrivningsbehov av goodwill i 2010.

c) Den ikke-kontrollerende eierinteressen i NorGer-prosjektet har en salgsoption på sine eierandeler som løper fra overtakelsestidspunktet. Denne opsjonen er innregnet som en del av regnskapslinjen "Andre forpliktelser" målt til nåverdi av estimert pris på de resterende aksjene/andelene.

d) Motposten til den innregnede kjøpsforpliktelsen er fordelt mellom ikke-kontrollerende interesse og annen egenkapital henført til eierne i Statnett SF, jfr. egenkapitaloppstilling.

Driftsinntekt og resultat i NorGer etter overtakelsestidspunktet (perioden 30. juni til 31. desember 2010) som er inkludert i konsernregnskapets oppstilling av totalresultat for rapporteringsperioden (i mill. kr):

	NorGer KS	NorGer AS
Driftsinntekt	-	-
Periodens resultat	-49	-2

Driftsinntekt og resultat i NorGer for hele 2010 (i mill. kr)

	NorGer KS	NorGer AS
Driftsinntekt	-	-
Periodens resultat	-74	-7

Note 19

Note 19 Andre driftskostnader

Morselskap			Konsern	
2009	2010		2010	2009
<i>(Beløp i mill. kr)</i>				
34	38	Leiekostnader	39	36
158	200	Innleie personell/ konsulenter	268	161
44	51	Forsikring	19	17
219	325	Materialer og underentreprenører	332	218
125	130	Eiendomsskatt	130	125
60	64	IT-kostnader	64	60
237	232	Øvrig	250	233
877	1 040	Sum andre driftskostnader	1 102	850

Operasjonelle leieavtaler (med forfall ikke mer enn ett år fra balansedagen)

Morselskap			Konsern	
2009	2010		2010	2009
<i>(Beløp i mill. kr)</i>				
19	17	Bygninger	18	21
11	15	Innleie samband	15	11
4	6	Annet	6	4
34	38	Sum leiekostnader	39	36

Operasjonelle leieavtaler med forfall senere enn ett år fra balansedagen

Konsernet har en rekke mindre leieavtaler for bygninger, innleie av samband og øvrige driftsmidler i vårt langstrakte land knyttet til ordinær stedlig drift og gjennomføring av våre prosjekter. Leieforhold varierer fra noen måneder til 15 år. Leie blir betalt og kostnadsført i henhold til hver enkel kontrakt. Konsernets vesentlige fremtidige leieforpliktelser omfatter bygninger og samband og øker fra dagens nivå med ca 40 millioner kroner fra 2013.

Honorar til revisor

Morselskap			Konsern	
2009	2010		2010	2009
<i>(Beløp i tusen kr)</i>				
707	733	Revisjon av årsregnskap	867	897
319	441	Andre attestasjonstjenester	471	319
246	220	Skatterelatert bistand	220	261
266	142	Annen bistand	142	272
1 538	1 536	Sum honorar (ekskl. mva.)	1 700	1 749

Note 20/21

Note 20 Avbøtende tiltak

Statnett SF er gitt konsesjon for en 420 kV kraftledning fra Sima kraftverk i Eidfjord kommune til Samnanger transformatorstasjon i Samnanger kommune i Hordaland. Av konsesjonsvilkårene fremgår at «Statnett vil sette av et beløp på 100 millioner kroner til finansiering av avbøtende tiltak. Beløpet stilles til disposisjon for Hordaland fylkeskommune.» Beløpet er ikke regnskapsført per 31.12.2010.

Note 21 Sammenligningstall for Statnett konsern

Alle beløpmessige størrelser i resultat, balanse, kontantstrøm og tilleggsopplysninger er angitt med to års sammenligningstall. Under er angitt fem års sammenligningstall for utvalgte beløpmessige størrelser.

Fra totalresultatregnskapet

(i mill. kr)

Statnett konsern	2010	2009	2008	2007	2006
Krafttransport	4 803	3 722	3 355	3 243	3 122
Periodens mer-/mindreinntekt	2 177	-1 059	721	20	-260
Andre driftsinntekter	267	199	180	152	343
Sum driftsinntekter	7 247	2 862	4 256	3 415	3 205
Driftsresultat	3 279	-403	1 194	1 025	308
Inntekt i felleskontrollert og tilknyttede selskaper	11	24	962	58	44
Netto finansposter	-232	-289	-414	-203	-148
Resultat før skattekostnad	3 058	-668	1 742	880	204
Årsresultat	2 198	-480	1 517	651	163

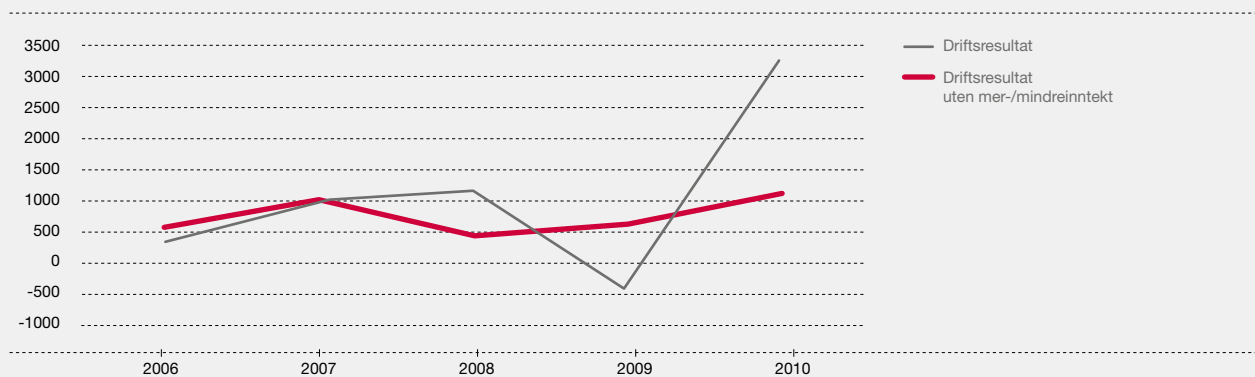
Fra totalresultatregnskapet uten mer-/mindreinntekt

(i mill. kr)

Statnett konsern	2010	2009	2008	2007	2006
Krafttransport	4 803	3 722	3 355	3 243	3 122
Andre driftsinntekter	267	199	180	152	343
Sum driftsinntekter	5 070	3 921	3 535	3 395	3 465
Driftsresultat uten mer-/mindreinntekt	1 102	656	473	1 005	568
Inntekt i felleskontrollert og tilknyttede selskaper	11	24	962	58	44
Netto finansposter	-232	-289	-414	-203	-148
Resultat før skattekostnad uten mer-/mindreinntekt	881	391	1 021	860	464

Påvirkningen av mer-/mindreinntekt i konsernets resultat

Driftsresultat med/uten mer-/mindreinntekt

Resultat før skattekostnad med/uten mer-/mindreinntekt

Note 21

Forts. note 21 Sammenligningstall for Statnett konsern

Fra balansen

(i mill. kr)

Statnett konsern	2010	2009	2008	2007	2006
Immaterielle eiendeler	66	-	-	-	-
Anleggsmidler	19 413	17 858	19 349	14 945	12 386
Omløpsmidler	2 591	1 484	1 570	1 494	1 552
Sum eiendeler	22 070	19 342	20 919	16 439	13 938
Egenkapital	7 628	5 618	6 585	5 562	4 907
Rentebærende gjeld	11 757	12 340	12 340	9 309	7 752
Øvrige gjeldsposter	2 685	1 384	1 994	1 568	1 279
Sum egenkapital og gjeld	22 070	19 342	20 919	16 439	13 938

Fra kontantstrøm

(i mill. kr)

Statnett konsern	2010	2009	2008	2007	2006
Netto kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter	3 804	-462	1 529	1 795	1 059
Netto kontantstrøm fra investeringsaktiviteter	-1 740	-140	-2 670	-2 958	-2 134
Netto kontantstrøm fra finansieringsaktiviteter	-1 277	388	1 221	1 454	1 046
Netto kontantstrøm for perioden	787	-214	80	291	-29
Likvide midler	1 129	342	556	476	185
Utbytte for året til eier	132	499	318	152	87

**Statsautoriserte revisorer
Ernst & Young AS**

Dronning Eufemias gate 6, NO-0191 Oslo
Oslo Atrium, P.O.Box 20, NO-0051 Oslo

Foretaksregisteret: NO 976 389 387 MVA

Tlf.: +47 24 00 24 00

Fax: +47 24 00 24 01

www.ey.no

Medlemmer av Den norske Revisorforening

Til foretaksmøtet i
Statnett SF

REVISORS BERETNING

Uttalelse om årsregnskapet

Vi har revidert årsregnskapet for Statnett SF, som består av selskapsregnskap og konsernregnskap. Selskapsregnskapet og konsernregnskapet består av totalresultatregnskap, balanse per 31. desember 2010, endringer i egenkapital og kontantstrømmer for regnskapsåret avsluttet per denne datoen, en beskrivelse av vesentlige anvendte regnskapsprinsipper og andre noteopplysninger.

Styrets og konsernsjefens ansvar for årsregnskapet

Styret og konsernsjef er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet og for at det gir et rettviseende bilde i samsvar med International Financial Reporting Standards som fastsatt av EU, og for slik intern kontroll som styret og konsernsjef finner nødvendig for å muliggjøre utarbeidelsen av et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller feil.

Revisors oppgaver og plikter

Vår oppgave er å gi uttrykk for en mening om dette årsregnskapet på bakgrunn av vår revisjon. Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder International Standards on Auditing. Revisjonsstandardene krever at vi etterlever etiske krav og planlegger og gjennomfører revisjonen for å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon.

En revisjon innebærer utførelse av handlinger for å innhente revisjonsbevis for beløpene og opplysningene i årsregnskapet. De valgte handlingene avhenger av revisors skjønn, herunder vurderingen av risikoene for at årsregnskapet inneholder vesentlig feilinformasjon, enten det skyldes misligheter eller feil. Ved en slik risikovurdering tar revisor hensyn til den interne kontrollen som er relevant for foretakets utarbeidelse av et årsregnskap som gir et rettviseende bilde. Formålet er å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige etter omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av foretakets interne kontroll. En revisjon omfatter også en vurdering av om de anvendte regnskapsprinsippene er hensiktsmessige og om regnskapsestimatenes utarbeidelse av ledelsen er rimelige, samt en vurdering av den samlede presentasjonen av årsregnskapet.

Etter vår oppfatning er innhentet revisjonsbevis tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon om selskapsregnskapet og vår konklusjon om konsernregnskapet.

Konklusjon

Etter vår mening er årsregnskapet for Statnett SF avgitt i samsvar med lov og forskrifter og gir et rettviseende bilde av foretakets og konsernets finansielle stilling per 31. desember 2010 og av deres resultater og kontantstrømmer for regnskapsåret som ble avsluttet per denne datoen i samsvar med International Financial Reporting Standards som fastsatt av EU.

Uttalelse om øvrige forhold*Konklusjon om årsberetningen*

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, mener vi at opplysningene i årsberetningen om årsregnskapet, forutsetningen om fortsatt drift og forslaget til disponering av resultatet er konsistente med årsregnskapet og i samsvar med lov og forskrifter.

Konklusjon om registrering og dokumentasjon

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendig i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag (ISAE) 3000 «Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller begrenset revisjon av historisk finansiell informasjon», mener vi at styret og konsernsjef har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av foretakets regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringskikk i Norge.

Oslo, 24. mars 2011

ERNST & YOUNG AS

Tommy Romskaug
statsautorisert revisor

Statistikk

Statistikk for Norge 1975–2010

År	Total- produksjon (TWh)	Nyttbart tilsig (TWh)	Total- forbruk (TWh)	Import (TWh)	Eksport (TWh)	Netto utveksling* (TWh)
1975	77,5	126,8	71,9	0,1	5,7	5,6
1976	82,1	109,5	75,5	0,2	6,9	6,6
1977	72,4	100,4	73,5	2,7	1,6	1,1
1978	81,0	107,7	77,6	0,8	4,3	3,4
1979	89,1	117,2	84,5	0,8	5,5	4,7
1980	84,1	95,8	83,6	2,0	2,5	0,5
1981	93,4	121,2	88,2	1,9	7,2	5,2
1982	93,2	113,2	87,1	0,6	6,7	6,1
1983	106,4	140,2	93,0	0,4	13,8	13,4
1984	106,7	122,2	98,4	0,9	9,1	8,3
1985	103,3	108,2	102,7	4,1	4,6	0,5
1986	97,3	111,8	99,3	4,2	2,2	-2,0
1987	104,3	106,7	103,9	3,0	3,3	0,3
1988	110,0	114,1	104,4	1,7	7,4	5,6
1989	119,2	145,7	104,3	0,3	15,2	14,9
1990	121,8	145,8	105,9	0,3	16,2	15,9
1991	111,0	108,9	108,2	3,3	6,0	2,8
1992	117,5	130,3	108,8	1,4	10,1	8,7
1993	120,1	119,2	112,2	0,6	8,5	7,9
1994	113,2	119,9	113,1	4,8	5,0	0,1
1995	123,0	132,1	116,3	2,3	9,0	6,7
1996	104,7	90,2	113,7	13,2	4,2	-9,0
1997	111,4	125,4	115,2	8,7	4,9	-3,8
1998	116,8	119,1	120,4	8,0	4,4	-3,6
1999	122,4	127,2	120,5	6,9	8,8	1,9
2000	142,8	141,0	123,8	1,5	20,5	19,1
2001	121,6	114,3	125,2	10,8	7,2	-3,6
2002	130,5	111,0	120,8	5,3	15,0	9,7
2003	107,2	111,8	115,1	13,5	5,6	-7,9
2004	110,5	120,0	122,0	15,3	3,8	-11,5
2005	138,1	140,9	126,1	3,7	15,7	12,0
2006	121,7	110,1	122,5	9,8	8,9	-0,9
2007	137,3	141,8	126,9	5,2	15,6	10,4
2008	140,9	131,4	127,3	3,4	17,0	13,6
2009	132,8	125,4	123,7	5,8	14,9	9,1
2010	122,8	101,0	130,4	14,7	7,1	7,6

Kilde: NVE/Nord Pool Spot

Statistikk for Norden 2000–2010

År	Total- produksjon (TWh)	Nyttbart tilsig (TWh)	Total- forbruk (TWh)	Import (TWh)	Eksport (TWh)	Netto utveksling* (TWh)
2000	380,3	232,3**	377,7	4,5	7,1	2,6
2001	382,5	209,4	388,1	12,0	6,5	-5,6
2002	379,4	177,9	384,8	12,2	6,7	-5,4
2003	360,6	174,6	377,7	21,2	4,2	-17,1
2004	382,3	201,1	394,2	18,8	6,8	-11,9
2005	391,0	227,5	390,0	13,6	14,6	0,9
2006	379,1	182,0	390,5	18,9	7,5	-11,4
2007	392,7	222,6	395,4	14,6	11,9	-2,7
2008	391,4	211,0	390,0	15,5	16,9	1,4
2009	372,4	203,0	381,2	20,3	11,5	8,8
2010	373,6	174,9	392,7	25,1	5,9	19,2

* Eksport +/-import -

** Tilsig 2000 uten Finland

Kilde: Nord Pool/ SKM Market predictor

Kraftuttrykk

Balanseavregning

er en sentral sammenstilling av planlagt forbruk, produksjon og bilateral handel, og virkelig forbruk og produksjon for alle selskap som handler med el-kraft i engrosmarkedet i Norge. Differansen som oppstår mellom planlagt og virkelig produksjon og forbruk, er regulerkraft. Avregningen gir kjøpere og selgere adgang til alle overføringsnett og tilrettelegger dermed for frihandel av kraft.

Balanse ansvarlig

Kjøpere og selgere av kraft på de fysiske kraftmarkedene har ansvar for sin egen kraftbalanse. Det vil si at den balanseansvarlige bedriften har økonomisk ansvar for å bevare balansen mellom forbruk og produksjon når det brukes mer/mindre enn det de inngåtte kontraktene dekker.

Statnetts avregning (se over) avdekker denne ubalansen gjennom sine sammenstillinger, mens Statnetts landssentral sørger for overordnet kraftbalanse ved opp og nedregulering av produksjon/forbruk (regulerkraft, se under).

Balansekraft

er avviket mellom planlagt og virkelig kraftutveksling mellom Norge og Sverige («Regulerkraft over grensen»).

Balansetjeneste

I Sverige benyttes begrepet balansetjeneste. Dette tilsvarer regulerkraftordningen i Norge, se regulerkraft nedenfor.

Bilaterale kontrakter

Kraftkontrakter som er inngått mellom to avtaleparter.

Distribusjonsnett

Distribusjonsnett, eller fordelingsnett, er nett for fordeling av kraft helt frem til brukerne (høyspenningsnett opptil 22 kV, lavspenningsnett 230 og 400 V).

Fellesnett

er felles nettordninger, for eksempel på regionalnettsnivå. Eierne av ulike ledninger og stasjoner leier ut sine anlegg til et fellesnett. Fellesnettet har en felles operatør og felles priser ut til kundene for krafttransport.

Flaskehals

oppstår når overføringsnettet ikke er i stand til å overføre nok elektrisk kraft. Det vil si når ønsket forbruk i et område overstiger den mulige produksjon og importkapasitet, og tilsvarende når ønsket produksjon i et område overstiger forbruk og eksportkapasitet. En flaskehals oppstår som en konsekvens av for liten tilgjengelig produksjonskapasitet i sammenheng med

begrenset importmulighet, eller som konsekvens av produksjonsoverskudd i sammenheng med begrenset eksportmulighet.

Høyspenningsledning

Ledning med spenning på over 1 000 volt (1kV).

Inntektsramme

er en ramme for tillatt inntekt på monopolvirksomhet. Norges Vassdrags- og energidirektorat (NVE) setter en øvre grense for hvor store inntekter nettselskaper kan ha på sin monopolbaserte virksomhet.

Islast

Om vinteren legger det seg snø og is på ledningene. Dette kalles islast, og måles vanligvis i antall kilo is per meter ledning. På det norske hovednettet er de fleste ledningene dimensjonert for å tåle at det legger seg minst fire kilo is per meter, men på mange strekninger er ledningene dimensjonert for å tåle opp til 20-30 kilo is per meter.

Kraftbørs

Markedsplass for organisert omsetning av elektrisk kraft.

Kraftenheter

V = volt (spenning)
A = ampere (strøm)
W = watt (effekt)
kV = kilovolt (1 000 volt)
kW = kilowatt (1 000 watt)
kWh = kilowattime (energi)
MW = megawatt (1 000 kW)
MWh = megawattime (1 000 kWh)
GW = gigawatt (1 000 000 kW)
GWh = gigawattime (1 mill. kWh)
TW = terawatt (1 000 000 000 kW)
TWh = terawattime (1 mrd kWh)

kWh – En kilowattime er like mye energi som brukes når en vifteovn på 1 000 watt står på i en time. Et gjennomsnittlig energiforbruk i et vanlig bolighus regnes å være rundt 25 000 kilowattimer i året. Det er lavere i leiligheter.

GWh – En gigawattime er en million kilowattimer. Dette er nok energi til et byggefelt på omtrent 40 bolighus. I Vang kommune i Valdres, som har 1 700 innbyggere, blir det brukt om lag 33 GWh elektrisk energi i løpet av et år.

TWh – En terawattime er en milliard kilowattimer. Dette er omtrent så mye strøm som det blir brukt i Drammen i løpet av ett år. I Oslo blir det brukt ni TWh

elektrisk energi hvert år, mens det i Norge ble brukt totalt cirka 132 TWh i 2010.

MW – En megawatt er 1 000 kilowatt. Dette er et mål på effekt. Maksimal effekt for Drammen er 260 MW, mens det i Oslo er nesten 2 000 MW. I Vang kommune i Valdres er tilsvarende tall åtte MW. Det høyeste vi har målt for Norge totalt er 23 969 MW (målt 6. januar 2010).

Marginaltap

er endringer i energitap i ledningsnettet som følge av endringer i produksjon og/eller forbruk.

Mer- og mindreinntekt

er avvik fra nullresultat. Uttrykkene brukes i forbindelse med de tjenester som over tid skal gi et nullresultat, slik som sentralnettordningen og krafttransport i regionale fellesnett. Dersom ordningen ett år har høyere inntekter enn kostnader, skal denne merinntekten tilbakeføres til kundene i form av lavere priser senere år. På tilsvarende måte kan et negativt resultat (mindreinntekt) hentes inn igjen over prisene senere år.

Regionalnett

er nett som har betydning for større områder – for eksempel deler av ett eller flere fylker (som regel ledninger med spenninger på 132 kV og 66 kV).

Regulerkraft

benyttes til å regulere kraftsystemet slik at det alltid er balanse mellom forbruk og produksjon. Aktører anmelder pris for å redusere eller øke produksjon og/eller forbruk.

Sentralnett

Hoveddelen av kraftledningsnettet med de høyeste spenningene (420, 300 eller 132 kV) inngår i et system med felles avregning av transporttjenester. Dette er ledninger og stasjoner som har betydning for en hel region, flere regioner eller hele landet.

Systemansvar

Overordnet ansvar for koordinert planlegging og drift av det samlede kraftnettet. I Norge har Statnett systemansvar.

TSO

(Transmission System Operator): Systemansvarlig nettselskap.

Noen liker kanskje iPad bedre enn trykk.

statnett.no/iPadArsrapport2010

Statnett planlegger fra 2012 å gå over til publisering utelukkende på internett og eventuelt lesebrett. Som et første steg i den retningen lanserer vi derfor i år den norske versjonen av årsrapporten på iPad. For å se videointervjuer med Statnetts ledelse og oppleve rapporten vår på en ny flate se: statnett.no/iPadArsrapport2010

